

NASLOV

Leto XXXIII

Št. 52

Murska Sobota,
13. avgusta 1981

CENA 8 DIN

VESTNIK

Ponos je biti graničar

V soboto, 15. avgusta, bo praznik naših graničarjev. Čeprav mora biti tako rekoč vedno tako, bodo vse obmejne karavle še posebej lepo urejene, kajti čuvarje naših meja bodo obiskale številne delegacije. Zvrstila se bodo športna in družabna srečanja, najboljšim vojakom pa bodo podelili značke in priznanja.

Medtem so pomurski graničarji skupaj z mladimi že opravili eno izmed svojih (prazničnih) nalog, in sicer so v okviru republiške akcije prehodili del poti ob meji z Avstrijo in Madžarsko. To je bil manifestativen pohod po stezah naših graničarjev.

Čeprav bodo čuvarji meja to soboto praznovali, pa to ne pomeni, da ne bodo istočasno izvajali svoje vsakdanje naloge — čuvanje varnosti in nedotakljivosti naših meja. Pri tem niso in ne bodo sami, kajti to je dolžnost nas vseh.

(Daljši reportažni zapis o življenju in delu naših graničarjev preberite na str. 6.).

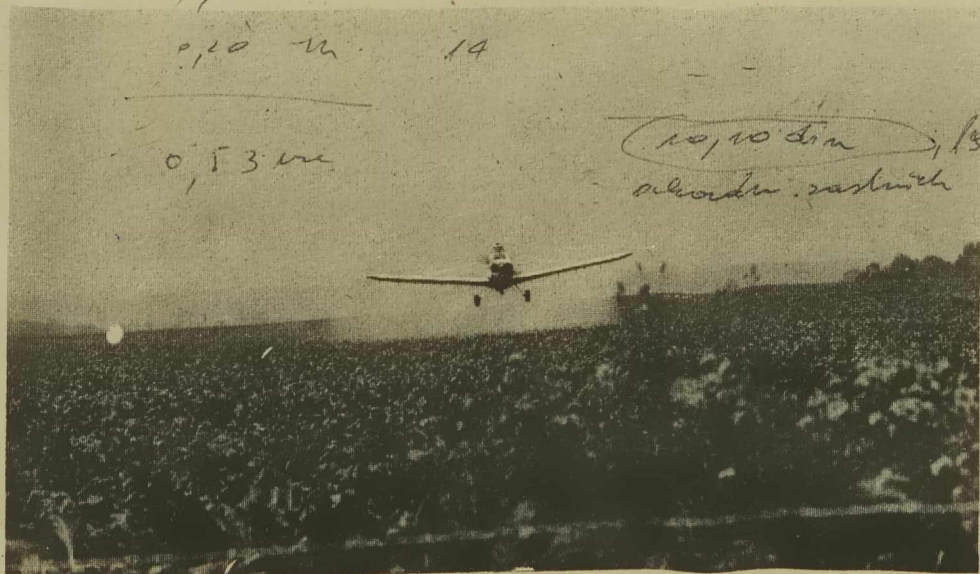
I. G.

ŠKROPLJENJE IZ ZRAKA

Pomurski kmetijci, ki so letos s sladkorno peso zasejali 2.016 hektarjev, kar predstavlja 78 odstotkov plana, od tega 1.231 hektarjev v družbenem sektorju, so se po uspešnih izkušnjah s škropljenjem iz zraka preteklo leto letos že drugič odločili za škropljenje proti listni pegavosti pese z letalom. Dela so opravili v slabih treh dneh, letalo, ki ob enem vzletu napolni rezervoarje s 500 kilogrami visoko koncentriranega škropiva, kar mu zadostuje za škropljenje 10 hektarjev, ni nič dražje od škropljenja s traktorjem. Škropljenje pa je moč opraviti znatno hitreje, letalo pa tudi ne dela škode na gostih posevkih. Poleg KG RAKIČAN — ABC POMURKA se za škropljenje z letalom odločajo tudi nekateri kmetje, pri katerih predstavljajo glavno oviro male parcele. Za sodobno obdelavo bi se zato veljalo v okviru vasi odločati za sejanje pese in drugih kultur na večjih strnjenih površinah v okviru vaških kolobarjev.

Boris Hegediš

Odgovornost ni — kakor za kogar

Eno izmed temeljnih sporočil nedavno končanega tretjega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je v tem, da brez dela, reda in odgovornosti tudi ni napredka samoupravljanja. Odgovornost dobiva torej v današnjih razmerah, ko se povsod zavzemamo za uresničevanje gospodarske stabilizacije, še toliko večji pomen. Gre namreč za bistvena vprašanja našega nadaljnjega razvoja, zato je uspešen boj za večjo gospodarsko stabilnost življenjski interes delavskega razreda. S tem je tesno povezano tudi vprašanje razvoja celotnega samoupravljanja, kakor tudi utrjevanja družbenoekonomskega položaja delavcev in politične stabilnosti družbenopolitične skupnosti nasploh.

Vendar je vprašanje, ali je odgovornost že resnično prodrla v našo zavest, saj odgovor nanj očitno še nikakor ni dovolj pritrdilen. Primeri iz prakse, ki so pripeljali do sedanjih neugodnih gospodarskih gibanj, prejšnjo trditev samo potrjujejo. Če bi se namreč že v preteklosti bolj odgovorno obnašali, ne bi danes govorili o nekaterih težavah, ki bi se jim lahko izognili. Seveda pa ni težišče odgovornosti le na nosilcih in oblikovalcih gospodarske politike, ampak je odgovornost prenešana na slehernega med nami. To je, kakor dobro utečen motor, ki mu ne manjka niti najmanjši del in deluje brezhibno. Čim pa pride do kakršnekoli okvare, to vpliva na celotni mehanizem.

Tako je tudi z odgovornostjo, ki se je mora zavedati sleherni posameznik, bodisi na svojem delovnem mestu ali v življenjskem okolju. Kam bi sicer drugače prišli, če ljudje ne bi upoštevali določenih, splošno veljavnih norm? Zato je prav, da vsakdo odgovarja za neizpolnjevanje obveznosti, prevzetih z dogovorom ali sporazumom. Ne sme pa ostati odgovornost le beseda, ki je ne bi dovolj spoštovali.

Ali ne pomenijo primeri slabega odnosa do dela, zavračanja gradnje stanovanjskih objektov, malomaren odnos do potnikov v avtobusu, nekontrolirano onesnaževanje okolja, neudeleževanje sestankov in podobnega, obliko neodgovornega obnašanja? Tudi takšne zadeve zahtevajo javno odgovornost kršiteljev. Brez tega odgovorni dejavniki nikakor ne bi mogli pravično opravljati svoje družbene funkcije in ne bi predstavljali učinkovitega orožja delovnih ljudi v njihovem boju za demokratično, samoupravno socialistično preobrazbo družbe. Iskati v tej krilatici resnico, seveda nima smisla, vendar pa se v njej izraža globoko dejstvo, da je v današnjem času pomen odgovornosti izjemno velik, vedno večji.

Milan Jerše

**Požar
na
turistični
kmetiji**

stran 16

**Sadje
iz
domačih
nasadov**

stran 9

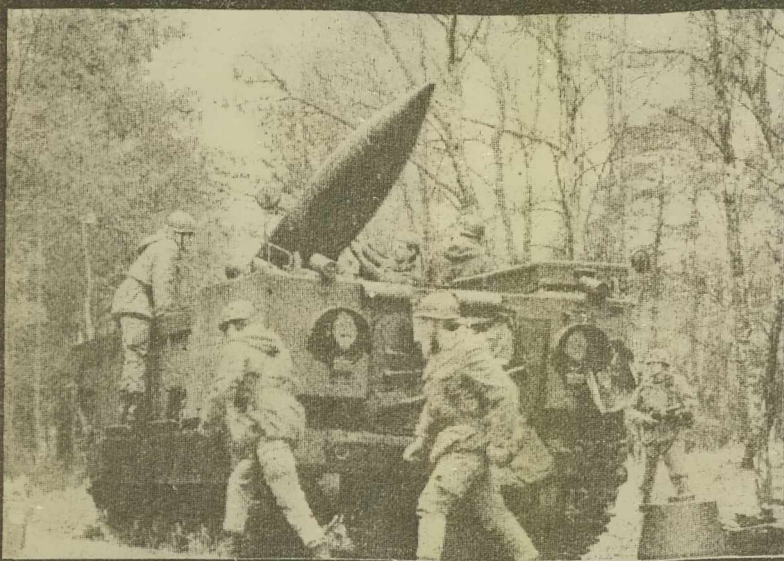
Vabimo vse delavce na začasnem delu v tujini, izseljence in njihove sorodnike, prijatelje in znanke na skupno

SREČANJE

KI BO V NEDELJO, DNE 16. AVGUSTA 1981 ob 15. uri v veliki restavraciji v MORAVSKIH TOPLICAH

skupna zasedba
na moravskih toplih

Občinska konferenca SZDL M. Sobota
Slovensko kulturno prosvetno društvo LASTOVKA
Podružnica Slovenske izseljenske matice v M. Soboti

Reaganova odločitev o proizvodnji nevtronske bombe odmeva po svetu. Uradna Zahodna Evropa je sklep sprejela zadržano, Moskva kot izziv. Trditve, da bodo nove rakete namestili samo v ZDA, ni prepričljiva, saj si z njimi, kot izrazitim protitankovskim orožjem, ne bi vedeli tam kaj začeti. Nevtronsko bombo je mogoče lansirati tudi z raketo tipa „lance“ ameriške proizvodnje, ki jih ima tudi zahodnonemški Bundeswehr.

Vlada obtožuje sindikat

Poljska vlada je pred dnevi sporočila, da so z enostranskim sklepom sindikata Solidarnost prekinili pogovore »o ključnih vprašanjih za sedanjost in prihodnost države.« V

vladnem sporočilu je tudi rečeno, da sta za nadaljnji potek dogodkov na Poljskem odgovorna sindikat Solidarnost in njegovo vodstvo. S strani vlade je bilo tudi rečeno, da ima

»vlada dovolj sredstev, da lahko zaščiti svoje državljane« in je trdno odločna upreti se vsakršni anarhiji ter akcijam, ki bi ogrožale trdnost države.

Solidarnost je zavrnila obtožbe vlade o enostranskem prekinitvi pogajanj. Predstavniki Solidarnosti je na tiskovni konferenci med drugim izjavil, da je sindikalna delegacija zapustila sedež ministrskega sveta z občutkom, da so se »pogajanja končala, ne da bi sprejeli skupno poročilo, kar se je v preteklosti že dogajalo.«

V vladnem sporočilu je tudi rečeno, da je vodstvo sindikata prekinilo pogovore v trenutku, ko državi grozijo nove »uničujoče stavke, regionalne in splošne, pa tudi takšne, o katerih pravijo, da gre morebiti že za sabotaže, katerih cilj je predvsem ovirati izvoz.« Takšne akcije blatijo dobro ime poljskega ljudstva, onemogočajo izpolnjevanje poljskih obveznosti do tujine in so izjemno težko breme za izčrpano gospodarstvo,« je rečeno med drugimi v vladnem sporočilu.

V vojvodstvu Katowice so sindikati medtem organizirali štirurno opozorilno stavko. Stavkali so tudi v katoviških transportnih podjetjih.

Avstrijci ponovno o nuklearki

V Zwentendorfu, 30 kilometrov severozahodno od Dunaja, ob Donavi, so zgradili prvo jedrsko elektrarno. Stroški gradnje so znašali 9 milijard šilingov, vsako leto porabijo za vzdrževanje tega atomskega giganta 60 milijonov šilingov, toda elektrarna sploh ne proizvaja električne energije. Avstrijci so namreč leta 1977 plebiscitarno odločili, da atomske centrale ne marajo zaradi njenih škodljivih posledic na okolje...

Avstrija uvaža premog iz Poljske, nafta kot energetski vir je vse bolj dvomljiva postavka, zato je kancler Kreisky pred nedavnim omenil, da gospodarske oziroma energetske težave ponovno potiskajo v ospredje vprašanje Zwentendorfa. S tem je dal znak za ponovno »ofenzivo« in najbrž bodo o svoji prvi nuklearki v jeseni napolnili zapisnike v parlamentu.

Opozicija je takoj reagirala z ugotovitvijo, da se od tistega dne, ko so Avstrijci leta 1977 izrazili svoj »ne« Zwentendorfu ni prav nič

spremenilo in da vladajoča socialistična stranka nima v prid nuklearki nobenih novih argumentov. Vodja opozicijske ljudske stranke Mock je kanclerjeve argumente o Zwentendorfu označil kot »poletno pletenčenje«.

Kreisky je imel že v začetku letošnjega leta dovolj podpore, da bi lahko v parlamentu znova sprožil »atomsko debato«. Toda dobiti mora glasove dveh tretjin poslancev, česar pa socialisti sami ne premorejo, zato računajo, da bodo za »miroljubne atome« glasovali tudi nekateri opozicijski poslanci.

Zanimivo je, da se uporabi atomske energije v miroljubne namene upirajo prav v deželi, kjer ima sedež mednarodna agencija za jedrsko energijo (IAEA). Ta je pred kratkim posredovala svetovni javnosti pozitivno mnenje o uporabi jedrske energije tako v razvitih kot v nerazvitih deželah sveta.

(TANJUG)

Kot leta 1962

Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je pred dnevi na Dunaju izjavil, da je svet zabredel v podobno krizno situacijo kot leta 1962, ob znani kubanski raketni krizi. Položaj na svetu je po njegovem izredno nevaren zaradi hude napetosti med obema velesilama in zaradi konflikta med razvitimi industrijskimi Severom in nerazvitimi Jugom.

Waldheim je med drugim izjavil, da obstaja huda nevarnost jedrske

vojne, ki bi se lahko sprožila »po naključju ali zaradi napačne reakcije«. V taki vojni ne bi nihče zmagal. Sedanje ozračje nezaupanja je mogoče odstraniti samo s pogajanjem, ki bi se lahko začela po srečanju med sovjetskimi zunanjim ministrom Gromikom in ameriškim državnim sekretarjem za zunanje zadeve Haigom.

Do tega sestanka bi moralo po Waldheimovih besedah priti še letos.

KUBANCEV NE BO V MEHIKO

V mehiškem letoviškem kraju Cancunu se je končala pripravljala konferenca na vrhunski sestanek, ki se ga bo oktobra udeležilo 22 šefov držav in vlad. Že na prvem dogovoru na Dunaju so Združene države Amerike zahtevale, naj kubanskega predsednika Fidela Castra ne povabijo niti v Cancun, niti na oktobrsko srečanje. V zvezi s tem zapletom se je pred dnevi Fidel Castro srečal z mehiškim predsednikom Lopezom Portillom.

Po skupni izjavi, ki so jo objavili mehiški listi, je mehiški premier poročal Castru o pripravah na konferenco. Mehiški diplomatski krogi pravijo, da gre ob tem sestanku za nov uspeh Mehike pri organiziranju konference, na kateri se bodo pogovarjali o odnosih med razvitim Severom in nerazvitim Jugom. Navzočnost Kube na omenjeni konferenci je želelo več držav neuvrščenega gibanja, katerega predsednik je trenutno Fidel Castro. Kot razlog za zavrnitev kubanske udeležbe na konferenci, omenjajo Američani nemire v Srednji Ameriki in na karibskem območju, ki da jih po ameriškem mnenju povzroča Kuba.

Skupno poročilo s srečanja Castro-Portillo je tudi izrazil želje mehiške vlade, da obdrži določeno razdaljo do ZDA. Med Mehiko in Kubo vladajo dobri sosedski odnosi. V dveh letih je bilo to že tretje srečanje med voditeljema obeh držav.

globus

SANTA BARBARA — Kot poročajo tuje tiskovne agencije, je ameriški predsednik Ronald Reagan odobril proizvodnjo nevtronskih bomb, ki jo je ustavil prejšnji predsednik Carter. Bombe bodo vskladiščene samo na ozemlju ZDA. V Moskvi so Reaganovo odločitev ocenili kot »skrajno nevaren korak.«

RIM — Italijanska vlada je odločila, da bodo na Siciliji zgradili raketno bazo NATO.

BUDIMPEŠTA — Po neuradnih podatkih bo znašal letošnji pridelek pšenice 40 metrskih stotov na hektar. Lani so pridelali 47 stotov.

BUKAREŠTA — V Romuniji je do zdaj že tri četrtine od skupno 7,5 milijona zaposlenih prešlo na krajši delovni teden, ki znaša 46 ur. Krajši delavnik so pričeli uvajati leta 1978.

WASHINGTON — Kot poročajo tuje agencije, je ameriška vlada dala odpoved 12 tisočim kontrolorjem civilnih letov, ki že nekaj časa štrajkajo. Francoski kontrolorji letov so sporočili, da ne bodo dovolili vzleta nobenemu letalu, ki je namenjeno v ZDA.

NEW DELHI — Indija namerava v kratkem naročiti v različnih svetovnih ladjedelnicah 32 tovornih ladij, nekaj menda tudi v Jugoslaviji.

LONDON — Sovjetskega diplomata Viktorja Lazina, sekretarja sovjetskega veleposlaništva v Londonu so zaprosili, da naj zapusti Veliko Britanijo.

DUNAJ — Kancler Kreisky je izjavil, da bivši iranski predsednik lahko pride v Avstrijo, vendar pod enakim pogojem, ki so mu ga postavili že v Franciji, namreč, da se ne bo ukvarjal s politiko.

PARIZ — Francoska vlada je sklenila, da bo Poljski poslala 300 tisoč ton pšenice in še nekatere druge živila, predvsem meso, sladkor in zdravila.

V žarišču dogodkov

TEŽAVE STARE CELINE

Že nekaj mesecev je čutili, da se v deželah Zahodne Evrope veča razkorak med uradno politiko teh dežel in rastočim nerazpoloženjem ljudskih množic, kadar gre za odnose teh dežel z Združenimi državami Amerike. Odnosi med ZDA in Sovjetsko zvezo ne bi vzbujali tolikšne pozornosti, če ne bi bila prav Zahodna Evropa tisto območje, na katerem naj bi se ustvarjale konkretne akcije, ki izhajajo iz Reaganove filozofije obračuna s Sovjetsko zvezo, s tem »Frankensteinom«, kot je sovjetje označil v svojem pogovoru z novim francoskim predsednikom Mitterrandom. Ko je Reagan prišel na oblast, ni pozabljal poudarjati, da so zahodnoevropski zavezniki njegova največja skrb, čeprav se je kaj kmalu izkazalo, da so besede eno, dejanja pa drugo: o nobeni strateško po-

membni odločitvi se Reagan ni posvetoval z zavezniki. Zahodnoevropski politiki, ne glede na njihovo politično opredelitev, so zato kaj kmalu ugotovili, da se do takšnih Reaganovih metod poraja odpor, čeprav bolj v širokih množicah kot pri tistih, ki imajo uradno politiko v svojih rokah. Pa tudi slednji niso nič kaj preveč skrivali svojih ocen. Predsednik evropske gospodarske skupnosti, Luksenburčan Gaston Thorn na primer, je javno opozoril Washington, da lahko to neupoštevanje Zahodne Evrope privede do resne krize v odnosih z ZDA.

Na nedavnem sestanku voditeljev sedmih razvitih dežel v Ottawi se je pokazalo, kako ZDA vsiljujejo svoje rešitve za ključne probleme tega sveta — najbolj pa ZDA samih. Za Mitterranda so menili, da bo trd

oreh za Reagana, toda njegova izjava »naj bo vsem jasno, da Francija v celoti sprejema svoje obveze do atlantskega pakta« je pomenila tudi popolno spoštovanje ameriških tez o tej obrambni zvezi. Zobe je v Ottawi še najbolj kazal zahodnonemški kancler Schmidt, ki je tudi energično nasprotoval ameriškim visokim obrestnim meram. Dobiti za vsakih sto vloženih dolarjev v ZDA celih 21 dolarjev obresti, niso mačje solze. Ob tako ugodnih

pogojih »beži« kapital iz Zahodne Evrope v Ameriko. Evropska posledica tega pa je vedno večja brezposelnost. Kaže, da visoke obrestne mere za vloženi kapital niso zgolj Reaganova politična poteza, marveč imajo globoke korenine v krizi ameriškega gospodarstva. Izračunali so, da znašajo državni dolgovi, dolгови industrijskih koncernov in posameznikov v ZDA nič manj kot 5 tisoč milijard dolarjev. K temu je treba dodati še Reaganov oboro-

ževalni program, ki je dvakrat večji kot tisti iz vietnamske vojne, kot ugotavlja italijanski list »Unità«. Program, ob katerem se sprašujejo tudi nekateri vojaški izvedenci v ZDA, če je smiselno, kajti, »iluzorno je misliti, da bo izvajanje tega programa Sovjetska zveza spremljala s prekrizanimi rokami«, kot je pred dnevi dejal član direktorije italijanske partije Bufalini. Sovjetski obrambni minister Ustinov je takole komentiral ameriške oboroževalne namer: »Računice tistih, ki nam niso prijatelji, so zapisane v pesek, kajti socialistične dežele imajo vse možnosti, da zrušijo načrte reakcije, ki imajo namen doseči vojaško premoč.«

Rezultat vsega tega je nadaljevanje oboroževalne tekme in za Zahodno Evropo kaže, kot da s temi novimi razmerji med ZDA in Sovjetsko zvezo izgublja pozicijo neodvisnega mednarodnega faktorja. Evropa igra igro drugih, čeprav ji razmere narekujejo, da bi se tega morala otresti. Kako?

Zahodni Nemci, dosledni kot vedno, so si omislili kot protiidarec Reaganovim obrestim in s tem nevarni grožnji dolarja zahodnonemški valuti, skrbno izdelan program »vesplošnega varčevanja, tudi pri izdatkih za vojsko, kar bo ameriški administraciji najmanj po godu.

Kako resnična je trditev o razkoraku med uradno politiko zahodnoevropskih držav in množicami, kaže tudi naslednje: Direktorja britanskih laburistov pripravljajo za svoj kongres resolucijo, v kateri je tudi zahteva po enostranskem atomskem oborožitvi Velike Britanije. Tripartitna nizozemska vlada levega centra se upira instaliranju raketnih baz NATO na svojem območju. Norveška in Danska, sicer članici NATO, predlagata brezatomsko ceno v skandinavskih deželah.

Stara celina Evropa: kolikor političnih silnic, toliko filozofij o miru in vojni. In v tem so resnične težave stare celine.

ogledalo tedna

Začelo se je ...

Glavni smisel vsake proizvodnje je v tem, da se proizvedeno proda. To velja tudi za našo avtomobilsko industrijo, čeprav podatki kažejo, da zadnje čase ni tako: »skladišča« avtomobilskih tovarov se polnijo. Pravijo, da v Zastavi čaka na kupce blizu 20 tisoč osebnih in okrog 12 tisoč gospodarskih dostavnih vozil. Za kolektiv pomeni to zamrznjenih preko 8,5 milijarde dinarjev obratnih sredstev, da sploh ne govorimo o izgubljenih 940 milijonih dohodka in 777 milijonih dinarjev izgub. Istočasno pa je znano, da je treba na »lado« čakati preko leto dni, na »stoenko« mesec in več. Zastavina proizvodnja teče naprej, in kot kaže, v smer, ki ni zanimiva za potrošnika.

Jugoslovanski izdelovalci avtomobilov se niso mogli sporazumeti za skupen predlog novih lestvic prometnega davka, kar bi omogočilo, da bi avtomobile pocenili. Zveznemu sekretariatu za finance se seveda od vsem tem nič ne mudi, kajti brez skupnega dogovora proizvajalcev ni

mogoče ničesar ukreniti. Zvezni izvršni svet prav tako vztraja na zapori potrošniških kreditov za avtomobile.

Takoj, ko je ZIS odpravil potrošniška posojila, se je izkazalo, da je bila konjunktura namišljena, saj se je prodaja avtomobilov nenedoma ustavila, zaloge so začele naraščati, s tem pa tudi najbrž ne povsem predvidljive težave avtomobilske industrije.

Tudi novomeška Industrija motornih vozil ni v rožnatem položaju. Tu so se menda znašli tako, da avtomobilov ne dajejo »na posojilo« temveč na »odplačilo«.

Starejši tip »renault 4 special« je mogoče dobiti za 60 tisočakov ob 18-tih mesečnih odplačilih po 4.500 dinarjev in ob plačilu okrog 29 tisočakov občinskega in republiškega davka. Novejši »renault 4 GTL« prodajajo za 70 tisočakov in prav tako na 18 mesečnih obrokov ter takojšnjo plačilo prometnega davka. Tako se je začelo, da avtomobilska industrija išče kupce ...

Milijon ton pšenice premalo

Slabša letina kot smo pričakovali ter nezadovoljiv odkup pšenice sta »izračunala«, da bo letos v Jugoslaviji manjkalo okrog milijon ton pšenice. Vse republike in pokrajina Kosovo so pridelali premalo krušnega žita. Dovolj ga je v Vojvodini, toda še zdaleč ne toliko, da bi pokrili celotne jugoslovanske potrebe. Samo v Sloveniji računajo, da bo v pričetku prihodnje-

ga leta potrebno uvoziti 57 tisoč ton pšenice. S sklenjenimi pogodbami bomo v Sloveniji odkupili 15.200 ton pšenice (doslej blizu 10.000 ton), z dolgoročnimi vlaganji v Vojvodini pa naj bi od tamkajšnjih proizvajalcev dobili letos 64.500 ton pšenice, v Slavoniji pa 7.300 ton. Računajo, da bomo v ostalih republikah kupili še preostalih manjkajočih

12.000 ton pšenice. Tako bomo imeli 99.000 domače in 57.000 uvožene pšenice, to pa naj bi zadostovalo do prihodnje žetve. Ker smo večino deviz za intervencijski uvoz že porabili, naj bi do konca leta uvozili le 26.000 ton, preostalih 31.000 ton pa prihodnje leto. Pšenico bomo kupili v ZDA in v Franciji in to po nekaj več kot 6 dinarjev za kilogram.

Zaradi slabšega odkupa doma pridelane pšenice naj bi republiški komite za kmetijstvo, skupaj s socialistično zvezo nadaljeval z akcijo za večji odkup.

Slabšemu odkupu pšenice botrujejo tudi lanskoletne izkušnje: takoj po odkupni akciji so se podražila umetna krmila. Tega pa pridelovalci pšenice seveda niso pozabili.

RAZBOHOTENO PORABNIŠTVO

Te dni je guverner Narodne banke, Ksente Bogojev, napovedal, da bo letošnja bera deviz zanesljivo v okviru planiranih predvidevanj, vendar najbolj po zaslugi negospodarskega priliva, kamor sodijo tudi zdomske devize. Gospodarska bera deviz bo torej skromna, kot vedno s skromnimi možnostmi, nemara zategadelj, ker zdomci nimajo kam vlagati svoje devize, razen v banke, čeprav bi bile boljše naložene v drobno gospodarstvo in drugačen razvoj.

Kaj potem počno zdomci z devizami, ki so jih zaslužili, a jih ne morejo dovolj koristno in gospodarno porabiti? To vprašanje velja v dobršni meri tudi za kmetovalce, ki imajo več denarja, kot ga lahko porabijo. Odgovori bi lahko bili najrazličnejši, vendar se zaustavimo samo pri enem poskusu odgovora na to vprašanje.

V vzhodni Srbiji vznikajo nove navade ob podobnih starih, ki so postale merilo premožnosti po obsegu porabe za velika poročna slavlja, za velika ljudska praznovanja in podobne priložnosti, ko se človek lahko baha s svojim bogastvom. Začeli so namreč zidati razkošne grobnice, v katerih je vse, kar si človek lahko požel in stanejo tudi do sto

PISMO IZ BEOGRADA

starih milijončkov ali več — kot trisobno stanovanje — in so bivališče, z vrtom, pohištvo, kuhinjsko opremo, pralnico, hladilnikom in podobnim, kar mrtvemu sploh ni več potrebno. Celotni televizorji so v teh hišah, regali z oblekami in še marsičim.

Prebivalec iz okolice Požarevca meni, da so se tega nalezli od zdomcev, ki imajo denarja toliko, da ne vedo kam z njim. Ker je to področje naravno bogato, je pravzaprav vprašanje, zakaj takšni ljudje sploh gredo delat v tujino? Nemara zategadelj, ker doma ne morejo dovolj pokazati svojih sposobnosti, ki so v denarju drugod mnogo bolj cenjene, doma pa se ti ljudje lahko izkažejo s tem, koliko so sposobni porabiti, ne glede za kaj.

To posmrtno razkošje spreminja pokopališča v mrtva mesta in vzbuja malce grozljiv vtis nehumanosti do živih.

Te grobnice, ki so pravzaprav hiše, so obložene s keramičnimi ploščicami, z znamenitimi italijanskimi tapetami in so postavljene v glavnem mlajšim ljudem, kot da so posledica kesanja, da se z njimi niso dovolj ukvarjali, ko so bili živi.

Tako so pokopališča postala pretesna in graditelji grobnic — hiš kupujejo ob njih po ar zemljišča in več, da bi naredili svojemu pokojniku dovolj prostora in da bi ga izvzeli iz brezbarvne množice navadnih križev in spomenikov, kakor so to storili tudi ob pokopališču v vasi v bližini Smedereva. Drugod pa so zidali kar na njivi, kajti preblizu pokopališča jim ni bilo všeč in hiša je bila prevelika.

Takšno »razslojevanje« mrtvih opozarja na množenje jare gospode, ki ji je v navadnem življenju njihovega rojstnega okolja postalo pretesno in se mora »šopiriti« v svojimi potujčenimi potrebami uveljavljanja z razsipavanjem težko prigarane denarja. Zakaj bi sicer klesali podobe trajnih »zdomcev« v marmorne plošče sebi v ponos?

Kot da je vse to rezultat nezdravega potrošniškega tekmovanja, kdo ima večji avto, lepšo hišo, bogatejšo počitniško hišo in nazadnje tudi razkošnejšo grobnico za kogarkoli že svojega?!

Pravijo pač, da je energija neuničljiva, da je to znanstvena resnica, ki je več ni treba dokazovati.

Videti je, da je res tako, kajti to energijo bi ti ljudje lahko s pridom izkoristili za smotnejše delovanje in ustvarjanje gospodarskih spomenikov svojega dela, če pač ne bi bilo prav na teh in takšnih področjih preveč odporov za snovanje svobodnejših odnosov dela z združevanjem dela in sredstev vseh vrst in v vseh oblikah. Če pa je ta pot ustvarjalnosti zajezena, si energija tega človeštva pač utira strugo v drugo, nezajezeno smer — v potratništvo, ki se nezajezeno bohoti nad mrtvimi.

Nedavno tega smo lahko brali v beograjski Politiki, da so se taka sodobna grobišča pojavila tudi v bližini našega glavnega mesta in da se v njih občani raje shajajo kot pa v kulturnih domovih svojih vasi in mest, ki jim razpadajo pred očmi.

Viktor Širec

telegrami

KRŠKO — V Agrokombinatovih nasadih bodo zaradi pozebe pridelali letos le nekaj več kot polovico običajnega pridelka jabolk in hrušk.

MOSTAR — Podjetje »Hercegovina« je do konca prvega polletja prodalo le 66 odstotkov lanskega pridelka vina. Pravijo, da tolikšnih zalog doslej še niso imeli.

GEVGLIJA — V kmetijsko-industrijskem kombinatu Vinojug je trgavec v polnem teku. Pričakujejo, da bodo na 800 hektarjih nargali preko 15 tisoč ton grozdja. Pridelek desertnih vrst grozdja bo rekorden, kakovost pa najboljša v zadnjih nekaj letih.

SARAJEVO — Izvoz gospodarstva Bosne in Hercegovine je bil v prvem polletju letos večji za 27 odstotkov v primerjavi z lanskim prvim polletjem.

MOSTAR — Še pred koncem leta bodo na Neretvi zgradili dve novi hidroelektrarni, ki bosta dajali letno skoraj milijardo kilovatnih ur električnega toka.

BEOGRAD — V prvem polletju letos smo izvozili le 8 tisoč ton junetine, lani v enakem obdobju pa 34.786 tisoč ton. Vzrok tako zmanjšane izvoza je predvsem v naurejenem odnosu med Jugoslavijo in EGS, zlasti še z Grčijo.

ŽALEC — Ocenjujejo, da bo letošnji pridelek hmelja enak lanskemu, to je 3.300 ton.

BEOGRAD — Tovarna glinice v Obrovcu ima že milijardo in pol izgube, zato so sklenili, da bodo proizvodnjo ustavili.

OSIJEK — Kmetovalec Ivan Horvat iz Popovca v Baranji je dosegel rekorden pridelek pšenice: 70,49 stota na hektar.

PUCAREVO — Edini jugoslovanski izdelovalec težke hidravlike strojnometalurški kombinat »Bratstvo« bo kmalu pričel izdelovati osem naprav za bodočo hidroelektrarno »Djerdap« II. Motorji bodo težki po 30 ton, izdelali pa jih bodo izključno iz domačih materialov.

Novinar Varaždinskih višestih Borislav ŠIMENC bo v štirih nadaljevanjih predstavil Varaždin, cilj našega letošnjega izleta.

800 LET VARAŽDINA

Starec z mladim srcem

Osemstoletnica nekega mesta ni tako majhna stvar. Še posebej, če je to mesto z burno zgodovino in nenavadnim kulturnim, ekonomskim ter političnim razvojem. In Varaždin je prav tako mesto. V svoji osemstoletni zgodovini je imel vrsto zanimivih obdobij, vse od slave do velikih tragedij in padcev. In vsakokrat je mesto ponovno krenilo po začetni poti razvoja, razcveta.

Kot naselje se Varaždin prvič omenja leta 1181 v dokumentu, s katerim hrvaško-ogrski kralj Bela III. dodeljuje zagrebškemu kapitolu v posest Varaždinske toplice. Naselje omenjajo z imenom GARESTIN. Dvajset let kasneje dobi Varaždin privilegij svobodnega in kraljevskega mesta, kar mu daje nov zagon v razvoju. Svoj pravi razcvet doživi v drugi polovici 18. stoletja.

1756. leta je Varaždin že sedež banskega prestola in tako formalno glavno mesto triade Hrvatske—Dalmaci-

ja—Slavonija. To je bilo neka-ko dvajset let pred katastrofalnim požarom 1776. leta, ki je zaustavil Varaždin v trenutku največjega družbenega, političnega, ekonomskega in

kulturnega razvoja. V tem požaru je od 614 hiš, kolikor jih je mesto takrat imelo, popolnoma pogorelo 316, 18 hiš je bilo delno poškodovanih, a tudi vse ostale hiše so bile poškodovane. Požar je zaustavil hiter razvoj mesta, posledice pa so bile še dolgo prisotne. Z odhodom bana se je mesto vrnilo k svojemu mirnemu življenju z odpravljanjem posledic požara, k svojem obrtniško-trgovskemu modelu razvoja.

Iz tega časa bliskovitega in kratkotrajnega obdobja je ostala urbanistična baročna celota z nizom skladnih palač, ki v dimenzijah ambienta in takratnih možnostih kažejo najkvalitetnejše in najlepše stvaritve domačega baročnega graditeljstva, neminljive, resnične in plemenite lepote, ki se s kasnejšim obdobjem meščanske arhitekture staplja v harmonično estetsko-arhitektonsko celoto, enkratno v naši deželi.

Trg Narodnih herojev je središče mesta že od 16. stoletja. Ta trg je dobil poseben pomen, ko se je v hiši Jurija Brandenburškega namestila mestna hiša. Od takrat je trg simbol mesta. Te dni je trg dobil novo podobo. Postavljene so kamnite plošče in urejene fasade, tako da bo osrednjo proslavo 800-letnice mesta pričakal v lepši podobi.

Foto: B. ŠIMENC

DESET LET USPEŠNEGA POSLOVANJA

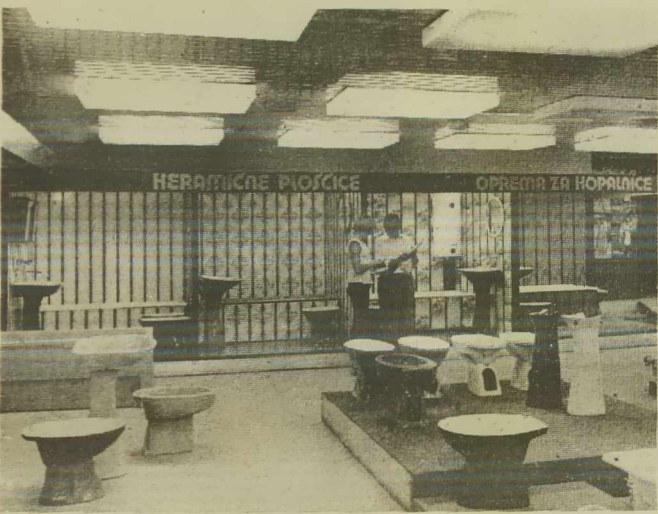
Še pred desetimi leti Pomurje ni imelo specializirane trgovine s tehničnim materialom. Toda s hitrim razvojem pokrajine so se enako hitro razvijale tudi potrebe po tovrstnem blagu. Vse to je narekovalo, da so 12. avgusta pred desetimi leti odprli prvo večjo ustrezno trgovino Dom tehnike. Tudi danes v Pomurju ne moremo najti trgovine, ki bi nudila toliko različnih tehničnih proizvodov.

Čeprav je obdobje desetih let za neko trgovsko hišo precej kratko, pa je le dovolj dolgo, da delavci v Domu tehnike in potrošniki lahko ocenijo uspešnost desetletnega poslovanja.

Glavno vodilo jim je bilo, kupca čim bolj zadovoljiti. Zato so vsa ta leta prilagajali svojo ponudbo povpraševanju. Vse skozi so dobro sodelovali s tovarnami in s tem zagotovili dobro dobavo željenih proizvodov.

Kaj vse ponujajo danes?

Še vedno se ravna po pravilu, da zadovoljijo povpraševalca. Toda v tem težjem gospodarskem položaju jim to ne uspeva tako kot bi si vsi želeli. Primanjkuje predvsem nekaterih proizvodov, ki jih lahko ponudijo samo v majhnih količinah.

V Domu tehnika so štirje usmerjeni oddelki: oddelek z vodovodnim in toplovodnim materialom in opremo za kopalnice, železnina, oddelek akustike, kuhinjske opreme, fotomaterial ter športni oddelek.

Zelo pomembna pa sta tudi pomoč in nasvet pri izbiri proizvoda, ki jo nudijo strokovni delavci trgovine. Veiko pozornost pa posvečajo okusno razstavljenim predmetom in samopostrežni izbiri. Kupci pa lahko koristijo tudi prevoz kupljenega blaga, potrošniško posojilo in naročijo določene proizvode, ki jih v trgovini nimajo vedno na zalogi. Tako nabavljajo opremo za industrijske obrate, gostilne in druge javne zgradbe.

Torej vsi, ki potrebujete kakršenkoli tehnični material, boste tudi v bodoče v Domu tehnike deležni ustrezne strokovne pomoči in velike izbire.

Majda Zver

Obisk ob obletnici

Gasilsko društvo Radomerje je eno najaktivnejših tovrstnih organizacij v ljutomerski občini. Poleg svojega rednega prostovoljnega dela navezuje prijateljske stike tudi z drugimi gasilci širom domovine. Pred kratkim so obiskali prostovoljno gasilsko društvo Majerje (KS v občini Varaždin), s katerimi so lansko leto podpisali listino o pobratenju. Okrog 60 gasilcev (med njimi tudi predstavniki občinske gasilske zveze Ljutomer) so na dvodnevem obisku imeli dovolj priložnosti za široke in prijateljske pogovore s svojimi gostitelji. Že prvi dan obiska so si ogledali muzej revolucije v Varaždinu, položili so venec na spominsko grobnico na varaždinskem pokopališču, srečali pa so se tudi s člani poklicne gasilske brigade Varaždin.

Naslednji dan so se udeležili slavnosti ob julijskih praznovanjih v Varaždinu in KS Majerje (otvoritev asfaltne ceste in blagovnice). Gasilci obeh društev so srečanje izkoristili za pogovore o nadaljnjem sodelovanju. Poudarili so pomen sodelovanja, še posebej, ker sta ti društvi iz dveh različnih republik, tako da tu pride resnično do izraza bratstvo in enotnost narodov in narodnosti SFRJ.

D. L.

Imajo tudi gasilce brez uniform

Kako se je razvijalo gasilstvo v Martjancih, so ob 90-letnici tega društva, ki je eno od štirih najstarejših v soboški občini, nazorno prikazali na razstavi dokumentov in opreme, pozneje pa po mi-

mohodu na osrednji prireditvi na športnem igrišču. Precej gasilcev iz martjanskega in sosednjih sektorjev se je zbralo v sončnem dopoldnevu, mnogo več pa tistih občanov, ki se ob usposobljenih

učijo za varovanje vsega kar imamo. Iz govorov — slavnostni govornik je bil predsednik občinske konference SZDL Murska Sobotna Štefan Čahuk — lahko povzamemo, da so gasilci in občani brez uniform tankočutni v odnosu do svojega in družbenega premoženja. Vsak občan mora biti gasilec v malem!

Precej pohvalnih in spodbudnih besed je slavnostni govornik pred podelitvijo priznanj in odlikovanj gasilcem in ostalim občanom izrekel tudi za prizadevanje pri razvijanju kulturnih in drugih dejavnosti, zlasti komunalnih.

Za kulturni program so ob jubileju poskrbeli domačini, pihalna godba iz Ljutomerja in pevski zbor Mura.

-js-

Od vzroka do posledice

Kljub poletju in počitniškemu času je družbenopolitična aktivnost v Gornji Radgoni v polnem teku. Sicer pa tudi ni vzroka za dremanje na soncu in spanje na lovorikah, saj gospodarske razmere v prvem poletju niso prav nič ugodne in zadovoljive. Kot smo že zapisali — takrat še ni bila opravljena celotna analiza gospodarjenja v prvih šestih mesecih letos — se je dvignila rast industrijske proizvodnje, toda vseh zastavljenih ciljev še ne dosega, saj je v veliki meri posledica zvišanja rasti zaposlenih in ne večje produktivnosti. Še bolj zaskrbljujoča pa je izvozna dejavnost, in to kljub temu, da si je večina organizacij združenega dela ob začetku leta zastavila smeje izvozne programe, do njihove realizacije pa v večini primerov ni prišlo.

Morda so bili v načrtovanju prodaje svojih izdelkov na tuje preveliki optimisti, toda dejstvo, da narašča uvoz dvakrat hitreje od izvoza, ni spodbudno. Kot tudi ne rast v proizvodnji kmetijskih izdelkov, ki kakor kaže, ne bo dosegla načrtovanih štirih odstotkov, zmanjšalo pa se je tudi število nočitev v turizmu.

V občini Gornja Radgona imajo v prvem poletju tudi tri delovne kolektive z negativnim poslovnim uspehom. TOZD Mesoizdelki, Naravno zdravilišče in Zdravstveni dom imajo skupaj 12 milijonov dinarjev izgube.

In kaj storiti? Najbrž je še najbližje resnici in rešitvi delegat, ki je na nedavnem skupnem sestanku predsednikov

Taborniška organizacija se krepi

Področna zveza tabornikov za Pomurje je pred nedavnim ob bukoviškem jezeru organizirala gozdno taborniško šolo, ki se je udeležilo 30 tečajnikov iz občin Lendava, Murska Sobotna in Radgona, žal pa ne tudi iz Ljutomerja, kjer se taborništvo še ni uveljavilo. V enem tednu, kolikor je trajala gozdna šola, so si mladi taborniki pridobili nove veščine, in kar je še posebej pomembno tudi s področja splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Taborništvo v omenjenih občinah je tako dobilo 30 novih vodnikov, na katerih bo sloanelo delo taborniških odredov in organizacij.

Jani D.

OO ZSS in sekretarjev OO ZKS, ko so obravnavali gospodarsko-politične razmere v občini, zahteval, da je potrebno slednjič spregovoriti o vzrokih za takšno stanje in ne le ugotavljati posledic. Kajti ob boljši organizaciji dela in

odgovornejšemu odnosu do družbenih sredstev ne bi izostala večja produktivnost dela in s tem naraščanje izvoza, kar bi pripomoglo tudi k večji socialni varnosti delavcev. To je ena smer, druga smer, ki vodi do uspešnejših rezulta-

tov, pa je prav gotovo sprejemanje dolgoročnejših ukrepov, na katerih bi lahko gradili. Zato morajo narediti nove programe ne samo tam, kjer delajo z izgubo, temveč povsod tam, kjer ne dosegajo načrtovanega.

vp

Slovenski partizanski denar

Murska Sobotna je te dni bogatejša še za en kulturni dogodek. V Galeriji kulturnega centra je od 10. 8. do 17. 8. na ogled razstava Slovenski partizanski denar. Razstavo je pripravila Narodna banka Slovenije in je bila na ogled še v več mestih širom po naši domovini.

O pomenu razstave smo se pogovarjali z mag. arheologije Petrom Kosom, ki je tudi njen organizator. Med drugim nam je dejal: »Razstava, je bila odprta 9. maja 1980 v Ljubljani. Pripravil jo je numizmatični kabinet Narodne banke Slovenije, ki deluje od 1974. leta. Denar smo zbrali z nakupi, z darili in iz privatnih zbirk. S to razstavo hočemo predvsem poudariti pozabljeno področje našega gospodarsko-enonomskega razvoja

med NOB, predvsem po letu 1944, ko je bil ustanovljen Denarni zavod Slovenije.

Zbirka obsega klišeje za tiskanje denarja, denar, obveznice ter bone, ki so bili v

denarnem obtoku med NOB. Tovariš Peter Kos je izdal tudi knjigo Slovenska partizanska plačilna sredstva.

Borut Brumen

Spet ugodnost za devize

Pred kratkim je začel veljati novi pravilnik o kreditih občanov na podlagi prodaje konvertibilnih deviz. Združenje bank Jugoslavije ga je sprejelo z namenom, da bi banke spodbile priliv deviz in spodbudile devizno varčevanje občanov ter povečale odkup deviz. Ugodnost, ki jo omenjeni pravilnik prinaša, pa je ta, da lahko občan porabi kredit s prenosnim nalogom na podlagi ustrezne

dokumentacije ali pa s prenosom na hranilno knjižico ali tekoči račun.

Občan dobi kredit, če prodaja banki konvertibilne devize iz svojega deviznega računa in nepreključno veže njihovo dinarsko protivrednost za določen čas. Doba vezave je odvisna od dobe vračanja kredita. Banka sprostí občanu vezana sredstva po plačilu celotnega dolga, vendar ne prej

kot v šestih mesecih od dneva vezave. Višina kredita, ki ga občan dobi ob prodaji deviz, znaša največ 200 odstotkov od dinarske protivrednosti prodanih deviz, vendar pa ne more biti višja od njegove kreditne sposobnosti in ne nižja od 8.000 dinarjev.

Najdaljša doba vračanja z devizami pridobljenega kredita je pet let, občan pa odplačuje kredit po 8-odstotni obrestni meri. bb

800 milijonov za pospešen izvoz

V osnutku družbenega dogovora o načinu zagotavljanja

in usmerjanja obveznosti občin Lendava za pospešen iz-

GORNJA RADGONA

Pionirski gasilski tabor

Minule tople in prijetne poletne dni so izkoristili tudi pri občinski gasilski zvezi Gornja Radgona. Pri lovski koči v Negovi so zbrali 136 naraščajnikov v starosti od sedmih do štirinajstih let iz skoraj vseh gasilskih društev v občini v okviru pionirskega gasilskega tabora. Pet dni, od 5. do 9. tega meseca, so se mladi gasilci ob pomoči prizadevnih vodnikov spoznavali z veščinami gasilstva in s taborskim načinom življenja. Poleg strokovnega dela programa pa ni manjkalo tudi razvedrila, družabnih iger, smeha in seveda športnih in kulturnih srečanj. Izbrali so najboljšega igralca oz. plavalca tabora, se pomerili v veslanju, gasilskem mnogoboju, streljanju z zračno puško in še nekaterih spretnostih. Ogledali so si tudi Negovo in okolico, še posebej veselo pa je bilo na kresovanju. Ves čas tabora so izdajali glasilo Tabornik gasilec.

vp

Člani DKFID — kje ste?

Ob 40-letnici OF in vstaje — srečanje živečih članov iz vse Slovenije v Gaberniku pri Juršincih 16. avgusta 1981.

Akcija zbiranja naslovov in podatkov o še živečih članih nekdanjih društev kmetijskih fantov in deklet, ki smo jo izvedli v Vestniku in nekaterih drugih časopisih, je bila nadvse uspešna.

Najbolje so se dela lotili na območju Ptuj in Ormoža, kjer so še živeči člani nekdanje podzveze KFID Ptuj — Ormož sestavili priložnostni odbor za zbiranje podatkov in dokumentacije. Za to je prevzel dolžnost vsak izmed članov tega odbora za svoje območje.

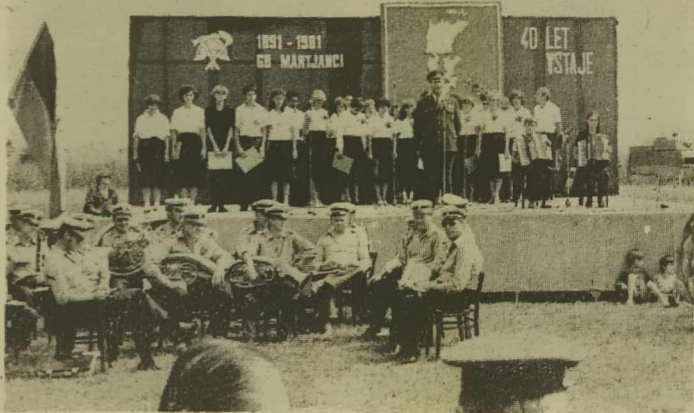
Vsi, ki so se tako ali drugače javili našemu uredništvu, bodo ob obisku — od septembra naprej — svoje podatke lahko še osebno dopolnili.

Priložnost za razne dopolnitve se ponuja tudi ob tovariškem srečanju še živečih članov iz vse Slovenije, ki ga pripravlja imenovani priložnostni odbor iz Ptuj skupaj z GD Gabernik za 16. avgust 1981 (nedelja). Ta dan bo tu zanimiva tekma koscev dveh ekip: moške in ženske. Na sporedu je tudi povorka, kakršna je bila običajna v časih delovanja društev KFID.

Ta dan v Gaberniku pričakujejo organizirane izlete iz vseh krajev Slovenije, koder so DKFID delovali. Prijave organizatorjev in posameznikov, nekdanjih članov DKFID, sprejema Gasilsko društvo Gabernik, 62256 Juršinci, do 15. avgusta.

Š. Kuhar

Jani D.

Letošnja razstava kmetijske mehanizacije na mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu:

Tudi na letošnjem že 19. mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni se bo številnim obiskovalcem predstavila jugoslovanska industrija s svojimi sodobnimi dosežki na področju kmetijske mehanizacije. Kljub temu, da bo letos prisotno nekoliko manjše število razstavljalcev iz tujine, kar je povsem razumljivo zaradi stabilizacijskih naporov za čim manjši uvoz in osamosvojitve domače proizvodnje, so domači proizvajalci povečali svoje razstavne površine, povečalo pa se je tudi njihovo število.

Spodbuda množični inventivni dejavnosti

Kako pa ocenjuje gornje-radgonski sejem, posebej se razstavo kmetijske mehanizacije, dr. Milan Novak, redni profesor na agronomskih fakultetah v Ljubljani in Mariboru, ki že vrsto let spremlja sejem in na njem tudi sodeluje — tokrat v odboru za ocenjevanje kmetijske mehanizacije in množične inventivne dejavnosti v tej veji industrije?

— Mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni si zadnja leta prizadeva seznaniti obiskovalce in strokovnjake z najnovejšimi dosežki domače industrije. Že lani pa smo

vedli novost, to je nagrajevanje domačih izumiteljev, ko smo prvič ocenili nekaj primerov inovacij s področja kmetijske tehnike.

Letos želimo, da bi bila ta dejavnost še bolj množična. Želimo, da se vanjo vključijo čimveč ljudi iz neposredne proizvodnje. Poleg izumov, tehničnih izboljšav in koristen predlogov, ki so rezultat timskega dela v raznih konstrukcijskih birojih in tovarniških razvojnih službah, bomo predstavili inovacije neposrednih proizvajalcev v primarni kmetijski proizvodnji, vključno z izdelavo hrane. Prepričani

smo, da nam bo na ta način uspelo popularizirati domačo množično inventivno dejavnost in z njo seznaniti širšo javnost. Obenem pa bo letošnja razstava kmetijske mehanizacije, ocenjevanje in nagrajevanje najkorektnostnih izumov na tem področju dobra spodbuda izumiteljem za nadaljnje delo ter zgled, kako je mogoče ustvarjati z lastno pametjo. In prepričani smo, da bodo mnoge izmed prikazanih izumov lahko s pridom uporabili tudi domači individualni kmetijski proizvajalci.

vp

Rešujejo podražitve tovarne sladkorja

Interna banka ABC POMURKE bo dobila usposobitveno — premoštevni kredit od Temeljne pomurske banke iz sproščenih sredstev zavarovalnice za pokritje podražitev naložb v tovarno sladkorja v Ormožu. Sredstva zavarovalne skupnosti bodo v obliki kredita na voljo združenim kmetom.

Proizvajalci sladkorne pese, ki so leta 1977 podpisali samoupravni sporazum o izgradnji tovarne sladkorja v Ormožu, predvsem zato, da bi zagotovili dovolj surovine za novo tovarno, bodo morali nositi tudi največji del od 76 milijonov dinarjev podražitev naložb v novo tovarno.

Na sestanku predstavnikov pomurske TB, skupščine proizvajalcev in potrošnikov sladkorja, s predstavniki pomurskega kmetijstva in trgovine SOZD ABC POMURKA, so opozorili na dejstvo, da proizvajalci pese v največji meri financirajo izgradnjo tovarne in proizvodnjo, hkrati pa tovarna pričakuje, da bodo avansirali še nakup sladkorja. Samo za kritje podražitev investicijskih del morajo članice SOZD ABC POMURKA najeti 13,5 milijonov dinarjev kredita. Po sklepu IO Združene banke — LB, je Združena banka dala Temeljni pomurski banki na voljo sredstva, ki jih je sprostila zavarovalna skupnost Slovenije. Kmetijske zadruge, družbena posredstva in trgovina v Pomurju, ki je združena v SOZD ABC POMURKA, bo morala sredstva, 13,5 milijonov dinarjev po 10-odstotni obrestni meri, vrniti v 3 letih.

Spomladi, ko so se prvič dogovorili o kritju stroškov podražitev, je bil govor o tem, da bo kredit najela tovarna in bodo proizvajalci in trgovci, podpisniki samoupravnega sporazuma o sovlaganju v izgradnjo tovarne, le

poroki za vračanje kreditov. Breme nove variante, ki jo je predlagal republiški komite za kmetijstvo, nekatere OZD ne bodo zmogle. Težko bo predvsem kmetijskim zadrugam. Za primer naj navedemo, da bi KZ Ljutomer — Križevci morala najeti za kritje podražitev 7,9 milijonov dinarjev, skupaj s sovlaganjem v tovarno pa bodo njene obveze presegle 34 milijonov dinarjev — ob dejstvu, da vsa vrednost osnovnih sredstev zadruge ni večja od 14 milijonov dinarjev.

V razpravi so zato opozorili, da bi veljalo rok vračanja kreditov

podaljšati na 16 let, nižja pa naj bi bila tudi obrestna mera.

Posebej so opozorili, da ni sprejemljivo, da največje breme nosi kmetijsko področje severovzhodne Slovenije, oz. Pomurska temeljna banka, ki ima še veliko drugih obvez do naložb v kmetijstvu ob tem, ko bo razvita kranjska regija krila stroške podražitev le v višini 20 milijonov dinarjev. Neizogibno je, so poudarili v razpravi, da se razširi seznam podpisnikov sporazuma o sovlaganju v izgradnjo tovarne, še posebej zato, ker finančne težave tovarne, katere predelovalne

zmogljivosti bodo letos zasedene le 50-odstotno, po predvidevanjih dlje časa ne bodo rešene. Predvidevajo namreč, da tovarna v Ormožu vse do leta 1987 ne bo poslovala rentabilno, zato bi veljalo k reševanju težav tega strateško pomembnega objekta pritegniti vse porabnike sladkorja v republikah. Vsekakor pa bodo podražitve bremenile poslovne sklade in dohodek sovlagateljev, kar bo vsekakor vplivalo na uresničevanje s srednjeročnimi plani zastavljenih ciljev.

Boris Hegediš

VEČJA SKRB ZA LETOVANJE ŽELEZNIČARJEV

Organizirano koriščenje letnega dopusta delavcev je prav gotovo v teh poletnih mesecih med glavnimi nalogami posameznih delovnih organizacij. Lete se namreč vse bolj zavedajo, da je od pravilno izrabljenega oddiha v marsičem odvisen poznejši delovni zagon zaposlenih na različnih delovnih mestih. Zato namenijo posebno skrb organiziranemu letovanju svojih delavcev tudi v železniškem gospodarstvu.

Pomurski železničarji koristijo večinoma lastne in tudi najete zmogljivosti, zato imajo možnosti letovanja na morju, v zdraviliščih in hribih. V glavnem se odločajo za obmorske turistične kraje, kot so Rovinj, Jelsa in Selce, nadalje zdravilišča Radenska in Moravske toplice, v manjši meri pa tudi za oddih v hribih, zlasti v okolici Podkorena in Kranjske gore. V zadnjih letih se vedno več železničarskih

delavcev odloča za letovanje, saj imajo pri tem tudi določene ugodnosti. Tako lahko koristijo regres, kar pomeni regresirano letovanje, v okviru katerega jim pripada najmanj deset dni organiziranega oddiha, omogočeno pa jim je tudi letovanje po nižjih cenah. Od višine osebnega dohodka je namreč odvisno subvencioniranje letovanja posameznega prosilca. Predvsem velja to za letovanje v lastnih počitniških domovih.

Cepprav so bili med prvimi turisti na našem Jadranu ravno železničarji, pa žal še vedno ne morejo letovati vsi, ki bi to želeli, saj je prostora v njihovih počitniških naseljih očitno premalo. Sprico tega se marsikdo odloči za letovanje v lastni organizaciji, kar je seveda znatno dražje. Železničarji pa so naleteli še na en problem. Kot kaže, bodo letos zadnjič letovali v Rovinju, kjer

so počitniške hišice po dokaj zmernih cenah koristili vrsto let. Občina Rovinj jim namreč v prihodnje ne dovoli več takšne oblike letovanja, na katerega so bili železničarji vseskozi navajeni. Zato so že začeli iskati novo mesto na otoku Cresu in v Crvenem vrhu na istrski obali.

In kakšni so načrti v prihodnje? Predvsem si prizadevajo, da bi v naslednjih letih omogočili čim več zaposlenim omenjeno obliko organiziranega preživljanja letnega dopusta. Med drugim so se odločili, da v sklopu železniškega gospodarstva v Ljubljani, kamor sodijo, začnejo zbirati tudi solidarnostna sredstva, kar je pač odvisno od višine osebnega dohodka delavcev. To jim bo omogočilo izgradnjo novih počitniških naselij ob našem Jadranu, za kar je med železničarskimi delavci veliko zanimanje.

Milan Jerše

Kruh in komunalna dražja 20 odstotkov

Od 7. avgusta so cene posebnih vrst kruha višje za 20 odstotkov, medtem ko se pecivo ni podražilo, saj so bile njegove cene letos že enkrat povečane. Takšen je sklep nedavne seje sveta skupnosti za cene občine Murska Sobota, ki je obravnaval predlog temeljne organizacije združenega dela Milnopek Intes o predvideni 10

do 44-odstotni podražitvi njenih izdelkov. Pristali so le na 20-odstotno povišanje cen posebnih vrst kruha, kar je v skladu z navodili republiške skupnosti za cene.

Tako stane poslej kilogram pšenično mešanega koruznega kruha 17,50 dinarja (prej 14,60), pšenično mešanega rženega 18 dinarjev, za turist pšenični kruh bo treba

odšteti 12,60 dinarja, za prekmurskega 23,60, za kmečkega 28,40, za domači beli kruh pa 18,80 dinarja. 0,8 — kilogramski mlečni kruh v modelu velja 19,60 dinarja, graham kruh 9,70, francoski kruh (0,35 kg) 10 dinarjev, kupci pa bodo za kilogram rozinovega kruha po novem plačevali 29,50 dinarja, za soboški pakirani 33,60, medtem ko so vrtanki po 32 dinarjev.

Istočasno pa je sprejeta podražitev raznih komunalnih storitev, ki jo je predložila temeljna organizacija združenega dela Komunalna podjetja Sobota, za 20 odstotkov od prvega julija letos. Prvotni zahtevek, ki ga je potrdila samoupravna interesna skupnost za cestno in komunalno dejavnost, je znašal 34-odstotno povišanje cen, vendar bi s tem prekoračili obstoječo politiko cen. To pomeni, da se je kubični meter vode, kot prispevek za mestni vodovod, povišal od 4,15 na 5 dinarjev, kanalizacija za gospodinjstva in otroške vrtce stane sedaj 2,05 dinarja, za delovne organizacije in ostale stranke pa 3 dinarje. Višje so tudi cene za odvoz

smeti, in sicer pri individualnih hišah od 0,45 na 0,55 dinarja za kvadratni meter, pri trgovinah 2,30, delovne organizacije pa bodo morale odšteti 2,15 dinarja. Sam odvoz odpadkov s kesoni bo stal 117,60 dinarja (prej 98 din), odlaganje smeti na odlagališču pa 93 dinarjev. Enaka podražitev velja tudi za cene pogrebništva in ostale komune.

Občinska skupnost za cene pa ni sprejela premalo utemeljenega predloga za 20-odstotno povečanje cen dimnikarskih storitev, zato bodo o tem razpravljali na eni od prihodnjih sej. Ker so možnosti za podražitev obrtniških storitev v murskosoboški občini skoraj povsem izčrpane, so menili, da je leto možno samo v izjemnih primerih in pri nekaterih novih obrtnikih. Sicer pa so potrdili predloženi cenik za kombajniranje, ki je plod dogovora med ABC Pomurka in kmetijsko zadrugo Panonka. Evidentirajo namreč ceno 1500 dinarjev na uro oziroma 4500 dinarjev na hektar, kolikor je treba odšteti za delo kombajna.

Milan Jerše

mala anketa

Česar ne morete kupiti?

Kaže, da so pomurske trgovine v zadnjem obdobju nekoliko boljše založene z blagom, zlasti pa ne manjka živil. Če ugotavljamo, da je izbira prehrabnih artiklov primerna, pa vendarle ne moremo trditi, da je tako z drugim blagom, recimo s kurjavo. Na premog je treba še vedno dolgo čakati, tudi raznih tehničnih predmetov ni v izobilju. Sicer pa prisluhnite našim anketirancem.

je bolj težko z gradbenim materialom, vendar pa to ne velja za ladijski pod. V trgovini LIP Bled v Murski Soboti je tega materiala dovolj in sem ga tudi jaz lahko kupila.

MARIJA LANG, Bodonci:

»V naši vasi smo pred leti dobili samopostrežno trgovino in lahko povem, da je zelo dobro založena, saj lahko v njej kupimo vsa živila, le margarine ni že kakih 14 dni. Ostalo blago pa hodimo velikokrat nakupovat v Mursko Soboti, kjer je izbira res velika. Zdaj sicer slišim, da

ment in apno. Ker sem hišo medtem že opremil s pohištvom, imam nekaj izkušenj z nabavo opreme. Povedati moram, da je izbira pohištva v pomurskih trgovinah dobra in lahko sem kupil tako opremo, kot sem si jo želel.«

DRAGO PREMOŠ, Radenci:

»Že 10 let živim v Nemčiji, v Radencih pa sem si zgradil hišo. Z nakupovanjem materiala se sam nisem mučil, kajti za to sem pooblastil sorodnika, od katerega pa nisem slišal, da bi se pritoževal, da tega in onega ni mogel kupiti. Sem pa slišal, da občasno primanjkujeja ce-

založenost trgovin, saj tega blaga ne kupujem, ker pač nimam svojega traktorja. No, povsem zadovoljen z založenostjo trgovin pa vendarle ne morem biti: že nekaj časa iščem po »bautah« žblje, pa jih ne morem kupiti, ker jih ni. To blago pa bi trgovci že lahko nekje staknili, mar ne?

LUDVIK ŠANCA, Domanjševci:

»Sem kmetovalec in ni mi vseeno, ali bomo imeli kmetijski proizvajalci dovolj gnojil. Trenutno je na našem območju dovolj mineralnih gnojil, zato upam, da bomo lahko na jesen dobro pognojili. Glede rezervnih delov za kmetijske stroje ne bi vedel povedati, kakšna je

nekateri avte. Tako, na primer, za fička že nekaj časa ni bilo moč kupiti žarnic. Nekateri, iznajdljivi, so si pomagali tako, da so montirali žarnice, ki so sicer namenjene žarometom na traktorjih.«

STANKO VOGRINIČ, Murska Sobota:

»V trgovino z avtomobilskimi rezervnimi deli sem vstopil, da bi kupil ogledalo za fička. Ker imam starejši avto, originalnega ogledala nisem dobil, pač pa za novejši tip. Upam, da ga bom lahko montiral in potem varno vozil. Je pa sploh težava z rezervnimi deli za

počakati mesec dni ali pa še več. Sicer pa o založenosti trgovin še to: v hišo pravkar napeljujemo vodovodno instalacijo in od mojstra sem slišala praviti, da ima velike težave z materialom, zlasti cevmi, ker jih ne more kupiti.«

CVETKA KRAHLER, Stanjenci:

»V Mursko Soboti sem prišla, da bi si ogledala izbiro pohištva. V salonu pohištva v »šopingu« je res dobra ponudba, vendarle z eno napako: razstavljenega pohištva, zlasti kuhinj, ne moreš takoj kupiti, ampak je treba nekatere tipe kuhinj najprej naročiti in potem

Takole menijo naši anketiranci. Če v pomurskih trgovinah ne bi manjkalo zgolj te vrste blaga, ki so ga omenili Marija, Drago, Ludvik, Stanko in Cveta, potem bi lahko skorajda rekli, da se ne srečujemo s hudim problemom oskrbe potrošnikov. Dejansko pa je le nekoliko huje, saj ne moreš kupiti še vrste drugih reči, ki jih rabimo v gospodinjstvu, pri gradnji ali adaptaciji hiše, napeljavah raznih instalacij, urejanju tal, recimo betonāl, kupiti ni moč trifaznih električnih motorjev in še bi lahko naštevali. Dokler ni bil otežen prehod čez mejo, smo velikokrat kupovali tam. Zdaj, ko ni več tako, pa stikamo po domačih trgovinah. Včasih imamo srečo, velikokrat pa ne. Ker je povpraševanje kljub draginji še vedno precejšnje, je naloga trgovcev, da nam omogočijo nakup vsega blaga, ki ga rabimo. Sicer pa še vedno velja ugotovitev potrošnikov: Dobremu trgovcu blaga nikoli ne zmanjka!

Tekst: Š. SOBOČAN
Foto: A. ABRAHAM

Bratska brigada v Zagreb

Sredi minulega tedna je odšla iz Murske Sobotne na žvežno mladinsko delovno akcijo Sava 81 v Zagreb mladinska delovna brigada Bratstvo—enoštvo. Sestavlja jo 71 brigadirjev iz pobratenih občin Murska Sobota in Paračin iz SR Srbije, ki bodo nastanjeni v brigadirskem naselju »Sedem sekretarjev SKOJ« v Veliki Gorici pri Zagrebu. Do konca avgusta bodo mladi brigadirji iz dveh pobratenih občin socialističnih republik v sosednji SR Hrvatski družno pomagali pri obsežnih delih, ki jih čakajo pri izkopu jarkov za kanalizacijsko omrežje, urejanju brežin ob obali reke Save in zelenici v hrvatskem glavnem mestu.

Naslednje štiri tedne bo predsednica brigadne konference (v drugih republikah nimajo več komandantov) Maja Šeruga, sekretar brigadne konference pa Franc Vinčec. M. Jerše

Med čuvarji naših meja

Ponos je biti graničar

Svobodna je naša domovina; in kamorkoli se upre naš pogled, povsod vidimo novo življenje, novo rast ... tu je novi človek, nove so misli in dejanja, hotenja, želje in načrti. In v to novo je vtakano tisto, kar je dajalo poleta borcem v juriših, smoter, za katerega so umirali naši najboljši snovi in hčere — svobodni ostati v svobodni domovini. A je še kaj bolj dragocenega na svetu?

Svoboda, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti, samoupravljanje — to so največje pridobitve naše skupnosti, ki jih ne smemo dati za nobeno ceno iz rok. Zato morajo biti varne tudi naše meje. Ob njih noč in dan bdijo vojaki — graničarji, varnost in nedotakljivost naših meja pa je sicer naloga vseh nas.

15. avgust je praznik graničarjev. Kot po tradiciji ga bodo čuvarji naših pomurskih meja proslavili na vseh karavlah. Pripravili bodo športna in družabna srečanja s krajanji, pripadniki milice in službe javne varnosti ter mladinci. Toda hkrati bo ta dan potekal zanje kot vsi ostali. Budnost pri čuvarju naših meja namreč ne sme popustiti nikoli. Zato se bodo graničarji tudi na svoj praznik podali po skrivnih stezah ob meji.

Da bi nekoliko bolj spoznali življenje in vsakdanje delo naših graničarjev, smo obiskali karavli na Hodošu in Lendavskih gorica.

NISO SAMI

Najprej smo se podali do hodoške karavle. Kar precej iz vasi se nahaja in čeprav je na samotnem kraju, sredi polja na obrobju gozda, je tam življenje dokaj živahno.

Sprejel nas je komandir karavle Zoltan Verbai, ki ga Hodošanci prav dobro poznajo, saj večkrat skupaj sodelujejo pri popravilu poti, ki vodi iz vasi do karavle. Svojčas je bila ta cesta, ki jo uporabljajo tudi kmetovalci, večkrat neprevozna. Po prihodu Zoltana pa so jo vojaki in domačini najprej skupaj razširili in utrdili, zdaj pa skrbijo za vzdrževanje. Graničarji hodoške karavle in domačini pa tudi sicer dobro sodelujejo, pa najsi gre za pomoč pri delu ali čuvarju nedotakljivosti meje.

Zatem smo se pogovarjali z nekaterimi vojaki, tistimi, ki tačas niso bili na službeni

med graničarji, s katerimi sem se velikokrat srečeval v domačem kraju. Vesel sem, da se mi je ta želja izpolnila. Tukaj mi je zares dobro. Zbrali smo se iz vseh republik, tako da smo v nekem smislu Jugoslavija v malem. Naše življenje poteka složno kot v kakšni večji družini. Seveda pa imamo odgovorne naloge, saj neposredno sodelujemo pri čuvarju naše domovine. Trudimo se, da to zaupanje opravičimo. Pri tem nas še posebej spodbujajo Titove besede, ki je nekoč dejal, da je biti graničar v ponos.

MARJAN KOŠIR — Tudi moj rojstni kraj — Radlje — leži nedaleč od meje in tudi jaz sem želel biti graničar. Čeprav so naše naloge pri čuvarju meje odgovorne in naporne, se zelo dobro počutim tukaj, kajti zavedam se, da nisem sam, da z nami, vojaki, bdijo nad varnostjo in nedotakljivostjo naših meja tudi domačini.

FADIL MEVMEDOVSKI — Šele en mesec sem tukaj, sicer pa sem doma iz Socialistične republike Makedonije. Vsi se dobro razumemo in si drug drugemu pomagamo pri opravljanju odgovornih nalog. Pri tem ni razlik med nami, če si mlajši ali starejši vojak. Ne vem kaj drugega povedati kot to, da mi je dobro.

Podobno kot Savič, Marjan in Fadil bi nam prav gotovo povedali tudi ostali graničarji.

Ponosni so na to, da so prav oni prvi čuvarji naših meja.

Tokrat smo sicer lahko odkrili in se približali graničarjem v zasedi, seveda pa bi bilo čisto drugače ob kakšni drugi, nenapovedani priložnosti. Naš posnetek je nastal ob obisku graničarjev hodoške karavle.

sama naloga, čuvati mejo. In ker uspešno opravljajo svoje delo, so v lendavski občini nanje ponosni. Karavla Štefana Kovača je letos dobila priznanje Osvobodilne fronte in ob nedavnem občinskem prazniku tudi plaketo občine. V obrazložitvi so na svedci seji občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij dejali: Pripadniki obmejne karavle Štefan Kovač so ves čas po vojni sodelovali z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti, kar je v veliki meri pripomoglo k razvoju krajevne samoupravne ter politične zavesti in varnostne kulture med krajanji. Njihova prizadevanja so vtakana v številne akcije v krajevni skupnosti, sodelovali so pri gradnji vodovoda, cest, pri spravilu pridelkov in drugih akcijah. Uspešno je tudi njihovo sodelovanje s pionirji, mladinci in člani kolektiva osnovne šole Drago Lugarič, kar se posebej odraža pri razvijanju in krepitvi bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

V teh skromnih besedah so skrita dejanja tisočih graničarjev te karavle, ki so ob meji

No, pa pojdemo v karavlo, kamor nas vodi pot. Poveljnik tega malega a pridnega kolektiva je Duško, tako ga poznajo v Lendavi že več kot 15 let. S svojimi vojaki, in teh se je v karavli zvrstilo ogromno, je znal ustvariti takšno vzdušje, da je vojakom v njej z eno besedo povedano — lepo. Karavlo obdaja prelep sadovnjak, tu gojijo jablane, hruške in drugo sadje, celo svojo mini farmo imajo. Pravzaprav za vsakega nekaj, da se lahko razvedri v prostem času. Pred leti so si celo omislili čebelnjak. V karavli govorijo več jezikov, saj so v njej zbrani mladi fantje iz vseh krajev Jugoslavije. Obiskujejo jih in vedno so lepo sprejete skupine delavcev, družbenopolitičnih delavcev in mladit. Tudi ob letošnjem prazniku pričakujejo goste. Pokazali jim bodo, kar imajo in postregli z nepogrešljivim pasuljem, ki ga znajo pripraviti le pri vojaki. Blizu karavle je Miškova klet, znana zidanica iz predvojnih let, sedaj spreminjena v muzej. Sem večkrat zahajajo vojaki, ki jo varujejo.

Tesne stike imajo tudi z delovnimi organizacijami iz Lenda-

Karavla Štefan Kovač v lendavskih gorica je letos dobila za svoje delo številna pomembna priznanja, med drugim priznanje OF in veliko plaketo občine. Z marljivim delom so graničarji uredili karavlo in okolico, da je videti kot raj.

služili domovini. Veliko jih je, ki so si v tem kraju ustvarili tudi svojo družino in za vselej ostali v Lendavi. V obrazložitvi za priznanje OF pa je med drugim poudarjeno, da so graničarji in krajanji krajevne skupnosti Gorice pri Lendavi vsi kot ena družina, vsi odgovorni za varnost, za delo in veselje v krajevni skupnosti. Za priznanje jih je predlagala krajevna konferenca SZDL. Kaj naj bi še dodali? Vsi krajanji so ponosni na svojo karavlo in vsi, stari in mladi, bodo praznovali dan graničarjev, kot da bi bil to tudi njihov dan.

ve, tako je denimo organizacija zveze borcev INA-Nafte na karavlo vgradila tudi zahvalno ploščo, kar pomeni, da graničarji nadaljujejo svetlo tradicijo NOV. Namenoma nismo opisovali življenja v karavli, to smo ob minulih praznikih že storili.

Prosili so še naj napišemo, da se zahvaljujejo vsem občanom. Še zlasti pa krajanom krajevne skupnosti, saj bi brez njih bili osamljeni.

Jani D.

Tudi slikovite Slovenske gorice so v teh poletnih dneh v znamenju mladinskih delovnih brigad in številnih delovišč. Med drugim mladi grade vodovod Žerjavci—Zgornja Ščavnica.

Brigadirji prinesli vodo

Vodovod v dolžini 5700 metrov bodo zgradili brigadirji zvezne MDB Slovenske gorice 81

Že tretja izmena te mladinske delovne akcije je na delu v teh krajih. Med mladimi delavci pa so tudi brigadirji MDB »Edvard Kardelj, ki v tem času kopljejo zadnje metre jaska za vodovod Žerjavci—Zgornja Ščavnica.

»Lepo in prijetno je tukaj v Slovenskih gorica. Vsak dan se pripeljem na delovišče polni delovnega elana in pripravljenosti, da pomagamo tukajšnjim krajanom.« je pripovedoval komandant brigade Rajko Djurič, ki je — tako kot njegovi prijatelji — prišel na akcijo iz kmetijskega kombinata Beograd in SOZD PIK Belje.

»Okrog 80 odstotkov brigadirjev nas je iz teh dveh kmetijskih organizacij. Če-

TUDI INTERESNE DEJAVNOSTI

Seveda pa brigadirji, ki v tem času že polagajo zadnje metre vodovodnih cevi proti Zgornji Ščavnici, dobro sodelujejo s tamkajšnjo OK ZSMS Lenart. Tako so minulo soboto pripravili srečanje z brigadirji iz Lenarta, ki so se z najvišjim priznanjem — trakom akcije — vrnili z delovišča MDA »Kobansko 81«.

Razen tovrstnih brigadirskih srečanj pa često pripravijo tudi kulturne prireditve, športna tekmovanja in še kaj.

In kaj pravijo občani te občine? Besed navdušenja ne zmanjka, o pridnosti in dobrih

Krajanji krajevne skupnosti Zgornja Ščavnica bodo do jeseni dobili vodo, ki bo pritekla po novem vodovodnem omrežju. Zgradili ga bodo brigadirji mladinske delovne brigade Slovenske gorice 81.

prav smo letos prvič tako skupaj, se odlično razumemo, temu primerni pa so seveda tudi naši delovni uspehi. Že okrog 4300 metrov vodovoda smo zgradili, celotna tras pa je daljša za približno 1400 metrov. Čeprav je delo kar precej težko, lahko rečem, da ga fantje in dekleta z veseljem opravljajo. Žuljev seveda ne manjka, toda v veseli družbi, kot je naša, nanje pozabimo.«

TESNO SODELOVANJE S KRAJANI

Okrog 40 brigadirjev, ki se s posebnim avtobusom vsak dan pripeljejo na delovišče, daje značilen utrip življenju tamkajšnje pokrajine. Brigadirji namreč sleherno jutro prihajajo s pesmijo in se z njo zvečer tudi vračajo. Ob vsem tem pa kaže posebej izpostaviti dobro sodelovanje s krajanji. Doslej so imeli že dva udarna dneva, ko so na tras delale vse tri brigade MDA Slovenske gorice 81, pomagali pa so seveda tudi domačini. Kar okrog 80 se jih je odločilo pomagati brigadirjem. Pa tudi sicer vedo mladi v brigadirskih uniformah povedati samo lepe besede o sodelovanju z njimi.

»Domačnosti, ki smo je deležni v teh krajih, ne bomo nikoli pozabili. Gospodinj so nam že nekajkrat spekle domač kruh, seveda pa nas pogosto presenetijo tudi s svojimi specialitetami. Gospodarji pa nas sproti oskrbujejo s pi-jajo in njihova »jabukovača« nas bo še dolgo spominjala na lepoto slovenskogoriških gričev, domačij in prijaznih ljudi.«

Delo na 5700 metrov dolgi trasi ni bilo lahko, kljub temu pa so brigadirji žulje kaj hitro pozabili. Ob pomoči domačinov in njihovih specialitetah bi namreč še ostali v tamkajšnjih vaseh.

delovnih rezultatih govorijo z velikim ponosom. Ponosom na »svoje« brigadirje, kot pravijo.

Sekretar OK ZSMS Lenart Janez Karo pa je dejal, da so tudi sicer v občini prijetno presenečeni. Investicija bo namreč na tak način veliko cenejša, kot če bi jo morali izvajati zgolj s specializiranimi delovnimi organizacijami za tovrstna opravila. Pa še lep-pih doživetij, novih poznanstev, spoznavanja naše lepe domovine in vrste drugih lep-pih stvari ne bi bilo.

Tekst in foto: Janez Kurbus

Komandir karavle na Hodošu Zoltan Verbai z nekaterimi vojaki, ki v času našega obiska niso bili na službeni dolžnosti. Toda tudi za njih ne sme biti brezdelja. Velikokrat urejajo okolico karavle, sami si kuhajo hrano, pa tudi za športne aktivnosti je treba izkoristiti prosti čas.

dolžnosti, ampak so v karavli počivali po napornem obhodu ob meji ali urejali okolico svojega drugega doma, vmes pa igrali šah ali druge športne igre. Takole so opisali svoje življenje in delo v vojaški suknji.

SAVIČ BLAŽEVIC — Doma iz Negotina; to je kraj v južni Srbiji, ki prav tako leži blizu državne meje. Prav želel sem si, da bi vojaški rok služil

PRIZNANJE ZA NJHOVO DELO

Kota 305 v Lendavskih gorica se blešči v soncu, pred vročino so se ljudje umaknili v senco, vse je, kot da bi pokrajina zamrla. Toda to je le privid, blizu je karavla, kjer teče življenje po že davno zastavljenih programih, v ospredju pa je ena

Številne so akcije, ki so jih graničarji opravili. Generacije mladih, ki so v njej služili svoj vojaški rok, so pomagale pri vseh delih. Ena največjih akcij pa je bila gradnja tako imenovane vinske ceste v Lendavskih gorica.

Prejeli smo:

V premislek

V Vestniku sta bila objavljena 23. julija 1981 dva članka, in sicer tovarišice Grete Škerget in novinarki Brigite Bavčar. Ne bi se spuščal v pravilnost in umestnost polemike med tajnico občinske zveze kulturnih organizacij Murska Sobota ter članico pripravljalnega odbora 2. soboškega kulturnega tedna in novinarko Vestnika, ampak bi poskušal premišljavati o kulturi, predvsem o gledališki, v Murski Soboti in širši okolici. Mogoče je res, da so me k dokončni odločitvi o zapisu mojih misli pripeljali nekateri elementi iz teh dveh člankov.

Ali ima smisel taka polemika?

Mogoče ima. Ima seveda v tem primeru, če bo rodila pozitivne sadove na področju kulture.

Ali bo?

Članka sta bila pisana z določenim namenom, vendar se mi zdi, da niti prvi niti drugi ni idejno in teoretično pravilno zastavljen. Zakaj bi dajali samo aksiomske zakonitosti — pravila na področju kulture? Ali ne bi bilo bolje, da bi se teh problemov lotili globalno? Ali ni nesmiselno se takoj pogovarjati o »resnici«, ne vemo pa poti, kako do nje priti? Mogoče kdo ve? Če ve, zakaj ne pove!

Verjetno je najbolje najprej iskati poti, kako priti do kvalitetnih kulturnih dobrin — prireditev — in te ponuditi našemu občanu samoupravljalcu. V Murski Soboti res nimamo profesionalnega gledališča, profesionalnih režiserjev, profesionalnih kritikov, imamo pa ljudi, ki so željni kulturnih prireditev skozi vse leto.

Kultura je zelo širok pojem, pomensko in oblikovno zelo star in za človeka bistven. Človeka brez kulture ni. Vsak človek ima kulturo takšno ali drugačno. Vprašanje je, če je ta kultura za njega pozitivna, ga gradi in usmerja, če je z njo zadovoljen, če ga vzgaja... Eden izmed bistvenih elementov človeške kulture in kulturne dejavnosti je umetnost. Tudi umetnost je že od nekdaj človekova last, dobrina, ki si jo sam ustvarja zase in se s tem bogati. Vsi vemo, da je umetnost razdeljena na več vrst, a vse vrste umetnosti nudijo človeku preko umetniškega doživljanja umetniško življenjski užitek. Ali umetnost ne ponuja človeku njegovo bistvo, resnico? Literarna dejavnost prav tako spada v umetnost. Ali bolje rečeno literatura je del umetnosti. Literarna dela beremo. Branje je dejavnost, s pomočjo katerega literarno delo doživljamo. Vendar literarno delo lahko doživljamo tudi na drugačen način. Doživljamo ga lahko na sekundaren način preko gledaliških predstav, literarnih večerov, recitalov... Bere lahko vsak sam. Med literarnim delom in gledališko predstavo oziroma literarnim večerom in recitalom pa je interpretacija, je interpretator. Bralc se spremeni v gledalca in poslušalca; mogoče pa tudi aktivno sodeluje v sami predstavi — jo aktivno notranje doživlja. Vsi bi radi več gledaliških prireditev, več literarnih večerov, več recitalov... Vse te prireditve naj bi bile kvalitetne. Ali je pogoj za kvaliteto profesionalizem? Ne. V gledališki umetnosti ali sploh v umetnosti ni profesionalizem pogoj za kvaliteto. Mislim, da izraz profesionalizem ni primeren za to dejavnost. Gledališki igralec se pač poklicno ukvarja z igrjo, z gledališčem, z literaturo, z umetnostjo. Režiser poklicno »postavlja«, »interpretira in razlaga« literarno-dramsko delo s pomočjo igralca, posebnega prostora in časa, scenarista, glasbe, likovne umetnosti, arhitekture...

Mislim, da je trditev, da poklicno gledališče ne da vedno kvalitetne predstave sprejemljiva. A vsi vedno opravljamo svoj poklic kvalitetno? Mogoče nekateri! Je torej nujno, da hočemo, da si želimo samo predstave poklicnega gledališča — poklicnih igralcev in režiserjev?

Poklicno gledališče je vsepovsod in tudi pri nas nastalo iz amaterskega — ljubiteljskega gledališča. Amaterski oder je temelj poklicnega odra. Režiser amater je temelj poklicnega režiserja. Igralec amater je temelj poklicnega igralca. Te misli so dokaj smele, vendar če jih natančneje premislimo in domislamo, bomo ugotovili, da to drži. V amaterskem gledališču se največ improvizira, prihaja do takšnih ali drugačnih inovacij, eksperimentov, prihaja največkrat do pristnega življenjsko in umetniško živega doživljanja in podoživljanja literarnega dela, ki se spreminja brez kakršnihkoli zakonitosti v gledališko delo. Ali ni v amaterski predstavi največ volje, moči, neskrivljenih idej? Velikokrat nam ponudi amatersko gledališče — bolj amaterska gledališka skupina — umetniško vrednejšo predstavo kot poklicno gledališče.

Marsikateri poklicni igralec ali režiser trdi, da je poklicno gledališče obrtna delavnica, kjer se dela po normi, po formulah, zakonih, predpisih... Ali umetnost zahteva stroga določila? Ali ni umetnost svobodna? Ali ni umetnost življenjska? A niso bila vsa inovatorska gledališča oziroma gledališke skupine amaterska—ljubiteljska? Potem so poklicna gledališča enostavno pobrala zase sadove amaterske dejavnosti. Marsikateri poklicni režiser pravi, da najraje dela z amaterskimi skupinami, ker šele z njimi občuti bistvo in resnico literarnega-dramskega teksta in gledališke predstave. Vsak poklicni igralec si želi predstav — nastopov izven svoje poklicne institucije. Želi igrati med občinstvom, ki živi čisto, pravo, pristno življenje in življenjsko—resnično dojema umetniško besedo. Skratka prihaja do zblizanja, do trenutnega izživljanja igralca, umetnosti in gledalca. Ali ni umetniški tekst namenjen izključno bralcu, poslušalcu oziroma gledalcu?

Če je to razmišljanje pravilno, potem je pravilna tudi trditev igralca in direktorja ljubljanske Drame Poldeta Bibiča, da današnje slovensko gledališče stagnira, ker stagnira tudi amaterska dejavnost. Amaterska dejavnost stagnira zaradi tega, ker vsi hočemo videti le neke spektakle, ki so pa velikokrat slabi. Ko se bo amaterska dejavnost bolj razmahnila, bo tudi slovensko poklicno gledališče kvalitetnejše in se bo tudi mreža izmenjav med poklicnimi in ljubiteljskimi gledališči bolj razvila.

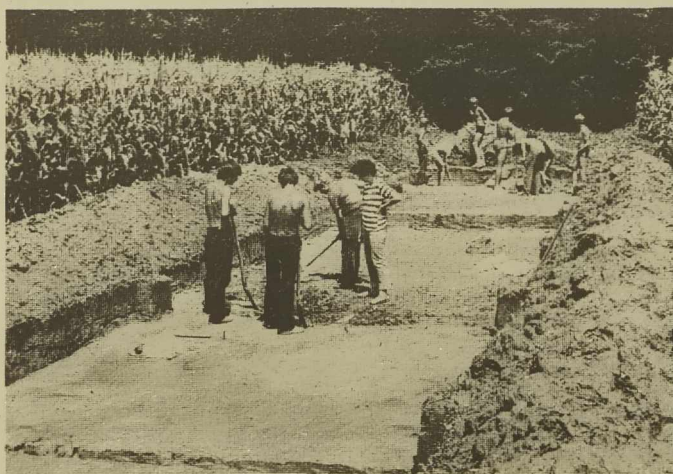
V Murski Soboti je res premalo poklicnih umetniških nastopov.

(se nadaljuje)

(Drago Kuhar)

ODKRITJE KAMENO- DOBNE NASELBINE

Že drugo leto zapored so na Šafarskem v Ljutomerski občini potekala arheološka izkopavanja, ki jih vodi arheologinja — kustosinja pokrajinskega muzeja v Murski Soboti — Irena Šavel. Sistematična odkrivanja tal sodijo v okvir republiškega projekta Raziskovanje neolita in eneolita v Sloveniji, in se bodo na osnovi lanskoletnih ter letošnjih najdb, nadaljevala tudi v naslednjih letih. Kamenodobna naselbina, ki so jo odkrili, je vsekakor uspeh, zadovoljstvo ob tem, pa poleg strokovnjakov in vseh, ki so sodelovali pri sistematičnih izkopavanjih, delijo tudi domačini. Ne le šolarji, ki so del počitnic preživeli na gradišču, tudi starejši so priskočili na pomoč in domačija Zlate Nemec je bila v času med 6.

Pri sistematičnih raziskovanjih tal in odkrivanju naše daljne preteklosti na Šafarskem so poleg strokovnjakov — arheologov — sodelovali tudi študentje in šolarji, tako, da je domačija Zlate Nemec bila pravicata delovno mravljišče. Kos za kosom so iz zemlje luščili dokaze, da je bila tamkaj kamenodobna naselbina.

Arheologinja Irena Šavel (na sliki desno) se lahko zadovoljno smehlja, saj so izkopavanja na Šafarskem uspela in kamenodobna naselbina naših prednikov je odkrita. Posnetek je nastal v času, ko je delovišče na prostem obiskal Ferenc Kiraly, vodja muzejske in galerijske dejavnosti v občini Lendava, sončnim žarkom pa sta pod senčnik za trenutek ubežala tudi Danilo Rižnar in študent arheologije, ki sta pomagala pri sistematičnih izkopavanjih.

in 22. julijem zanimivo prizorišče dogajanja.

Irena Šavel, študent arheologije: Tone Zavec in Zdenko Rošker ter Vlasta Samulič in Danilo Rižnar, so poleg petnajstih dijakov Ljutomerske gimnazije in učencev osnovne šole Šafarsko sestavljali delovno skupino, ki je odkrivala kamenodobno naselbino. Vreme jim je bilo naklonjeno: le nekajkrat jih je dež

pregnal z delovišča na prostem. Ko smo jih obiskali, je pripekalo sonce, tako da je pogovor potekal pod zaščitnim senčnikom, kljub poletnemu vzdušju pa je bila tema resna.

»Lansko leto smo se kot delovna enota priključili republiškem projektu in s tem začeli prvo fazo sistematičnega raziskovanja na poljih, imenovanih tudi Gradišče na

Šafarskem,« je v uvod dejala kustosinja pokrajinskega muzeja Irena Šavel in nekako skromno pripomnila, da so poleg materialnih ostalin našli tudi na nekaj arhitekturnih ostankov, med njimi na precej veliko ognjišče. Po tem so domnevali, da so v središču enega izmed centrov kamenodobne naselbine.

Letošnja raziskovanja so to potrdila, saj so v sondi, ki so jo odkrivali, našli na ostankih nekdanjih hiš. Odkrili so tri, ki si sledijo v zaporedju jugozahod-severozahod, kar je po pojasnilu arheologinje enotna smer prazgodovinskih gradenj.

Odkrite hiše so bile zelo preproste — iz lesenih brun in manjših kolov, prepletene z vejevjem in obmetane z ilovico. Ker so vse tri zgozele, pričajo o njihovem obstoju le obris v zemlji, ki laiku ne pomenijo mnogo, za arheologe pa je odkritje prava poslastica. Kako da ne, saj letošnja odkritja pričajo, da je bilo gradišče na Šafarskem posejano že v obdobju žarnih grobišč — kar 1000 let pred našim štetjem — in ne le v mlajši železni dobi, kot so na osnovi izkopanin sodili lani.

Brigita Bavčar
Foto: Albert Abraham

Spomini, ki ne morejo zbledeti

Med mnoge spominske tekste v naši književnosti se je letos uvrstila knjiga dr. Aleša Beblerja »Čez drn in strn« (Spomini), ki je izšla pri založbi Lipa v Kopru.

Precej so že pisali o njej in tudi prevodi so že najavljeni. Kako tudi ne, ko so zelo živo, čeprav včasih le preblikoma opisani — omenjeni mnogi dogodki, naše, evropske in svetovne zgodovine, ki so pomembno vplivale na doraščanje osebnosti Beblerja, ki je bil vedno sredi življenja in nekajkrat je le za las manjkalo, da te knjige sploh ne bi moglo biti.

Tak je Aleš Bebler: nasprotje časa zlito v eno življenje, ki pa je bilo zavzeto uravnavano v delovanje za vsestransko lepši, vse bolj človeški jutrišnji dan delovnih ljudi. Iz nenehnih spopadov s nasprotniki in sovražniki delavskega razreda, in tudi s samim seboj ter s pesniškim občutjem bogatih lepot narave so spleteni avtorjevi spomini, za katere bi bilo škoda, če se ne bi ohranili.

Spomini — ohranjeni v taki ali drugačni zvrsti pisanja — so svojevrstna izročila, lahko pa so tudi pomembno sporočilo: odvisno pač od ciljev in namenov njihovih avtorjev in s tem v zvezi seveda tudi od njihovega odnosa do preteklosti in odgovornosti za prihodnost. Oboje pa je zelo pozitivno zasnovano v tem Beblerjevem av-

toportretu. Kar ni dorečeno iz jugoslovanske zgodovine med vojnama, precej dopolnjuje s predavanjem (zelo dobrodošla razprava ne samo zgodovinarjem) »Politične izkušnje jugoslovanskih narodov med vojnama«, ki ga je imel leta 1973 na Akademiji znanosti in umetnosti v Skopju.

Spomini udeležencev, zlasti pa snovalcev revolucionarnih gibanj in vodilnih v razrednih, progresivnih revolucijah, so zelo pomembno dopolnilo ponavadi precej pomanjkljivemu ali neohranjenemu zgodovinskemu gradivu o pomembnih dogajanjih določenega območja. Res pa je tudi, da se nekateri avtorji spominskih del včasih hote izognejo, kar je še boleče ali pa bi moglo močnejše prizadeti še kakega živega — ali pa so pisali spomine, ko je čas že marsikaj izbrisal iz razgibanega življenja.

Ob Beblerjevih spominih se bralc večkrat ustavi, zaželi si pogovora z avtorjem, ker so odprta vprašanja za razne in tudi možne različne razlage. Tako na primer njegovo ilegalno »življenje« v Moskvi, ki je prepredeno z nekim stalnim nemir, občutkom osebnosti ogroženosti tudi po tem, ko mu uradni komitei zatrdi, da je z njim vse v redu.

Bebler je s skromnostjo opisal svojo veliko in vsestransko angaži-

ranost v narodnoosvobodilnem gibanju in neposredno tudi v borbi; toda enako kot pri nekaterih drugih avtorjih, sem se vprašal, kako pa je konkretno (tudi pod njegovo »taktirko«) nastajala, se utrjevala in delovala resnična ljudska oblast. Ob nekaterih knjigah na tematiko naše narodnoosvobodilne borbe in socialistične revolucije imam vtis, da se med mnogimi pomembnimi in odločilnimi vojaškimi operacijami nekam zgublja, celo »pozablja« na srž revolucije—njeno ljudsko oblast v širšem pomenu.

Za nami so poskusi, ko so nekateri hoteli naročiti, kaj in kako naj se piše, in to zlasti memoarska literatura. Nekaj pa bi vsekakor morali narediti. Mislim, da bi ustrezni institut in fakulteta lahko — še več, po mojem bi morala posebej spremljati memoarsko literaturo in ob primerjanju te s prazninami in nasprotji z že znanim ali ne dovolj utemeljenim, dopolnjevati in izpopolnjevati s skrbno pripravljanimi razgovori — intervjuji.

Kolikokrat se zdaj, ko ni več med nami mnogih udeležencev NOB, srečamo z nujnostjo, kaj vse bi jih še morali vprašati, kaj vse bi nam mogli, morda celo morali pojasniti ob pomanjkljivo ohranjenem gradivu, in to bi veliko pomagalo našemu celotnemu razvoju in ne samo znanosti.

Vanek Šiftar

kulturni koledar

razstave

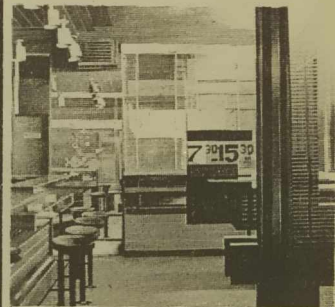
MURSKA SOBOTA — V Galeriji pri kulturnem centru je v času od 10. do 15. avgusta odprta razstava pod naslovom: Slovenski partizanski denar. V sodelovanju s službo družbenega knjigovodstva in Ljubljansko-Temeljno pomursko banko jo je pripravila Narodna banka Slovenije. Razstavo si lahko ogledate med 8. in 13.30 uro, med razstavljenim denarjem pa so zanimive predvsem posojila svobode, lirski boni, priznanice in blagajniški zapisi, s katerih izdajanjem je Denarni zavod Slovenije opravljal svojo emisijsko funkcijo ter skrbel za reden denarni obtok v času vojne. Tega je poživil s sprostitvijo starih hranilnih vlog ter z uvedbo novih obrestnih mer. Postal je najpomembnejša denarno-finančna ustanova na osvobojenem ozemlju, preko katere je potekal denarni promet vseh vojaških in civilnih ustanov. Ze junija 1944 pa so začeli redno poslovati denarni zavodi na osvobojenem ozemlju in široko zasnovana bančna organizacija je resnično zaživela.

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka razstavljajo udeleženci šestih likovnih kolonij v tem kraju, med njimi tudi Slavko Kores, Franc Mesarič, Marija Zrim. Dela več kot štirideset likovnih umetnikov pa si lahko v novi galeriji ogledate ob sredah, četrtkih, sobotah in nedeljah. Dopoldne med 8. in 11. uro, popoldne pa od 17. do 20. h.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava akvarelov Slavka Jagačiča iz Varažдина.

LENDAVA — V Galeriji Lendava je po poletni prenovitvi razstavnih prostorov ponovno na ogled zgodovina Lendave, kakršno je upodobil akademski slikar — rojak Zoltan Gabor, prav tako pa je že razstavljena tudi muzejska zbirka.

FRANC MESARIČ: Interier

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: noviteta Frančka Rudolfa OČKA VRNI SE NAM ZDRAV DOMOV, ki jo je založila Pomurska založba, domača založba pa je izdala tudi iskani zbornik razprav s simpozija v Radencih REVOLUCIONARNO VRENJE V POMURJU V LETIH 1918—1920; priročnik VR-TNICE avtorja Slavka Zgonca je izdal ljubljanski Kmečki glas.

Kjer raste „šar“ in stoji voda

»Dokler Kučnica ni bila regulirana, smo se ob malone vsakem večjem naliwu dajali s poplavami,« so nam povedali pri Čahukovih v Skakovcih. V Strukovcih pri Pavlinjekovih pa smo se lahko na lastne oči prepričali, kakšna nadloga zna biti vodna ujma, če se nekontrolirano razlije po rodovitnih poljih in pašnikih. »Namesto krme raste „šar“, ki ga je mogoče porabiti le za steljo. V kleti nam že lep čas stoji voda. Vse to pa samo zato, ker jarki niso očiščeni in ker ni urejen tako imenovan Mlinski kanal s potokom Mlinščico,« se je potožila Gizela Pavlinjek. »Na občini so nam sicer obljubili drenažo, a je doslej ostalo pri obljubah,« je pristavila.

No, to pa bo še jako zanimiva stvar, se nam je utrnilo kar samo od sebe. Kot boste videli kasneje, je bil tale utrnek kar na mestu.

REŠITEV V ZEMLJIŠKIH POSEGIH

Zadeli smo namreč na problem, ki že več let tare tukajšnje prebivalstvo in ki mu sami ne morejo do živenga.

»Zanašamo se pač na tiste, ki naj bi opravili zemljiške posege. S samo Ledavo namreč ni težav, težave so z odtočnimi kanali. Seveda pa bi največ storili z recimo melioracijami. Ker temu ni tako, nam po bližnjih travnikih stoji voda in namesto sočne trave poganja komaj kaj vreden močvirski „šar“. Sploh pa se ne spomnimo, kdaj smo tod kosili seno,« sta vsa razburjena pripovedovala Stefan Bac in Viktor Bertalanč iz Strukovca. »Preden smo si leta 1974 uspeli postaviti piščančjo farmo, je bilo treba v ta močvirnat svet nasuti ničkoliko prikolice gramoza.«

Na vprašanje, kje vidita rešitev, sta rade volje pojasnila: »Načrtno bi bilo potrebno očistiti Krajniško dobel, to je potok, ki križa asfaltno cesto na Krajni, poleg tega pa še dve manjši globeli. Vse so namreč popolnoma zaraščene in ob naliwih ne zmorejo požirati naraslih voda, ki se potem razlijejo po bližnji in daljni okolici.«

Kje dobiti še podrobnejše in otipljivejše podatke? nam ni dalo miru. Nemara v Brezovcih, pri predsedniku sveta krajevnih skupnosti Kolomanu Kisilaku?

DOVOLJENJE BREZ ROKA

Skozi Puževce in čez tamkajšnja mostova čez Ledavo in Bodonski potok smo pribrežili v Brezovce. Mimogrede — tokratno popotovanje po dolini ledavski smo si zamislili tako, da obiščemo vasi od Skakovca do Polane in se s tem približamo polovici načrtane transverzale. Sredinska ločnica je namreč — da vam izdamo — Murska Sobota, končni cilj pa izliv Leda-

ve. Kje je to, sami uganite.

Brez ovinkarjenja in slepomišljenja nam je predsednik Koloman Kisilak (krajevna skupnost Brezovci poleg vasi Brezovci združuje še Predanovce in Lemerje) natresel kar čeden kupček zadreg, najprej pa seveda tiste, ki tako ali drugače zadevajo potok Ledavo.

»Na zadnji seji sveta krajevne

deve na zahtevo občinske kmetijsko-zemljiške skupnosti, ki je hkrati investitor projekta.

Zdaj je treba samo začeti z deli, vendar ne tako zelo pavšalno kot denimo v bližnji Gorici. Tudi glede roka za izvedbo zemljiških posegov bi se lahko pogovarjali, saj so predvideni v tem srednjeročnem obdobju. Če res ni sredstev, bi pa vsaj kanale skopali,« je pojasnjeval Kisilak. Da bi se za tem še bolj razgovoril: »Problemov je več kot preveč. O zgodovini predanovskega mostu vam jaz ne bom govoril, je pa dejstvo, da se podira. Vodnogospodarsko podjetje iz Maribora, tozdr Vodnogospodarska enota Mura iz Murske Sobotice je sicer izdelal projekt sanacije mostu. Po njem naj bi sanacija prišla nekaj nad 830 tisoč dinarjev. Kje pa bomo vzeli toliko

sredstva za potrebe goriških krajevnih skupnosti, smo lahko slišali tudi pri podpredsedniku skupščine brezovske krajevnih skupnosti Stefanu Sočiču, kamor nas je napotil Kisilak. Mimogrede povedano — iskali smo predsednika Franca Gerencerja, a ga ne našli.

»Sprajujete o predanovskem mostu! Najprej bi rekel, da bi imela od njega korist tudi ekonomska enota Kmetijskega gospodarstva Rakičan v Lemerju, saj ima tod okrog 40 hektarjev kmetijskih površin. V preteklosti — pred več kot desetimi leti — smo imeli dva mostova; za vsako vas posebej: Brezovce in Predanovce. Ko je prišlo do regulacije Ledave, smo se zmenili, da postavimo skupen most z večjo nosilnostjo. Pa se je primerilo ravno nasprotno. Zdaj stoji ozek, le triinpol metre širok lesen most, z majhno nosilnostjo. Ker je v tem predelu največ njiv, so kmetje primorani s težjo kmetijsko mehanizacijo voziti nad Polano, Černelavce, Veščico in Kupšince, kar podaljša pot za okrog 18 kilometrov. Če bi bil urejen, pot bi bila ta razdalja bistveno krajša — le kilometer ali največ kilometer in pol. Zdaj je most prepuščen krajevnim skupnostim, čeprav za to ni nobenega pismenega pooblastila. Sama sanacija bi nas stala toliko, da je tudi s petletnim krajevnim samopri-
spevkom ne bi mogli pokriti,« je kritično razlagal Sočič.

Pravcate peripetije imajo v Predanovcih tudi s kanalizacijo. Ker pa se s tem vprašanjem ubadajo tudi drugod, ga ne bi posebej naštevali, marveč le spomnili, da zna biti huda nadlega, zlasti še v poletni vročini, ko se smrad — celo iz stranišnih odtokov — širi po bližnji in daljni okolici. V Predanovcih smo se ob obisku v to sami prepričali.

V prihodnjem reportažnem zapisu se bomo — kot že uvodoma povedano — ogledali iz okolice Murske Sobotice in samega mesta, kjer jim menda Ledava prav tako povzroča velike preglavice.

BRANKO ŽUNEC
FOTO: Milan Skledar

»Ta most čez Ledavo v vasi Predanovci že lep čas buri duhove tukajšnjega, zlasti kmečkega prebivalstva,« pravi Stefan Sočič.

skupnosti smo obširno obravnavali problematiko posegov v zemljišča in še posebej tole,« nam je pokazal, »lokacijsko dovoljenje. Gre za dovoljenje za izvedbo hidro in agromelioracij na naslednjih katastrskih območjih: Domajinci, Topolovci, Skakovci, Strukovci, Puževci, Zenkovci, Lemerje, Brezovci, Predanovci, Polana, Markišovci in Nemčavci. Vsega je okrog 2 tisoč hektarjev, ki segajo vse do Ledavskega jezera v Kraščin in Ropci. Dovoljenje je maja letos izdelal zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, izdal pa komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne za-

denarja? Poleg tega bi tolikšen znesek — če ne seveda še večji — šel samo za leseno mostno konstrukcijo, medtem ko se o kakšni drugi tako ne kaže pogovarjati. Resda smo od občine Murska Sobota dobili 200 tisoč dinarjev dotacije za popravilo mostu, toda to je solidarnost na račun škode, ki jo je na našem območju povzročilo neurje s točo. Je pa seveda odločno premalo.«

VEGAST MOST — KAMEN SPOTIKE

Sploh bi morali veliko preudarnije razporejati in deliti

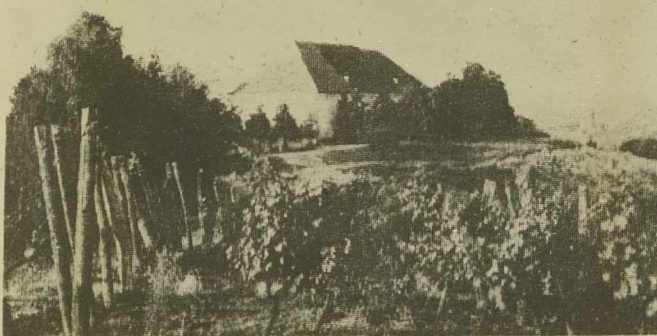
So železne dveri res železne?

Nekdanji dvorec Železne dveri pri Ljutomeru ima bogato zgodovino. O njem sicer ni dosti znanega, vemo le toliko, da je imel Admontski samostan že od leta 1300 na tem območju svoje vinograde. Sedanje poslopje je nastalo nekoliko pozneje, saj gre za gradbeno kontinuiteto že vse od začetka 14. stoletja. Po stalnih in gradbenih značilnostih lahko sklepamo, da je sedanje poslopje nastalo nekje v 17. stoletju. Leta 1678 je Železne dveri na svojem zemljevidu Štajerske upodobil Vischer kot enostavno enonadstropno poslopje na izpostavljeni legi.

Današnja stavba je mogočno enonadstropno poslopje, krito s strmo, dvokapno streho, ki je piramidasto priskana. Okna imajo plitvo profilne obrobe in vodoravne nadstreške iz malte. Okenske obrobe kletnih oken, kakor tudi vsi vrtni podboji so iz kamna — peščenca. Ime Železne dveri pa je nastalo po kvalitetnih železnih vratih pod prešo (stiskalnico).

V priličju poslopja sta nadežna kletni prostor in veža. Oba sta obokana s križnimi oboki na zidanem stropu. V prvem nadstropju pa je bivalna veža s kaminom iz rdečega marmorja.

Celotno poslopje je kulturni spomenik II. kategorije in je pod nadzorstvom Zavoda za spomeniško varstvo Maribor.

Železne dveri so poleg Jeruzalema drugo središče vinogradništva v občini Ljutomer. Kakšna bo nadaljnja usoda tega dvorca?

KAJ JE TISTO, KI UVRŠČA ŽELEZNE DVERI V OBJEKT?

Dvorec ima izredno lego na dominantni točki in je neizmenljiv del kulturne krajine. Po svojem nastanku spada med najstarejše posvetne stavbe širšega območja in je obenem najstarejša v celoti ohranjena arhitektura. Harmonično grajeno poslopje ima vrsto kvalitetnih arhitektonskih detajlov. Železne dveri so zgodovinska priča o prisotnosti treh tujih cerkvenih fevdalcev ter odnosov med tujci in domačini. S svojim imenom, ki mu ga je dalo ljudstvo, je dvorec postal simbol vinogradništva tega območja, ki je prav

pod imenom Železne dveri postalo znano v širšem evropskem prostoru.

ŽELEZNE DVERI RJAVIJO

Zadnji lastnik dvorca Železne dveri je DO Ljutomerčan. V poslopju imajo svoja skladišča. V prostorih je bil sedež KS Železne dveri in tam sta stanovala tudi dva delavca DO Ljutomerčan. Zakaj „sta stanovala“? Dolga leta je dvorec ključoval zobu časa. Znano pa je, da je vsaka stvar minljiva (ob morebitni nevzdrževanosti?).

Tudi z dvorcem je tako. Letos poleti se je delno porušil križni obok nad delom kleti. Tudi osta-

li del kleti je v takšnem stanju, da lahko pričakujemo, da se bo vsak hip porušil, če ne pride do skorajšnje sanacije. Rešitev dvorca je dokaj zahtevna in draga stvar. Predlog je, da bi se (seveda če je sanacija še sploh možna) dvorec renovirali v dveh delih. V prvem naj bi popravili škodo in objekt zavarovali do take mere, da bi odpravili nevarnost porušitve, v drugi fazi pa naj bi se celotno poslopje obnovilo. Glede na to, da je dvorec grajen zelo utilitarno, brez odvečnega poudarka na reprezentančnosti, bi ga bilo mogoče brez obširnih prezidav in adaptacij prilagoditi za potrebe tranzitnega turizma (restavracija, vinska poskušnja, demonstracija predelave grozdja ...).

To je seveda le nekaj predlogov, ki bodo prišli v poštev, če bo sanacija uspešna. V skrajnem primeru bo dvorec Železne dveri potrebno porušiti. Škoda, ki bo nastala s tem, je neprecenljiva. Kdo je odgovoren? Čas bi bil, da bi v občini Ljutomer odgovorni (!) z malo tršo roko pričeli urejati odnose posameznikov in družbe do zgodovinskih objektov v občini. Železne dveri niso osamljen primer. Vargov grad na Podgradju, Vinski hram v Jeruzalemu in še bi lahko naštevali zgodovinske, kulturne in turistične objekte, ki razpadajo. Mogoče bo primer: Železnih dveri izučil in strežnil Ljutomerčane.

Dušan Loparnik

NA OBISKU V ČIKEČKI VASI

Štefan ni mogel verjeti, da se bo to res zgodilo. Pa se je! Tudi na Čikečkem vrhu, tam, kjer so Miholičevi uredili nov vinograd in pravkar gradijo prvo vinsko klet v tamkajšnji okolici, je zasvetila elektrika. Ne gre sicer za kakšno skupno akcijo krajanov, saj so Miholičevi napeljali okrog 200 metrov omrežja vse na lastne stroške.

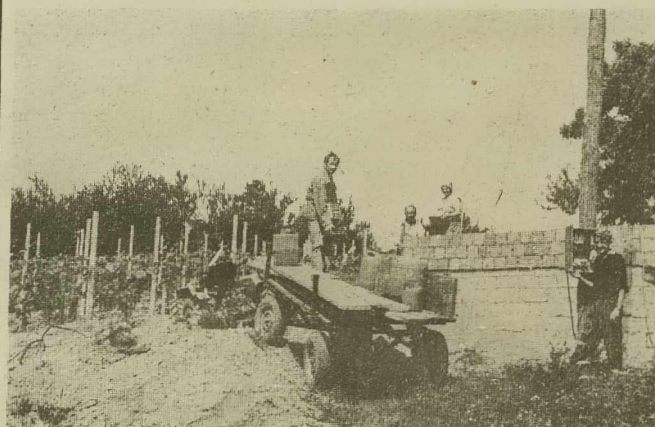
PREJ ZAPUŠČENA ZEMLJA IN GRMIČEVJE, ZDAJ PA...

Za to smo zvedeli pravzaprav po naključju. Ko nas je pred dnevi pot pripeljala v obmejno Čikečko vas na Goričkem, smo se najprej ustavili pri Kodilovih. Na cesti pred hišo je stal mali traktor s prikolico in na njej posode. Dva moška sta vanje točila vodo, ki sta jo zajemala iz studenca. Zanimalo nas je, zakaj neki je to potrebno, oziroma kam morajo voziti vodo.

tudi kaj drugega o življenju in delu na vasi.

MOST IN HLADILNIK ZA MLEKO

Med največjimi potrebami krajanov je trenutno most, ki bi ga bilo treba zgraditi čez Selanški oziroma Kobiljski potok. Tam jih namreč vodi najbližja pot v Prosenjakovce, pa tudi na njive, ki so na drugi strani potoka. Lani so delavci Vodnogospodarskega podjetja Dra-

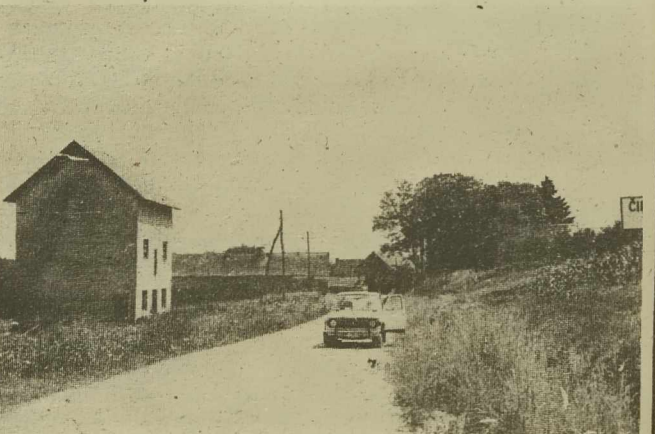
Tam, kjer imajo danes Miholičevi iz Čikečke vasi vinograd, je bilo pred leti zapuščeno zemljišče. Tudi elektriko so napeljali na hrib. (Foto: J. G.)

Mlajši, Miholičev sin Ludvik je bil to, nam je dejal, da jo bo peljal v gorice, kjer zdajdo klet. Stefan Kodila, ki je nekaj let starejši, pa je takoj pristavil, da imajo tamkaj že elektriko, kar mu še danes ne gre v račun, da se je to res zgodilo.

Pa smo se zapeljali v gorice tudi mi. In res. Takoj smo zaslišali ropotanje mešalca, ki ga je poganjala elektrika. Gospodinja Zlata je delala malto, gospodar Ludvik pa je nad (zbetonirano) kletjo začel zidati stanovanjski del, za vikend seve-

va—Mura tamkaj regulirali potok in za nekaj metrov preselili njegovo strugo. Domačini pa so že tedaj nameravali postaviti nov most. Vaški odbor je celo priskrbel cement, toda akcije ni nihče izpeljal do konca. Tako so morali zavreči celo cement, ker je preveč otrdel. Nekaj ga še danes leži zavrženega v potoku. In tako se morajo peljati v Prosenjakovce okrog čez Motvarjevece in Pordašince, to je okrog 9 kilometrov, sicer pa je tja po bližnjici, če bi se lahko peljali čez potok, le nekaj več kot en kilometer. Prav čudno je, da nihče ne poskrbi za izgradnjo mostu.

Prav tako bi se menda že morala začeti dela za ureditev hladilnice za mleko, pa ... Kdo bi vedel, kje se je zataknilo. Kot

Vse kaže, da bo v bližnji prihodnosti tudi v Čikečko vas vodila asfaltna cesta, po kateri bodo vozili otroke v centralno dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovce, toda njihova želja je, da bi dobili asfaltno povezavo tudi do Sela, kjer jih vodi pot v Mursko Soboto. (Foto: J. G.)

si dejal, da morda ne bi bilo slabo, če bi uredili vinograd. Pravzaprav je še največ „kriva“, da smo lotili tega dela, žena Zlata, ki ima zelo rada cepljeno grozdje. S prejšnjim lastnikom tega zemljišča smo se dogovorili za zamenjavo, nekaj pa smo kupili še zraven, tako da smo lahko uredili malo boljši vinograd, ki ga lahko obdelujemo strojno. Nekaj manj kot 600 trsov rizlinga in šipona imamo. Upam, da bo uspevalo.«

Prijetno je bilo kramljati v Miholičevih goricah, čeprav še vina v kleti nimajo, ker pač trsje še ne rodi. Toda zanimalo nas je

je to marsikje v navadi, vsi pričakujejo, da bo predsednik vaškega odbora poskrbel za to in ono. Toda eden ne more vsega sam storiti.

V Čikečki vasi, kjer živijo Slovenci in Madžari, si seveda zelo želijo, da bi tudi skozi njihov kraj peljala asfaltna cesta. Pa ne le do Motvarjevece, kjer bodo vozili otroke v dvojezično osnovno šolo v Prosenjakovce, temveč tudi do Sela, kjer jih vodi pot v občinsko središče, to je Mursko Soboto. In kdaj se jim bo ta želja uresničila? Nekaj časa bo treba še čakati, tega se vsi zavedajo, le da pridejo na vrsto.

JOŽE GRAJ

Sadje iz domačih nasadov

Za našo pokrajino ob Muri nasadi niso značilni, čeprav so za gojenje kakovostnega sadnega drevja dani vsi pogoji. Vse pa kaže, da bodo te ugodnosti vendarle izkoriščene in bomo tudi v Prekmurju začeli z urejanjem nasadov sadnega drevja. Povpraševanje za sadjem in tudi za podlagami je veliko na domačem in tujem tržišču, tako da se vsega niti ne da kriti.

Na hribovitih predelih ostaja vse več zemlje neobdelane zaradi moderne obdelave s stroji. Ravno taka zemlja pa se lahko koristno uporabi za nasade. Tako je panonka začela pred tremi leti z akcijo. V prvi fazi so ji bili kmetje-kooperanti v največjo pomoč. Ker v Jugoslaviji ravno takrat ni bilo mogoče dobiti brezvirusnih sadik, so sklenili pogodbo s holandskimi partnerji. Začeli so na cankovskem območju, v okolici Gerlinec, z gojenjem podlag, iz katerih so potem s cepljenjem z brezvirusnimi cepiči dobili brezvirusne sadike. V prvi

matični (strokovno — klon-ski) nasad v Banovcih. To je gojenje matičnih dreves, s katerih se nato režejo cepiči za cepljenje podlag. Vsako drevo mora pred rezanjem cepičev roditi, da se lahko oceni kakovost. Matični nasadi hrušk in jablan so še v Polani in na Cankovi, name-ravajo pa urediti še matične nasade češenj, višenj ter sliv v kombinaciji z marelicami.

V zadnji fazi pa so uredili proizvodne nasade, v glavnem višenj, jablan in hrušk. Investicijskih kreditov sedaj še ne vračajo, ker je preteklo premalo časa. Letos je drevje

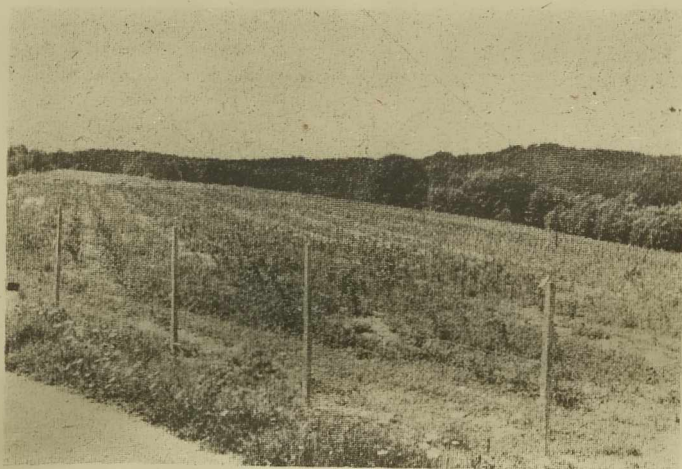
nekaj let, ko bodo vsa drevesa v polni rodnosti.

V teh nasadih delajo stalni delavci kot del skupnih služb in pogodbeni sezonski delavci, to so predvsem krajani v bližini nasada. Vse bolj zaposlujejo tudi naše zdomce, ki se za stalno vračajo v domače kraje in iščejo zaposlitev, veliko teh si je namreč pridobilo v tujini koristne izkušnje.

Neobdelane zemlje, ki jo lahko pametno izkoristijo za nasade, je veliko, tudi povpraševanje po sadju je zelo veliko, do sedaj presega ponudbo za nekaj let. Ko bo stekla proizvodnja jabolk, višenj in hrušk v polni meri, se bodo pokazali prvi rezultati. Upamo lahko samo, da ne bo spet ostala »kovačeva

kobila bosa«, saj imamo že izkušnje na kmetijskem območju, kako se izplača pridelovanje osnovnih pridelkov za nadaljno predelavo. Najbolj idealno bi bilo, če bi začeli razmišljati o predelovalni industriji pri nas, saj je nespametno, da bi vozili sadje s tega območja na drugo in delali drage prevozne stroške, če pa bi lahko sadje pridelali doma. Vsi menijo, da je kmetijska proizvodnja predraga, vendar bi morali bolj gledati na to, kako se katera investicija izplača. Na tem področju imamo že veliko izkušenj, odvisno je samo od tega, koliko smo se naučili.

Bernarda Peček

Na proizvodnih nasadih so zaradi tehnološkega načina obiranja uvedli novi dvo, tri in štirivrstni način sajenja.

fazi je bila to drevesničarska proizvodnja, s katero so dobili brezvirusne sadike, ki so jih nato prodajali, največ v tujino. Pri drevesničarski proizvodnji so zadržale dobavile kooperantom podlage, ki so jih v jeseni posadili, avgusta pa jih cepili, sami in tudi s strokovno pomočjo, s cepiči, ki jih je nabavila Panonka. Že lani so na tak način proiz-

prvič obrodilo, že naslednje leto pa se bo začela masovna proizvodnja sadja. Z odkupom Panonka ne bo imela problemov, saj je glede tega že vse sklenjeno. Prodali bi lahko tudi večje količine, toda dokler nimajo hladilnice, proizvodnje ne bodo širili. Do sedaj so proizvodni nasadi na 47 hektarjih, načrtujejo še 70 hektarjev višnje-

Tudi nasad v Selu je nastal na podlagi združevanja sredstev kmetov kooperantov ter kmetijske zadrage.

vedli 20.000 brezvirusnih sadik, od tega jih je bilo 10.000 namenjenih za izvoz. Na račun izvoza bi lahko pridelali 450.000 sadik, vendar jim možnosti tega še ne dovoljujejo. In kakšne so to brezvirusne sadike? Pri teh sadikah so vsi transportni kanali, ki prenašajo hrano, očiščeni, s tem je zagotovljena večja odpornost, zaradi večje listne površine pa je večji pridelek. Taka sadika je vzgojena brez osnovnih bolezni, pri normalni negi pa se lahko okuži šele po petnajstih letih. Po tolikih letih pa je potrebno drevo že zamenjati z novim.

Vse sadike oziroma cepljene podlage, ki so jih izvozili, so bile izredno kvalitetne.

V drugi fazi so uredili

vih nasadov, od tega na 50 hektarjih samo za izvoz in le ostalo za domače potrebe. Jablanove nasade na 40 hektarjih pa bodo uredili pod pogojem, da bo zagotovljena infrastruktura.

V teh nasadih so uvedli tudi nov način sajenja sadik. Ker so to nizkodebelna drevesa, so zaradi tehnološkega obiranja sadja uvedli dva, tri in štirivrstni način sajenja.

Za ureditev proizvodnih nasadov je del površin zadrage odkupila, del pa je še vedno v lasti kooperantov. Investicijske kredite so dobili iz lastnih sredstev, del iz banke in kmetijsko-živilske skupnosti. Seveda bodo te kredite začeli vračati šele čez

Za draga krmila ni kriva le koruza

Mešalnice močnih krmil morajo postati servisi rejcev živine. Cene krmil bodo odslej reševali znotraj reprodukcijske verige. Potrošniki krmil bodo odslej sami nabavljali surovine, zagotavljali pa bodo tudi devize za uvoz le-teh. Številnim ostarelim in malim kmetom, ki niso pogodbeno vezani s KZ, grozi, da bodo ostali brez krmil.

Predstavniki štirih pomurskih mešalnic, ki letno proizvedejo okoli 100 tisoč ton krmil, so pred časom dvignili cene krmila, so jih morali po intervenciji republiškega zavoda za cene, znižati oziroma so jim povišanje odobrili le za 25 odstotkov glede na cene, ki so veljale v decembru 1980. Slednje jih je pripeljalo v položaj, ki jim ne jamči ekonomičnega poslovanja.

Vse mešalnice v pomurskem prostoru so združene v SOZD ABC POMURKA zato so na nivoju sestavljene organizacije ugotovili v mešalnicah nastali ekonomski položaj in se dogovorili, da ga bodo rešili znotraj celotne proizvodnje. Rešitev iščejo v skupni nabavi surovin in zagotavljanju deviz za uvoz le-teh. Potem, ko bodo pregledali bilanco poslovanja vseh tovarnih močnih krmil, bodo krili le realne stroške in dohodek, ki mešalnicam pripada za delo. Odprto pa ostaja vprašanje, kako bodo rešili nastali položaj glede na mesečno spreminjanje cen uvoženih krmil, ki se neprestano dražijo zaradi inflacije v svetu ali zaradi stalnega spreminjanja tečaja dinarja.

Problem zase bo vsekakor reševanje neorganizirane proizvodnje še zmeraj številnih malih rejcev, ki se s krmili oskrbujejo v prosti prodaji. Slednji ne zagotavljajo deviz z izvozom ali kmetijskim zadrugam prodano živino, niti se drugače ne vključujejo v reševanje nezavidljivega položaja proizvajalcev krmil, zato ne bo nič čudnega, če bodo pri oskrbi s krmili potegnili krajši konec. Slednjega, ki bo prizadelo neorganizirano proizvodnjo, ne gre jemati kot nekaj, kar bi bilo narobe — hkrati pa je le treba upoštevati pomemben prispevek neorganiziranih rejcev v prehranbeni bilanci republike, ki ga bo nastali položaj nedvomno zmanjšal. Nenazadnje pa je vprašanje, ali se ne bodo po dogovoru mešalničarjev o skupni nabavi surovin, ki je v SOZD ABC POMURKA že postala praksa, dogovorjeni proizvodnji za znanega naročnika in skupni proizvodnji zagotavljanja deviz, izguba oziroma višji stroški proizvodnje ponovno prikazali pri končnem proizvajalcu, to je pri mesni industriji.

Boris Hegeduš

NA VINSKEM SEJMU V LJUBLJANI SO OCENILI 1422 VZORCEV VINA ...

TURNIŠČE: cene pujskov

Samo okrog 50 pujskov so rejci pripeljali pretekli četrtek na sejmišče v Turnišču. Stari so bili od 7 do 9 tednov, prodajne cene pa so se gibale od 2.800,00 do 3.300,00 dinarjev za par pujskov.

ŽE ENAJST LET S PIŠČANCI

Včasih se nam zdi, da nas bo čas dobesedno povozil. Kljub vsej moderni mehanizaciji v naši industrializirani družbi najdejo mnogi le malo prostega časa zase in za svojo družino. Zdi se nam, da bomo za nekaj prikrasani, če ne bomo vsega naredili naenkrat. Res je življenje kratko, toda vse preveč pozabljamo, da je šest dni odme-

Izkušnje kmetovalcev

reno za delo, sedmi dan pa za počitek. Tudi Kočič Jože iz Ratkovec se spominja, da so nekoč vedeli, kdaj je nedelja in kdaj so prazniki, kljub temu, da so vse opravljali ročno in z vprežno živino.

Danes je na dvorišču traktor z vsemi priključki, imajo svoj kombajn, toda vseeno se ne spominjo, kdaj so bili zadnjič zares brez skrbi za delo, čeprav bi naj mehanizacija olajšala kmečka opravila. Jože pravi, da so vedno vsi na polju ali v hlevu, toda nihče se ne pritožuje, saj so vsi kmečkega porekla, pa tudi mladi vnukinji sta pridni in bosta ostali doma. Kmetijo že nekaj časa vodi mlajši gospodar Ludvik Kerčmar. Da so pri njih doma vsi delavni, se opazi še, ko stopiš na dvorišče. Zagledate veliko novo hišo, njej nasproti pa pravkar dograjen in moderno opremljen hlev.

Stari gospodar Jože nam razloži: »Vse to so sadovi dolgoletnega naporega dela. To je bila trdna kmetija že od nekdaj, seveda je bilo prej mnogo težje, kot sedaj, bolj naporno je bilo. Imamo sedem hektarjev obdelovalne zemlje ter dva hektarja gozdov. V redu je, da so začeli bolj skrbeti za kmetijske proizvajalce in jim pomagati. Tako smo tudi mi izkoristili ugodnost in prosili za posojilo. Brez posojila danes še ne bi imeli hleva pod streho. Veliko nam je k temu pripomogla piščancereja, s katero se ukvarjamo že enajst let.«

H Kočičevim oziroma Kerčmarovim smo se odpravili prav zaradi tega, zaradi piščancereje. S tem so se začeli ukvarjati, ko se je mladi Kerčmar vrnil iz tujine, kjer je bil na začasnem delu. Farma s piščanci je oddaljena le kakih sto metrov od stanovanjskega poslopja, tako da glede tega nimajo problemov.

»Tudi samo s piščancerejo, brez kmetovanja, bi se dalo živeti,« pravi Ludvik Kerčmar, ki je zaposlen na farmi.

foto: L. Kovač

Prej so bili to hlevi za vzrejo govedi, sedaj pa gojijo v spodnjih in zgornjih prostorih piščance.

Poslopje je odkupil ter prenovil Agromerur ter jim ga dal v najem. Takrat so bili že osem let kooperanti, pa tudi zaradi bližine jim je bilo po volji tako sodelovanje. V začetku je vse financiral Agromerur, šele pri celotnem izkupičku so jim odšteli najemnino in stroške. Ludvik pravi, da se jim takrat ni ravno izplačalo: »Z zakonom, da zasebnik ne sme razpolagati s splošno družbeno lastnino, sem uradno jaz tukaj v službi. Priznani mi je sedem ur dela na dan in delovna doba. Delamo seveda vsi, saj je treba postoriti tudi na polju. Pred leti smo imeli tudi matične jate, a se to ni obneslo, ker ni bilo primerne mesta za namestitev jajc. Vzrejali smo tudi že enodnevnne piščance, sedaj pa že nekaj let vzrejamo piščance za zakol. Sem nam dostavijo enodnevnne piščance, mi pa jih v 56 dneh vzredimo do primerne teže. Ko piščance odpeljemo, imamo 14 dni prosto, v tem času pa moramo celotno stavbo počistiti ter pripraviti za sprejem malih piščancev. Če bi samo jaz delal tukaj, bi moral biti skoraj ves dan samo v farmi, saj je potrebno stalno preverjati, če imajo dovolj krmila in vode ter če se ni pojavila bolezen.«

S tem do sedaj še niso imeli težav. Pri vzrejanju je priznana 4 procentna umrljivost, če je pogin večji, mora piščance pregledati veterinar. Agromerur je z delom zelo zadovoljen, saj so bili njihovi piščanci vedno kvalitetni. Pogin pri taki množici piščancev pa je največkrat odvisen od kakovosti matične jate, šele nato pazljivosti oskrbnika.

Pred štirimi leti so dobili silos za krmila, tako da je delo sedaj veliko lažje kot prej, ko so morali vse krmilnike napolniti ročno. Odkar je mešalnica krmil v Lendavi, tudi z dobavo nimajo težav. Včasih so rabili tudi svoja krmila, seveda se jim je to potem poznalo pri plačilu. Z mehaniziranim krmljenjem se da nadzorovati krmilnike in napajalnike kar iz shrambnega prostora. V veliki vročini in velikem mrazu pa imajo probleme z vodo. Vas je že tako na hribovitem predelu, sam hlev pa je na hribu nad cesto. V takih primerih vozijo vodo s cisterno v studenec in jo nato razkužijo. Dnevno namreč porabijo 12500 litrov vode, kolikor piščancev, toliko litrov vode.

Vsi domači so zadovoljni s tem delom, saj si ga tudi primerno razdelijo. »Če bi delal samo eden na farmi in se ne bi ukvarjal z ničemer drugim, bi se mu še vedno izplačalo,« meni Ludvik Kerčmar.

Načrtujejo že za naprej, ko bodo preselili trinajst glav živine v nove hleve in dokončno uredili hišo, garažo, teraso ter listnico. V tem načrtovanju pa je še vedno tudi tesno sodelovanje z Agromerurjem ter vzrejanje piščancev.

Bernarda Peček

Ali so levičarji res nerodni?

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Pesnica Izolda Kurz je imela brata, ki je bil po njenem opisu v mladosti deklishe lepote in ženske narave. Čudno pa, da se je posvetil kirurgiji, ki je izrazito moški poklic. Toda operiral je z levico, ki je bila spretnejša, in je bil pri svojih pacientih zelo priljubljen zaradi svojega blagega značaja. Mimo tega se je ukvarjal s pesništvom. — Tu je bilo združeno vse v eni osebi: levičarstvo, ženska narava in nadarjenost za umetnost. So cele družine z umetniškim talentom. V neki taki so bili arhitekti, slikarji, skladatelji, pevke, pisateljice, in temu ustrezno levičarstvo in dvospolnost.

Grški kiparji so dobro spoznali zvezo med spolnim tipom in umetniško nadarjenostjo ter pri obdelavi kipov obeh bogov — zaščitnikov umetnosti: Apolonu in Ateni vdahnili temu ustrezno prvemu ženske, drugemu moške poteze. O znamenitem v Narodnem muzeju v Neaplju shranjenem oprsju Atene Lemine so dolgo časa dvomili, ali ni to mladenič, in grški pesnik Lukian se je v

svojih „Pogovorih bogov“ norčeval iz Atene, češ da je tako moška in nedostopna.

Prepričevalen dokaz zveze med levičarstvom, dvospolnostjo in nadarjenostjo dajejo tako imenovani „dvojčki v zrcalu“ (Spiegelbildzwillinge)“. To je posebna vrsta enojajčnih dvojčkov, ki zavzemajo približno eno četrtno vseh enojajčnih dvojčkov. Ti so si tako močno podobni, da bi ju lahko zamenjali, ali v neki bistveni točki so različni. Pri le-teh postane desna, močnejša stran, leva in leva, slabotnejša, desna. Na podlagi tega je eden od teh dvojčkov zmeraj levičar.

Na sliki je levičarska sestra razpoznavna po tem, da z levo nogo, ki je močnejša križa desno. Tudi pri pasni zaponki je razvidna razlika. Pri levičarki je nameščena obratno, zaradi večje priročnosti.

Razlika takih dvojčkov se odraža tudi v njihovem značaju in nadarjenosti. Pri moških ima levičar zaradi svojega ženskega tipa pohlevnejši značaj in v otroški dobi nekaj deklishega po svoji zunanosti. Pri ženskem dvojčku je nasprotno opaziti v otroštvu nekaj fantovskega, kar se kaže že pri igračah. Pozneje pa je razlika vid-

na v nadarjenosti. Tako je bila v nekem takem primeru sestra desničarka samo srednje nadarjena in poročena, levičarka pa, nasprotno, izredno nadarjena in spricho bolj moškega tipa neporočena. Vendar ni neporočenost nikaka nujna posledica. Za vsako stopnjo dvospolnosti je ustrezno dopolnilo in s tem dana možnost harmoničnega zakona.

Navadni enojajčni dvojčki imajo na temelju enakih telesnih in umskih darov tudi enako usodo, zakaj le-ta se odloča ponajveč po človekovi naravi. Preiskava o kriminalnih dvojčkih, ki so jo izvedli v Nemčiji, je dala presenetljiv izsledek, mnogi taki dvojčki, ki so živeli v raznih krajih in niso bili v nikakih medsebojnih stikih, so zagrešili ob istem času enak zločin.

Levičarstvo predstavlja za nekatere vzgojni problem. Starši, ki jim ta otrokova posebnost povzroča skrb, preudarjajo o možnosti neke prevzgoje. Ta pa se razbije ob strukturi možgan, katerih neenaki polovici sta podrejeni obema polovicama telesa, in sicer močnejšemu delu večja polovica možgan. Na tem dejanskem stanju ni moč ničesar izpremeniti.

Kljub navedenim dejstvom pa se seveda desničar, ki bi morda po nesreči izgubil desno roko, lahko dosti dobro priuči uporabljati levico, kar velja v obratnem smislu tudi za levičarja.

Vzgoja ima pri otrocih — levičarjih samo eno nalogo, namreč, da skrbi za to, da ne pride pri njih do občutka manjvrednosti, oziroma da se jim tega ne sme dopovedovati; zakaj, sam po sebi se manjvrednostni kompleks ne pojavi. Starši in vzgojitelji nasploh naj otroka ne karajo, ako ob pozdravu poda levo roko; ima pač „lepo“ roko na drugi strani.

Levičarstvo ni nikaka osamljena telesna posebnost, temveč je povezana z omembe vrednimi kvalitetai značaja in umskimi darovi. Mimo tega ni levičarstvo noben znak izrodka, kakor je to moč brati včasih celo v znanstvenih knjigah. Levičar mora biti v skrajnem primeru poseben, ali tudi — kakor nas uče zgodovinske osebnosti — nekaj posebnega. Da pa je levičarstvo lahko združeno z enakimi slabostmi in pomanjkljivostmi kot desničarstvo, je samo ob sebi umevno; ni pa njihov vzrok. To ni niti hiba niti zlo.

Neka vrsta žabe, ki živi v Avstraliji rodi — skozi usta. Žaba najprej odloži jajčka, ki jih žabec oplodi, nato pa jih žaba požre. Ko se to zgodi, preneha žabji želodec izločati kisline pa tudi ne je več žaba toliko časa, dokler zarod ne doraste toliko, da se odloči zapustiti želodec. Drugo za drugo potem žaba — mati izbljuva mlade žabe.

stare koprive najbolj pečejo

NAJPREJ NUJNO POJASNILO!

Gre za stare in nikakor ne cvetoče koprive. Gre za bolj ali manj obrobne bodice, stare več (deset!) let, ki jih tedensko napaberkujemo po starejših letnikih domačega tednika in si jih dovolimo še malce pokomentirati. Če pa se kdo v njih spozna, toliko bolje. Smo vsaj zadeli, čeprav z večjo ali manjšo časovno zamudo.

Tako se je denimo primerilo v enih od zadnjih kopriv, v katerih smo »pogreli« nekoliko »pogrošno« zgodbo iz šestdesetih let. Zgodila pa se je v avtobusu na avtobusni postaji v Lendavi.

Domnevno nadležen potnik je namreč hotel dobrohotno spomniti voznika in šoferja avtobusa na že kassen odhod, pri tem pa bil nehote priča »flirtu na zadnjem sedežu«, pa še nadrla sta ga.

Ko so tole prigodo prebrali v Certusovem tozdu Avto-

busni promet v Murski Soboti, so ročno pripravili odgovor, se razume da z vsemi potrebnimi podatki. Ampak odgovor, kot da se je to zgodilo v osemdesetih letih. Lepo smo jim vso stvar pojasnili in zdaj smo spet prijatelji. Tako je tudi prav, mar ne?

No, ker pa smo že pri odmevih in drobnarijah, pri njih še malo ostanimo! Priznati moramo, da našim kolegom nekaj domišljije ni manjkalo. Med drugim so v letu 1961 moškimi bralcem postregli z obetavnim naslovom: V Pomurju 5628 žensk več kot moških. Lahko si samo mislite, kako so planili na precej senzacionalistično naslovljen člančič. Naj nam bo dovoljeno, da se — pa brez kakršnekoli zlobe — vprašamo: kakšno je razmerje danes? Je še tako »ugodno«? Sicer pa, letos je bil popis in verjetno nam odgovor lahko dajo prav popisovalci.

Pa še eno nujno pojasnilo! Ne verjemite vsemu, kar najdete v koprivah! Vsake toliko časa si vas dovolimo potegniti za nos. Kam pa bi sicer prišli, če bi vse jemali kot suho zlato! Samo »krvavo resnih« potegavščin pa se spet ne moremo iti, ker bi v nasprotnem temu koticu rekli: kronika pekočih kopriv. Pa brez zamere! —brz—

POLICAJ S FANTAZIJO

Ko se je neki 22-letni Šved pojavil na cesti s kotalkami, na katere je spretno vgradil majhen motorček, namenjen sicer vrtni kosilnici, se ni pripeljal daleč. Ustavil ga je policaj, ki pač takšnega vozila še ni videl. Ko se je nekaj časa čahal po glavi ga je kaznoval in v rubriko o vrsti vozila zapisal: »lahko tovarno vozilo«.

Američana Jim Purol in Mike Papu sta se odločila, da bosta v petih minutah pokadila vsak po 27 cigaret. Ker ni šlo drugače, sta naredila tako kot kaže naša slika. Moralni nauk obeh zgodb: vsaki živi stvari usta pač za nekaj služijo.

ZAGONETKE NARAVE

MRZEL VETER TEBE ŽENE...

Še malo in jesen bo tu... V toplejše kraje bodo odletele štoklje. Med prvimi so sredi avgusta slavčki. Neopazno tiho odlete, ne tako kot škorci, ki delajo sitnosti vinogradnikom. Nekatere ptice selivke oblete pri selitvi tudi polovico zemeljske oble. Vemo, zakaj in kam letijo, nismo pa še odkrili, po čem se ravnaajo pri svojem dolgem potovanju.

Najdaljšo pot od vseh ptic selivk preleti polarni ptič ribič. Od arktičnih krajev do južnega tečajnika preleti vsako leto, in to je 34 tisoč kilometrov. Tri mesece potrebuje za polovico te poti.

Veliki aljaški žvižgač, ki ne zna plavati, leti brez počitka več kot 3200 kilometrov.

Potem ko so si spomladi napravile gnezda in si ustvarile družine, se ptice severnega podnebja vsako leto v jeseni napotijo proti sončnim južnim krajem, da bi se tako izognile ostrim zimam in pomankanju hrane. Vračajo pa se spet spomladi, ko se pojavijo hrošči in rastline.

Kako ptice vedo, da je prišel čas selitve? Morda je eno od prvih znamenj za selitev dejstvo, da mnogim pticam proti koncu poletja odpade lepo pisano perje, namesto tega pa jim zraste bolj odporno in manj opazno. To je nekakšna zaščita. Na telesu se jim pred selitvijo nabere tudi posebna plast maščobe, ki jo izrabljajo med svojim dolгим in napornim potovanjem.

Nekatere ptice se selijo v manjših skupinah, druge v velikih jatah. Race in gosi letijo navadno v obliki črke

»V«, ali pa v ravni vrsti. Gosi letijo višje od 7500 metrov, spet druge ptice letijo nizko in se s krili malodane dotikajo oceana.

V 17. stoletju so mislili, da se ptice selijo na Luno. Šele sredi 19. stol. so ljudje začeli resneje proučevati gibanje ptic med selitvijo. Lastovke in kukavice na primer letijo iz Evrope v Afriko. Evropo pa spet poselijo race in gosi, ki priletijo s severa, pri nas iz Skandinavije in Sibirije.

Zakaj se selivke spomladi vračajo k nam in zapuščajo tople kraje, čeprav imajo tudi tam dovolj hrane? Nepremagljivi nagon za vrnitvijo je skrit v potrebi, da vsaka ptica najde svoj par in gnezdo, kajti v zimskem obdobju, ki ga ptice preživijo na jugu, se ne parijo. Spolni nagon jim pove, kdaj je prišel čas vrnitve v naše kraje.

Ptice imajo izreden občutek za orientacijo. Vedo v kateri smeri letijo. S poskusi so ugotovili, da se ptice orientirajo po soncu. Golobi na primer ponoči nočejo leteti.

Toda skrivnost s tem še ni pojasnjena. Mnoge ptice letijo vendarle tudi ponoči ob oblačnem nebu. Po čem se usmerjajo. Znanstveniki na to zagonetno vprašanje še niso odkrili odgovora.

Mnoge ptice, ki so bolj odporne, se ne selijo. V Evropi so to sinica, strnad, rumeni strnad in vrabec. Mrzel veter tebe žene — drobna ptičica od nas — ki znač lipice zelene — si mi pela v kratek čas — pravi pesem o lastovki. Še malo in tisti čas bo tu.

ZAGONETKE NARAVE

JOHN MOORE JE MENDA EDINI ČLOVEK NA SVETU, ki ima polovico hiše v eni, drugo pa v drugi državi. Kadar gre v dnevno sobo ali pa na stranišče je v Kanadi, sicer pa v Ameriki. To dela seveda brez potnega lista. Kaj neki bi bilo, če bi imel Moore svojo hišo na naši meji in kaj šele bi bilo, če bi bil sprejet zakon o taksah za prehod čez mejo.

x x x

NEKA INDIJKA je odprla ilegalno prodajalno alkoholnih pijač. Pri prodaji so ji bile v veliko pomoč opice, ki jih je naučila, da so priče vreščati, čim so zagledale policaja. Toda tudi policaji niso bili od muh. Oblekli so civilne obleke, s kikirikijem so podkupili opice in naprej je šlo vse gladko...

x x x

NA KITAJSKEM SO UVEDLI prve potrošniške kredite, in sicer za nakup japonskih črno-belih ter barvnih televizorjev. Tretjino cene je treba takoj plačati, ostalo s kreditom, ki je brezobresten, pač pa se lahko zgodi, da se v enajstih mesecih — tolikšen je čas za odplačevanje kredita — televizorji podražijo in potrošnik mora plačati televizor po novi ceni.

DRUGJE SMO PREBRALI

RONADD RIGSBEEJ IZ LAS VEGASA SI JE PREMI-SLIL. Najprej je bil moški, dal se je operirati. Toda kmalu se je premislil. Ponovno se je pojavil na kliniki z zahtevo, naj ga naredijo spet moškega.

x x x

VSEH PET OTROK V DRUŽINI Petritz v Montani (ZDA) ima rojstni dan na isti datum: dva sta dvojčka, ostali trije pa so se rodili naslednja leta, vendar vsi na isti dan: 15. junija.

DOMAČA LEKARNA

Že naše prababice so poznale domačo lekarno. Iz zgodovine namreč vemo, da si je človek želel pomagati v sili sam oz. po starih receptih predno je poklical vrača, babico ali zdravnika. S pripravo čajev, napitkov in zvarok ter obkladki je skušal umiriti oz. obladati bolezensko stanje.

S postopno industrializacijo, dvigom civilizacije ter kulturnih navad, kakor tudi z dostopnostjo do zdravstvene službe, se je izoblikoval današnji „standard“, ki pozna poleg „starih“ čajev, tablet, sirupe, svečke, dražeje, mazila, injekcije in še vrsto drugih industrijsko izdelanih zdravil. Vse to ponuja farmacevtska industrija bolniku preko zdravstvene in lekarniške službe. V tej poplavi različnih, žal tudi zelo diferentnih zdravil, ki so sicer zelo učinkovita, vendar lahko ob neprimerni uporabi tudi škodljiva, naš pacient v družinskem drogu nabira skozi leta dobljena zdravila svojih članov na posebnih mestih, večkrat neprimernih kot primernih in to danes ima za domačo apoteko. Tu praktično najdemo vse: od amidopyrina in aspirina do mazil, antibiotikov, neuroleptikov, sedativov, antihipertenzivov, kardiotonikov do parafinikov. Take „domače“ lekarne predstavljajo na eni strani prave arzenale milijonske vrednosti, na drugi pa veliko nevarnost za zdravje ljudi. Ničkoliko nesreč, ki so se končale z invalidnostjo ali celo smrtjo, je bilo ravno zaradi nepravilno pojmovanih domačih lekarn. Žrtve so največkrat nedolžni otroci. V taki domači lekarni se najde torej, na žalost, največkrat in v največji meri prav tisto, kar v njo sploh ne sodi, ni pa tistega, kar bi moralo biti v slehernem domu za prvo pomoč.

Domača lekarna bi dejansko morala biti le zaloga za prvo pomoč v bolezni, nesreče, elementarnih ali drugih nezgod, ne pa zakladnica dobljenih in nezažutih zdravil.

S splošnim napredkom torej ne nehamo napreduje se kaže tudi zdravstvo, s tem pa tudi farmacevtska industrija, kar z vse večjim številom zdravil na tržišču, ki so zelo lahko dosegljiva pa naj bo to na recept ali pa brez njega.

Iz leta v leto je v lekarnah večji promet z zdravili, vemo pa, da vsa zdravila, ki so jih v lekarnah prevzeli pacienti, iz različnih vzrokov niso porabljena in da se ta višek nahaja v tako imenovanih domačih lekarnah, ki so največkrat v predalčku nočne omarice ali mize, v torbici, na polici v kuhinji ali shrambi... Usoda takih zdravil je znana. Čakajo na dan, ko bodo po mnenju lastnika spet potrebna, kar pa je velika napaka, kajti vsako zdravilo ima tudi svoj čas tra-

janja in je po tem roku neučinkovito, neuporabno ali celo škodljivo, lastnik pa največkrat pozabi ob kateri priliki in za katero bolezen ga je dobil.

Poseben problem so antibiotiki, za katere lahko trdimo, da se nahajajo v slehernem domu, da bi bili pri roki za vsak slučaj, kajti po laičnem mnenju pomagajo pri vsaki bolezni z vročino in ne morejo škoditi. Jemljejo pa se navadno enkratno ali samo dan-dva. S tem pa se zabriše klinična slika, ki otežuje zdravniku postavljanje diagnoze. Posledica takšnih ravnanj pa so včasih celo fatalne. Za antibiotike je še posebno važna doza, dolžina jemanja in skadenca datum trajanja oz. učinkovitosti zdravila.

Zaradi kronične preobremenjenosti, v nenehni borbi za višjim standardom, posegamo po raznih medikamentih, ki so ali pa tudi niso vedno potrebni.

Največkrat pojemo tabletko, dve ali tri, ostale pa čakajo doma na dan, ko bodo zaradi raznih vzrokov potrebne. Velikokrat so to tudi preparati, katerih promet je pod posebnim režimom — to so parafiniki. Toda pod posebnim režimom samo dokler ne „zapuste“ lekarne — potem pa, če niso potrošeni, po navadi prepuščeni svoji usodi v „domači lekarni“. V kombinaciji pa lahko izzovejo interakcije različnih stopenj.

Ločiti bi morali torej domačo lekarno od zdravil, ki jih predpiše zdravnik za posamezno bolezen. Zato si velja zapomniti sledeče:

1. Zdravilo, ki ti ga predpiše zdravnik, porabi do konca! če je ostalo zaradi kakega vzroka (alerģija, diareja, bruhanje, prenehanje simptomatike itd.) ga uniči.
2. Ne hrani zdravil za naslednjic, ko boš spet bolan.
3. Ne delaj si zaloga zdravil v bojazni, da jih bo zmanjkalo.
4. Zdravila, ki si jih sam ordiniraš in doziraš ti lahko več škodijo kot koristijo. (Sočasno jemanje več zdravil — interakcije npr.: sulfonamid: aspirin, andol; tetraciklini: železo itd.).

Do sedaj je bil govor predvsem o skladišču oz. zalogi zdravil na domu, domača lekarna pa je čisto nekaj drugega. Ta naj bo predvsem na enem določenem mestu, najbolje je, da je to posebna omarica na suhem, hladnem in temnem prostoru pod ključem in nedosegljiva otrokom. V domači lekarni mora biti obvezno nasledno:

- analgetik 1 škatlo, ki naj ne vsebuje fenacetina;
- aspirin ali andol 1 škatlo (Amidopyrina ne priporočam);
- spazmolitik tipa buscopan, spasmex, klofexon, baralgin, avacan ali podobno 1 škatlo;

— umetno sladilo v slučaju diareje in eventuelno blago odvajalno sredstvo (kontaktni luksans, npr. dulcolax, agiolax in podobno);

- medicinski bencin za dezinfekcijo ran;
- 70-odstotni alkohol za dezinfekcijo ran (Tct. Iodi je postala apsolutna);
- Sterilna gaza po 1/4 in 1/2 m po 2 komada

— Hanzaplast strip plastik (raznih velikosti in oblik) 1 zavoj.

— Kaliko ali mull ovoj 5 x 5 in 5 x 8 cm 2 komada.

— Elastični zavoj komad in Pi sponke.

— Vata po 100 gramov

— Levkoplast 1 x 1 oz. 1 x 2 cm ali micropore

— Trikotna ruta in varnostne sponke

— Gumijast naprstnik 2 do 3 komade

— Mazilo proti opeklinam (jecoderm, badional gel)

— Bebi palčke oz. palčke za nanašanje mazil. (Mazila na bazi hidrocorisona ne spadajo v domačo lekarno).

— Doma naj bodo še obvezno termofor za hladne in tople obkladke in razni zdravilni čaji.

— V slučaju, da so v družini majhni otroci, je treba vse dražeje, ki predstavljajo za njih pisane skladke bonbončke, deponirati na otrokom nedostopno mesto in v tem slučaju se domača lekarna dopolni še z: lanenim oljem, praško pasto ali hladilnim na mazilom. Vsi ostali pripomočki za nego otroka pa spadajo že v otroško medicinsko kozmetiko.

Enkrat mesečno bi bilo potrebno pogledati vsebino omarice in jo po potrebi dopolniti, oziroma odstraniti zastarela in neuporabna zdravila. Take omarice mora imeti vsaka družina tudi zaradi lastne in družbene samozaščite.

Iz napisanega je moč povzeti, da je domača lekarna omejena in strogo namenska po strukturi in asortimentu, torej potrebna kontrole. Le na tak način in z vzgojo vseh občanov v smislu racionalnega koriščenja zdravil bomo uspeli znižati potrošnjo, predvsem pa neracionalno uskladiščenje za vsak primer ter preprečili marsikakšno škodo, ki nastane z nepravilnim jemanjem zdravil. Saj svet statistike dokazuje, da se po bolnišnicah zdravi 5 do 8 odstotkov hospitaliziranih zaradi komplikacij, ki nastanejo zaradi nestrokovnega, predoziranega, dolgotrajnega ali neprimernega načina jemanja in interakcij.

Ko bo opisano prišlo v zavest vsakega posameznika in v vsako družino, bo tudi domača lekarna zavzela mesto, ki ji gre, ter bo v dejansko korist in ne škodo, kot se sedaj občasno dogaja.

Mr. Darinka Sonnenschein

DUŠEN ZAJEC

RECEPT

Sestavine: zajčji hrbet in bedra (2 kg), kvaša: približno 3 dl kisa, čebula, 1 korenček, košček kolerabe, 1 peteršilj, 3 rezine limone, 2 lovorova lista, sol, nekaj zrn popra, 2-3 brinove jagode, rdeča paprika, poper, večja čebula, 1 korenček, 1 kozarec rdečega vina, rezina črnega kruha, 1 večja kisa kumara, 5 dkg prekajane slanine, 5 žlic smetane, olje.

Kis vlijemo v približno 1/2 vode in dodamo na kolesca zrezano čebulo, korenček, kolerabo, peteršilj, limonine rezine, lovorova lista, sol, nekaj zrn popra. V to kvašo damo temeljito opranega in vseh kožic očiščenega ter s slanino pretaknjene zajca. V kvaši pustimo zajca 1-2 dni. Potem ga vzamemo ven, s čisto in suho krpo ga obrišemo, da je meso suho. V meso nato vtremo sol, poper, papriko in strte brinove jagode. Na vročem olju meso naglo popečemo skupaj z

na kolesca zrezano čebulo in korenčkom. Polijemo z rdečim vinom, 1 skodelico kvaše, priložimo rezino črnega kruha in pokrito dušimo. Ko je meso skoraj mehko, dodamo na kolesca zrezano kisko kumaro in dušimo do mehkega. V izgotovljeno omako damo smetano, če je potrebno, solimo. Zraven damo v slani vodi kuhane in v maslu premešane makarone.

Kalorična vrednost dušenega zajca znaša 2240 kalorij. Tako pripravljena pojedina vsebuje 477 gramov beljakovin, 120 gramov maščob in 128 gramov ogljikovih hidratov.

Če se boste odločili za pripravo domačega ali divjega zajca po receptu, ki smo si ga sposodili iz kuharice, ki jo je izdala Pomurska založba, želimo veliko veselja pri pripravi in dober tek pri mizi.

Otroku ustrezno igračo

Otroku je igra, poleg spanja in sprejemanja hrane, glavno opravilo. Brez igre otrok nikoli ne doseže zmožnosti normalnega življenja. V otrokovi igri odrasli opazijo mnoga opravila, ki se jim zdijo zelo nesmiselna. To nam dokazuje, da je otrok drugačen od odraslega človeka, zato ga je treba razumeti kot bitje, ki ima čisto drugačen način doživljanja in zavesti in njegov svet je čisto svojevrsten. Tisti ljudje, ki se v svoji mladostni dobi niso smeli igrati in so prežgodaj postali »pridni« in »resni« otroci, trpijo celo življenje. Zato je potrebno, da odrasli otroku omogočijo, da se neovirano in pravilno igra.

Kaj je igra? Igra je delovanje, ki poteka iz notranje nuje in ga spremlja svojevrstno ugodje. Seveda mora biti v skladu z otrokovim telesnim in duševnim razvojem. Tako jo lahko razdelimo na dve skupini: prva stopnja igre, ko se otrok igra sam s seboj (individualna igra) in druga, ko se začne vključevati v skupinske igre.

Med individualne igre spadajo take, ki urijo telo, vid, tip in sluh. Za tovrstno igranje mu je prva igrača njegovo lastno telo. Ko si osvoji sposobnost prijemanja se začne igrati s premakljivimi predmeti. Tudi ropot, ki ga otrok povzroča, mu je zelo priljubljena igrača, saj koristno vpliva na razvoj govornih organov.

Tudi domišljajske igre prištevamo k individualnim igram. Otroci si v tretjem letu starosti začne izmišljati izmislice, ki postanejo zanj resničnost. Tako mu palica predstavlja konja, stol hišo. Postopno se zave te razlike, toda to ga v igri prav nič ne moti. Otroci pa začne tudi posnemati, kar je doživel. Tako igro imenujemo igra z vlogami. »Kar imenujemo mi otrokova domišljaja, je njegova resničnost in kar imenujemo mi otrokova igra, je njegova življenjska dejavnost« (Spranger). Vsekakor so igre s posnemanjem vlog odločilnega pomena za pravilni razvoj otroka. Zavedati se moramo, da otrok v svoji igri posnema predvsem odrasle ljudi in kar vidi, prenese v svojo dejavnost. Tako je majhen otrok čisto »na voljo« svojemu okolju in se mu predaja in šele okolje dokončno oblikuje otroke! Sprejel bo takšen svet, ki ga daje družba in okolje, v katerem otrok živi.

Zavestno oblikovanje določenih tvorb, risanje, gnetenje in gubanje spada med ustvarjalne igre. Z njimi otrok poskuša obnoviti prizor, ki mu je ostal v spominu. Posameznim delom risbe daje več pomembnosti. Zato so otroške risbe tako nesorazmerne.

V začetku otrok pri igri ne potrebuje prijateljev. Šele v sedmem mesecu starosti se pojavi želja po igri s sočlovekom. V začetku se malčki v skupini ne igrajo drug z drugim, ampak drug ob drugem. Tako se vsak izmed njih ukvarja sam s seboj in se ne meni za druge tovariše. Šele v poznejših otroških letih si začnejo deliti vloge. Okolje, v katerem se otrok giblje, je odločilnega pomena za vsebino in obliko otrokove igre. V igri se odraža, kakšnemu sloju pripada otrok. Kmečki otrok se bo drugače igral od otroka uslužbenca ali delavca. Odločilni vpliv na otrokovo igro pa imajo odrasli. Tako je zelo pomembno, da otroku nudijo prosti čas, mu preskrbijo potreben prostor in ustrezno igračo.

Vsi prav dobro poznamo raznovrstne igrače, ki ustrezajo posameznim vrstam igre in starosti otroka. Tako je pravilna izbira igrače pomembnejša kot igra sama. Tudi pri tem se moramo ravnati po pravilu, da je le najboljše dovolj dobro za otroka.

Kakšna mora biti igrača? Prva poglavitna lastnost, ki naj jo ima, je preprostost. Nepopolna in za

odrasle grda igrača pri otroku vzbuja bujno domišljijo. »Dajte otroku samo kamen, košček lesa; čim več življenja jima more vlti, tem srečnejši je.« (Goethe)

Zelo idealna igrača je taka, ki lahko služi najrazličnejšim igram. Take igrače, ki otroku natančno predpisujejo, kaj lahko z njo počne, otroka zelo omejujejo. Igrača pa mora ustrezati tudi starostni stopnji otroka. Hudo je, če otroku ponudimo igračo, ki je zanj prelahka, še huje pa, če je pretežavna. Ob taki igri se bo otrok dolgočasil in je ne bo znal

pravilno uporabiti in tudi v poznejših letih, ko bi mu bila nujno koristna za razvoj, jo bo odklanjal. Otroci pojmujejo lepo igračo drugače kot odrasel človek. Zato ponudimo otroku tisto, katero si bo zaželel otrok, čeprav bo čudnih barv in zelo preprosta.

Igrača pa mora biti tudi zelo trpežna. Tudi v naših trgovinah vidimo mnoge igrače, ki so lepe samo na policah, v otroških rokah pa se spremenijo v neuporabno šaro.

Zelo težko pa je tudi postaviti mejo, koliko igrač naj ima otrok. Premalo igrač omejuje otroka pri pridobivanju novih izkušenj, preveč pa otroka otopi in poleni.

»Pustimo otroku, naj se igra s to ali ono igračo dokler ga veseli! Ničesar ne zamudi, češar si ne bi mogel še pridobiti in ničesar ne zapravi, kar si je mogoče že pridobil.« (Niko Kuret)

Majda Zver

Sestavi Marko Napast	Sodobni slovenski pisatelj (-Lukarji-)	Nekdanje judovsko politično gibanje	Slabi, ne-dozoreli plodovi	Slovenski pesnik bruden	Plug	Evropska otočna država	Pokveka, spaka
Zdravilo proti glavobolu							
Po slapovih znana reka v Sev. Ameriki							
Mesto v zahodni Sibiriji							
Osebnostni zaimak				Pritok Volge			
Ameriški filmski igralec (Robert de)				Teror v Alžiriji		Prva črka azbuke	
						Zveza sindikatov	
Spričevalo						Amper	
						Arabska kneževina	
Nemško ime reke Nise							Gips, mavec
Glasbena Matica			Nemška filmska igralka (Karin)	Predstojnik moskega samostana	Murska Sobota		
					Kraj pri Mariboru		
Kisik		Genovski admiral					
		Nemški skladatelj					
Drugo ime za panterja							
Izdelovalec igrač							
Automobilska oznaka Čakovca			Sorodnica				

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Zvornik, variete, epigram, ZIS, Eli, DT, odij, Oise, JA, S, orka, lak, Ann, or, Rio, viola, I, jesetri, element.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNKA

Pštoron smo prišli za štiri dni na morje. X-15 smo pomikal za bencin. Jemno puter, pa kriji pa ribe. Puter je uvoženi s Holandije. Uvažajo ga Gub-ljanske mlekarne. Ribe se pa dobijo v Soreci samo kmuriznjene, pa so uvožene iz Argentine. Od keč je uvožena mela za kriji, pa mindri ne piše. Pijtan se, čič v Pomurji preveč praja delamo (mlečevoga), pa čič to v Jadrani tudi vse ribe poerkale, tak kak v Sedavi.

19. MEDNARODNI KMETIJSKO—ŽIVILSKI SEJEM V GORNJI RADGONI
OD 21. DO 30. AVGUSTA 1981

Razstava živine vseh pasem, prašičev, ovac, perutnine, mesa in mesnih izdelkov, sira itn. Kmečki dom, razstava vin, razna posvetovanja, predavanja, strokovni nasveti, kulinarčna razstava, prikaz kmetijske mehanizacije in opreme in bogat zabavni program!

POVSOD JE LEPO ... TUDI DOMA?

Poletje se je nagnilo že v drugo polovico. Ne bo ga še tako kmalu konec. To dokazuje tudi (še vedno) vroče avgustovsko sonce. In ko je vroče, se ponavadi gremo ohladiti. Nekateri doma pod tuš, nekateri na morje, nekateri v številne bazene, ki jih imamo v Pomurju. Tudi mene je poletna vročina v začetku avgusta zanesla (letos prvič) na ljutomerski bazen. Že od otvoritve naprej mi je bil vedno pri srcu, saj je eden lepših bazenov, ki jih imamo. Brisača, kopalke in obvezno bazensko čtivo so se hitro znašli v kopalni torbici in že sem se znašel sredi kopaljšča. Prvo, kar sem opazil, je prekrasno urejena okolica. Trava pokošena, tudi bife je bil odprt. V trenutku sem pomislil, da kakšna tabla, ki bi te usmerila h garderobam ali sanitarijam, ne bi bila odveč.

No, pa to niti ni največja napaka in marsikdo je niti ne opazi. Mogoče je to samo predlog za majhno a koristno informacijo. Večje (na žalost neprijetno) presenečenje me je čakalo v »garderobah« — leseni baraki, ki so jo postavili že pred leti in ki naj bi bila namenjena vsem tistim kopalcem, ki nimajo kopalke že na sebi, ampak si jih morajo šele obleči. Že same kabine so na prvi pogled upne. Stene so polne lukenj, skozi katere verjetno ljutomerska mladina moškega spola opazuje anatomske posebnosti nasprotnega spola.

Pa tudi to se še da prenesti. Prava groza me je prežela, ko sem pogledal na tla. Najrazličnejši odpadki — vse od papirčkov, okrvavljenih obvez, da tistega najhujšega niti ne omenim. — so poleg neestetskega videza garderobe širili še ogaben vonj. Vprašal sem se, ali je to resnično potrebno? Vsekakor vse naštetu kaže na dve stvari: na nekulturo kopalcev in na odnos lastnika kopaljšča do objekta in kopalcev. Že večkrat je bil govor o ljutomerski turistični ponudbi. Vedno same neprijetnosti. Tokrat še enkrat. Opozorilo! Če se že greste kopat na ljutomerski bazen, se na to pripravite že doma.

—dul—

ŠE ENKRAT

Premalo koncertov

V Vestniku, z dne 30. 7. 1981, je v rubriki V besedi in sliki po Pomurju objavljen članek pod naslovom Premalo koncertov. Avtor oz. avtorica članka D. C. med drugim sprašuje (v imenu mnogih!) kdo ve, zakaj je znašala razlika v vstopnini za nastop skupine Lačni Franz ter Pupe in Rudija (v okviru drugega soboškega kulturnega tedna) in za drugo tradicionalno Rock veselico, kar 40 din. No, mi poznamo odgovor in ga rade volje posredujemo bralcem.

Avtor članka ima vsekakor prav, ko trdi, da je koncertov pri nas premalo. Dosti jih ni bilo nikoli, pa kljub temu obstaja še tendenca padanja števila »živih« nastopov izvajalcev angažirane, lastne glasbe. Z nastopov na šolah jih je izrinil disco, ki se organizatorjem (finančno) bolj izplača (tako vsaj mislijo). Tudi drugače je teli plesov manj kot prejšnja leta in člani skupine Zasilni izhod smo si poiskali zasilni izhod.

Kot alternativo obstoječemu stanju smo si zamislili tudi Rock veselico. Prireditelj naj bi se ustalila časovno okoli konca šolskega leta in krajevno na prijetnem dvorišču soboškega gradu in naj bi nudila glasbe željni mladini nekaj ur kvalitetne zabave. Člani skupine Zasilni izhod smo zaprosili za pokroviteljstvo OK ZSMS MS. A glejte, organizacija, ki živi iz mladitve in za mlade, ni imela interesa za kaj takega. Preostalo nam ni nič drugega, kot izvesti prireditev v lastni režiji.

Povabili smo Tomaža Domicelja in skupino Preporod iz Maribora, nastopila pa je tudi plesna skupina iz MS. Zveza kulturnih organizacij nam je dovolila uporabo grajske dvorane, reflektorjev in odra, Kulturna skupnost dvorčica. Ko smo dobili še vsa ostala potrdila in dovoljenja in opravili ostale »malenkosti«, je stvar končno stekla. Prireditelj je bila uspešna v vseh oziirih. Nekaj manj kot 500 mladitve je ob vstopnini 50 din ter glasi, pivu in oranžadi preživelo prijeten poletni večer. Zato smo

prireditelj vsekakor želeli ohraniti tudi v bodoče.

Letos se je zataknilo. Dvorčice smo dobili pod pogojem, da ne točimo alkohola. Osebnost me tak ukrep čudi in moti, ker prvič ni bilo nobenih izredov na lanski prireditvi. Zlomljene je bilo precej embalaže, ker nizer (vključno z Mariborom) nismo mogli dobiti zadosti velikih plastičnih kozarcev, vendar smo prizoršču temeljito počistili. Po mojem mnenju ni bilo to resnična ovira, saj tudi oranžado polnijo v stekleno embalažo, ampak reagiranje javnosti, da namreč kulturniki dajo zeleno luč za razudano pijančevanje na zloglasni (Rock) veselici. (Zanimivo, da niso nikogar motili »šanki« na centralni proslavi Dneva mladosti pri soboški gimnaziji?)

Tako nam je izginil glavni vir zasluzka, saj je iz vstopnine treba povrniti ceno nastopajočim, davke in še veliko drugih stroškov, ki jih kot prireditelj vsi nosimo sami. Tako smo dvignili ceno vstopnice s 50 na 70 din, od zunaj pa smo povabili samo Domicelja. Obisk je bil skromen (tudi zaradi višine vstopnine), računica se je izšla, naš neto dohodek je bil 2.900 din — pa ne na osebo!

Tako, tovarš (-ica) D. C. in ostali. Toliko za razlago. Vstopnine na Kulturnem tednu niso pobirali Pupa, Rudi in fantje od Franca tako kot za nas Rac, Lujz, Boris in močni Spilak. Pobirala sta jo ZKO in Kulturna skupnost, instituciji, ki se za ekistenco borita malo drugače kot Zasilni izhod.

Mi smo nastopali na lanskem Kulturnem tednu. Za nastop nismo dobili niti pare, Lačni Franz pa letos 15.000 din. Sicer pa mi je bil njihov koncert zelo všeč, pa tudi Pupa in Rudi. Šel sem tudi na Rock veselico, ker mi ni bilo treba plačati vstopnine. Fantje so mi namreč dovolili igrati.

Vidimo se na naslednji Rock veselici — če nam jo bodo dovolili organizirati. Za skupino Zasilni izhod Jože Zadravec.

Rastejo kot gobe po dežju

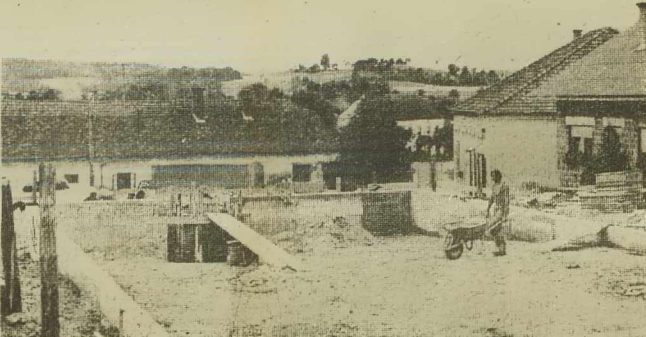
Hodoš je obmejna vas, ki v zadnjem času zelo hitro spreminja svojo podobo, saj so začeli z gradnjo sodobne trgovine, istočasno pa se bliža h koncu izgradnja sušilnice in mejnega prehoda. To je bil seveda zadosten razlog, da smo se odločili za obisk te vasi in povprašali, kako napredujejo pri gradnji posameznih objektov, kaj bo to pomenilo za nadaljnji razvoj vasi ...

NOVA SUŠILNICA

Za pogovor smo zaprosili delovodjo KZ Panonka TOZD Semena lastna proizvodnja tovariša Ernesta Janka, ki se je kljub obilici dela prijazno odzval našim prošnji. Tovariš Janko je zelo odločen človek, veliko nam je povedal o načrtih in programih, ki obetajo lepše čase za prebivalce te narodnostno mešane vasi: „Na območju katastrskih občin Hodoš, Krplivnik in Šalovci ima kombinat 150 hektarjev njivskih površin in tu smo se pred leti usmerili v proizvodnjo semen. Pretežno proizvajamo semenske trave in žitarice, delno pa tudi semena povrtnin. Zaradi pomanjkanja prostorov smo se pred dvema letoma odločili za

Ernest Janko: »Zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov smo prisiljeni semena shranjevati na več mestih v Prekmurju. To je tudi eden od vzrokov, da smo se odločili za gradnjo nove sušilnice ...«

Mimoidočemu tujcu betonski temelji ne povedo mnogo, toda prebivalci te obmejne vasi dobro vedo, da bo nova sodobna trgovina rešila vse osnovne probleme zaradi preskrbe, v njej pa bodo lahko kupovali tudi kupci, ki prihajajo k nam z madžarske strani. Če bo šlo vse po načrtu, bo novembra trgovina nared.

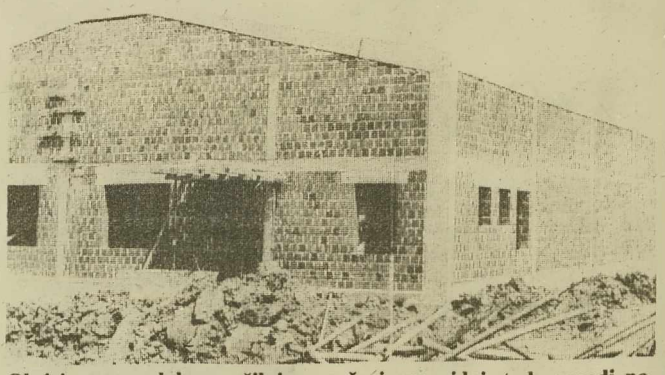
gradnjo sušilnice, saj je sedanja v prostorih starega mлина in deluje s polovično zmogljivostjo. Zaradi premajhnega skladišča smo prisiljeni posušena semena shranjevati na več mestih v Prekmurju, kar bistveno povečuje stroške.

Dejstvo je, da na teh 150 hektarjih ne moremo proizvesti toliko semen, da bi popolnoma izkoristili zmogljivosti novo zgrajenega objekta. Zaradi tega smo dokupili 50 hektarjev površin, katere so predvidene za melioracijo. Čeprav smo s tem povečali obdelovalne površine, problem še ne bo rešen, zato nameravamo tudi v naslednjih letih nadaljevati z odkupom. Vedno večjemu povpraševanju po semenih bomo delno zadostili tudi s kooperacijsko proizvodnjo.

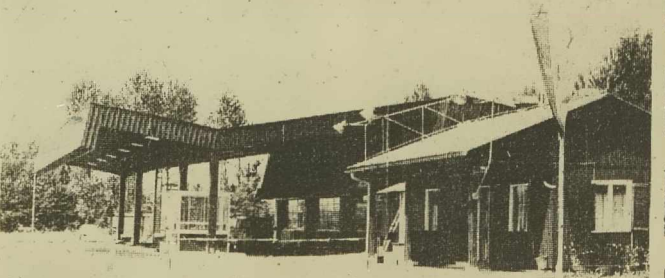
V razgovoru je tovarš Ernest Janko poudaril, da so s kmetijskimi proizvajalci sodelovali že doslej, v prihodnje pa nameravajo to sodelovanje še razširiti. Tako bi bile zmogljivosti nove zgradbe popolnoma izkoriščene in bodo vsem kupcem lahko dobavili dovolj semen, obenem pa povečali število zaposlenih. Zdaj imajo 15 delavcev stalno zaposlenih, okrog 10 pa jih dela priložnostno.

Koliko znaša celotna investicija in kdaj bo objekt končan?

»Po predvidevanjih bo celotna investicija znašala dve milijardi starih dinarjev. Po pogodbi bi objekt morali končati že letos do konca julija, vendar se bo gradnja zaradi pomanjkanja gradbe-

Obriši nove sodobne sušilnice so že jasno vidni, toda zaradi pomanjkanja gradbenega materiala bo treba nekaj mesecev počakati, da bo začela obratovati. Tako bodo pridobili nekaj novih delovnih mest.

Staro in novo na mednarodnem mejnem prehodu na Hodošu ...

nega materiala verjetno zavlekla do konca septembra.

Poleg proizvodnje semen se ukvarjate tudi z gojenjem okrasnega grmičevja. Kako teče tu proizvodnja?

»Sadike smo uvozili iz Holandije in imeli velike težave. Nekateri vrste ne prenesejo našega podnebja, to zimo jih je bilo precej uničenih. Videli bomo, kako bo v prihodnje ...«

LEPŠA PODOBA MEJNEGA PREHODA HODOŠ

Kdor se bo v teh dneh odločil za obisk Madžarske (če seveda glede na nove predpise to možnost ima) bo opazil, da se bliža h koncu gradnja novega objekta na mednarodnem mejnem prehodu Hodoš. SGP Pomurje Konstruktor je namreč končal gradbeno dela, zapletlo pa se je pri notranji ureditvi prostorov.

Novi objekt sta financirala republiški kretariat za notranje zadeve in carinska uprava. Znano je, da so do sedaj delali v neprimernih prostorih in prav zaradi tega predstavlja nova zgradba veliko pridobitev tako

za carinske organe kot tudi za potnike.

Otvoritev objekta bo predvidoma 17. oktobra, ko bo soboška občina praznovala.

TRGOVINA BO!

Na Hodošu so sicer imeli trgovino, vendar pa so bili pogoji za delo v njej nemogoči. Zato je Potrošnik zagotovil sredstva za gradnjo nove klasične trgovine z bifejem.

Naš sogovornik je bil predstavnik TOZD Preskrba, ki nam je povedal, da bodo kljub zakonu o zmanjšanju števila investicij nadaljevali z gradnjo, saj so vsa sredstva zagotovili sami. Nekaj denarja bodo morali prispevati tudi k izgradnji transformatorja.

To bo trgovina z mešanim blagom. Okrog 10. avgusta bo MARLES pričel z montažo, odprli pa bi jo naj 29. novembra.

Prav gotovo je nevsakdanje, da so v eni vasi kar tri novogradnje, vendar bodo ti objekti (predvsem sušilnica) prispevali k hitrejšemu razvoju vasi in k temu da mladina ne bo množično zapuščala rojstnega kraja.

TEKST IN FOTO: ABRAHAM EVA

LENDAVA

Delali bodo tudi ponoči

Veliko pripomb je bilo doslej o delu obeh bencinskih črpalk v Lendavi in Donjem Lakošu. Ne zaradi storitev, ki jih opravljata, temveč zaradi tega, ker sta obe odprti samo do osme ure zvečer. Tisoče turistov, številno se je namreč letos izredno povečalo, potuje skozi Lendavo. Želeli bi gorivo za svoje jeklene kornjčke, a ga v poznih urah ne dobijo. Tokrat bo drugače, pred dnevi se je bencinska postaja v Donjem Lakošu odločila, da bo delala vso noč, in tako ustregla vsem potnikom. Seveda gre samo za sezonski značaj dela, ker, kot pravijo, bodo šele sedaj ugotovili, ali se res splača delati vso noč. Verjetno se bo, saj poteka skozi Lendavo tranzitni promet, ki veže sosednje dežele, Madžarsko, Češkoslovaško in Poljsko, z Jugoslavijo in morjem.

Jani D.

DUO PUPA IN RUDI

Duo Pupa in Rudi je znan mlademu poslušalstvu, predvsem tistim, ki obiskujejo Srednješolski center v Murski Soboti. Zato je prav, da ju predstavimo tudi bralcem Vestnika.

Skupaj sta začela nastopati marca letos, seveda pa sta se že prej ukvarjala z glasbo. Pupa je obiskovala glasbeno šolo, nastopala je na raznih proslavah, pisala pesmi in komponirala, Rudi pa se je naučil igrati kitaro kar sam. Včasih je obiskal kakšen dober koncert, spremljal novice iz glasbenega sveta in podobno. Obema je bila skupna ljubezen do glasbe.

»Sva šele na začetku, saj sva začela resno delati šele pred kratkim in jasno je, da nisva vedno enakih misli. Nekaj ni všeč Rudiju, nekaj pa meni,« pravi Pupa. »Mnenja pa vseeno usklajujeva, drugače ne bi ničesar naredila.

Vaje imava pri Rudiju ali pa pri nas doma. Ker tudi sama komponiram, zaigra kaj mojega, ali pa se pogovarjava o glasbi. Gre predvsem za to, da igrava in da čim bolje zaigra; sama pa poskušam tudi dobro peti.

Pred nastopi, ki jih v zadnjem času ni malo, imata tremo. Sicer pa, kdo je nima. »Nastopava na raznih proslavah v šoli pa tudi drugod po Pomurju. Tako sva pred nedavnim predstavila nekaj svojih pesmi Ljutomercanom, sodelovala sva na 2. soboškem tednu kulture, na tekmovalstvu Tito-revolucija-mir v grajski dvorani, na literarnem večeru, bila sva tudi v Gornji Radgoni na posebni šoli.«

»Tam sva dobila tudi svoj prvi honorar,« je dodal Rudi. »Pupa bi si rada kupila akustično kitaro, za to nama bo denar prav prišel. Sicer pa ne nastopava zaradi denarja. Rada imava glasbo, še posebej pa sva zadovoljna, če naju občinstvo tudi posluša.

Prav to pa je zelo pomembno, saj sva potem z nastopom tudi zadovoljna. Načrtujeva samostojni koncert, vendar sva mnenja, da je še malo prezgodaj, saj nimava veliko izkušenj. Res pa je, da so koncerti, če so seveda dovolj dobro organizirani, dobrodošli vsakomur, ki bi si rad pridobil širši krog poslušalstva. Toda o koncertu bova najbrž razmišljala čez kakšno leto in pol.

Letos sva se hotela udeležiti koncerta akustičnih skupin v Žalcu, vendar je tudi to odpadlo, ker sva zamudila rok prijave. Vsekakor pa se bova udeležila podobnega srečanja v Ljutomeru, ki bo jeseni. »Res je, taka in podobna srečanja so zelo dobrodošla.

Ne samo, da nastopaš, ampak predvsem zato, ker spoznaš druge skupine, izmenjaš izkušnje, se nekaj naučiš. Predvsem slednjega nama je še vedno veliko potrebno. Ni dovolj, če samo napišeš besedilo ali spremljavo, poznati in slišati druge skupine je prav

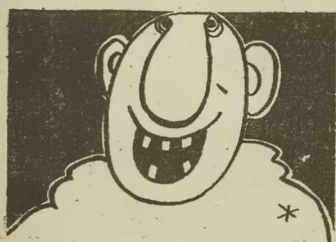
tako pomembno. Tega v Ljutomeru ne smeva zamuditi,« je povedala Pupa. Misli pa tudi na prihodnost.

»Sama bi najraje igrala električni rock, rada bi sodelovala na kakšni veliki prireditvi; sicer pa imam rada vse vrste glasbe. Nobena glasba, niti tista najbolj klasična niti punk glasba ni takšna, da se je ne bi dalo poslušati. Vsaka te nekaj nauči.«

»Potrebno ji je le prislusniti,« dodaja Rudi.

Pa še to: pozabili smo napisati, kdo sta pravzaprav Pupa in Rudi. Irena Jalšovec, bolj znana kot Pupa je končala prvi letnik splošne gimnazije, Rudi Amahen pa bo naslednje leto maturiral na isti šoli.

C. F.

MODREC KOLEGU V GOSTILNI

— Šandor, odkrito ti povem, ampak samo tebi: če bi vsak voznik dnevno spil vsaj liter vina, ki ga je na pretek, bi pri bencinu mnogo privarčevali.

— Po svoje imaš prav, pozabil pa si, da je v bolnišnicah premalo prostora, policija in sodišča pa bi porabili dosti več papirja in spet bi morali pustošiti gozdove...

TAKO IN DRUGAČE

— Veš, kar je preveč, je preveč! Prejšnji teden si me okregala, ko sem onemu fičfirču sunil dve avtomobilski kolesi, ti pa prideš domov z volanom in kolesom v rokah! To je huda kraja.

— Ne, to je po mehanikovem mnenju vse, kar je po karambolu še uporabnega od našega avtomobila.

MALO NESRAMNA

— Tinček, samo rogovi ti še manjkajo, pa boš pravi osel.
— Oslu nimajo rogov.
— No, potem pa ti nič ne manjka.

NESPORAZUM

— Odkrito vam povem, da imam otroke izredno rad. Kar zaljubljen sem vanje.
— Sodeč po tem, kar ste rekli, imate veliko družino.
— Ne, jaz sem zdravnik za otroške bolezni...

V AVTOBUSU

— Čujte, že pol ure mi stojite na nogi. Vsaj opravičili

DOLGO KOSILO

— Tonek, kdaj si ugotovil, da ti pušča streha?
— Včeraj pri kosilu. Dve uri sem porabil za krožnik juhe. Bolj sem jedel, več je bilo.

bi se lahko.

— Opravičite se vi. Zakaj pa imate nogo tam, kjer jaz stojim!

PO ZABAVI

— Dragi Andrej, z zabave odhajaš prav zdaj, ko je najbolj veselo.

— Veš, Tilka, sam nase sem jezen, če se domov vracam nejevoljen.

SLIKARJEVA USODA

— Od kdaj prodajate svoja platna, mojster?
— Približno tri leta.
— Zagotovo ste precej prodali.
— Sem. Prodal sem omaro, posteljo in zavese, eno od mojih slikarjev pa ima lastnica za predpražnik.

OČKI TAKŠNI IN DRUGAČNI

— Peter, koliko je star tvoj očka?
— Pet let.
— To pa ni mogoče.

— Pa je. Ko sem se rodil, še ni bil moj oče...

KARTAKO

— Natarak, pri postrežbi sem videl, da ste imeli palec na ribi.

— Iz previdnosti. Ne bi rad, da bi mi še enkrat padla na tla. V našem poklicu se zavedamo, da v tretje gre rado!

MALI OGLAS

— Izgubil sem psa, plemenitega in to me žre.
— Daj oglas v Vestniku.
— Saj bi, vendar, veš, moj pes ne zna brati.

OČITKI

— Vedno sem bil malo skopuški, doma pa so mi očitali, da sem razsipniški. Očitali so mi, da sta dve pivi na dan dovolj. Kaj pa ti?

— Pustil sem pivo in pijem alpsko mleko. Raje ostani pri pivu, to ti prijateljsko svetujem. Mleko je predrago.

ZMOTA

— Pri Pišteku me je pred poroko med pogovori najbolj motilo, če je povedal, pa ne samo povedal, zaklinjal se je, da bo gospodar v hiši.

— Zakaj pa si ga vzela?
— Zato, da bi spoznal, v kakšni zmoti je živel.

NA KRATKO

— Dajte mi povratno vozovnico, prosim.
— Do kam pa?
— Do sem nazaj, vendar!

BRIGADIRSKI RAPORT

»Na delovni akciji je lepo, ljudje so nas lepo sprejeli in se dobro razumemo. Tudi žuljev imamo precej, zato bi radi delali še kaj drugega...«

ČAKANJE

Pred leti sem rekel, da se boš poročil z lepo in bogato vdovo. Bo kaj iz tega?

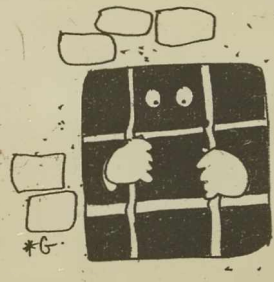
— Moral bom počakati. Njen mož še ni umrl, čeprav je že dva meseca v komi.

LJUBEZENSKA

— Micka, a tudi ti verjameš v ljubezen na prvi pogled?
— Ne, ker že tretjič buljiš vame.

VEČNA PREDNOST

— Kako daleč sta prišla z bratrancem pri skupni gradnji in špekulacijah?
— Vedel sem, da bo imel prednost. Je že v zaporu...

ČAS, ČAS...

— Sredi poletja ste naročili premog. Nezaslišano!

— Hladil se bom ob čakalnju, da me pozimi ne bo zeblo.

anekdote

Richarda Kerna, uglednega vodjo socialistov, je na ulici ustavil siromak in ga poprosil za nekaj cvenka, rekoč:

— Molil bom za vas.
Kern je iz žepa potegnil dva bankovca in dodal:
— Moli za svoj račun. Jaz nikoli ne dajem denarja za interese.

Že pri prevzemu telegrama je Vilko Šteiner rahlo zadržal, čeprav je bil mirne narave in vedno malce zadržan, ko pa je prebral vsebino, so se mu oči zarosile. S tesnobo je izdaval:

— Umr! je prijatelj Karči. Edini človek, ki me je v življenju pohvalil... Da, edini, pa še ta bo šel pod rušo.

Znanega pomurskega obrtnika, ki se je ves prepoten in umazan mučil s popravilom vozila, je nova stranka vprašala:

— Mojster, a delate?
— Delam, delam. Na drugo se ne razumem...

Na razstavi Mordovih slik so se vrstili številni obiskovalci. Nekateri so najprej gledali od blizu in ker niso ničesar razumeli, še od daleč, drugi pa so pri nekaterih eksponatih modrovalno priklimali kot najboljši poznavalci umetniških stvaritev. Morda osebno nihče od takratnih obiskovalcev ni poznal, sploh vedeli niso, da je v razstavnem paviljonu. Eno od deklet, ki je prestopalo od slike do slike, je razmišljajoče skomigalo z glavo:

— Le kaj je hotel povedati slikar s temi packarijami?

Mord, ki je stal za njenim hrbtom, je užaljeno dejal:

— Ne vem. Ne razumem se na umetnost.

Književnika so po literarnem večeru kar zasuli s vprašanji. Največ je bilo tistih „klasičnih“: zakaj ste se odločili za pisanje, kje dobivate navdihe, koliko časa porabite za en roman... Eden od mlajših pa je pohvalil njegovo delo „Rdeče lilije“ in vprašal:

— Ste tudi ta roman napisali vi sami, ali vam je kdo pomagal?

dopisniki so zabeležili

Kljub težavam poslovali uspešno

Delavci v IMP DO Panonija so polletno obdobje sklenili dokaj uspešno, če na eni strani spremljajo poslovni uspeh, na drugi strani pa probleme, s katerimi so se srečevali. Že na začetku leta je morala večja skupina delavcev na „prisilni“ dopust, saj jim dobavitelji niso dobavili potrebnega materiala za proizvodnjo. Podobne težave so se pojavljale skozi celo obravnavano obdobje. Slabi oskrbi se je pridruževalo še izsiljevanje dobaviteljev s sovlaganji in plačevanju materiala z devizami, katerih pa v Panoniji skoraj ne ustvarjajo. Dober rezultat so dosegli samo z velikim razumevanjem delavcev in njihovim trudom.

Da se poslovni uspeh v drugem polletju ne bi poslabšal, so sprejeli določene ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in izboljšanje nadaljnjega poslovanja. „ZA“

Obisk v Mesoizdelkih

Mesoizdelki je največja temeljna organizacija v sestavi KK Gornja Radgona, saj v njej združuje delo 217 delavcev. Izdelki so znani daleč po Sloveniji. V zadnjem času so si z adaptacijo prostorov bivše Avtoradgona nekoliko izboljšali delovne pogoje in zaposlili še nekaj delavcev. Vse do nedavnega v tej delovni organizaciji niso imeli izgub, vse večja neskladja med cenami pa so jim v zadnjem času vseeno povzročila težave pri gospodarjenju.

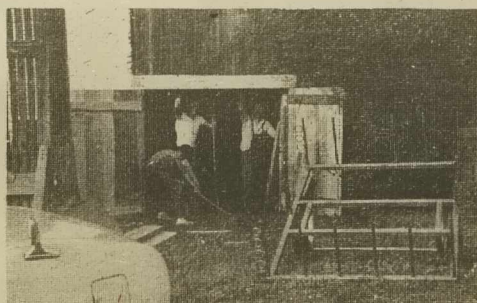
Na posnetku: priprava mesa za klobase in izdelovanje končnega izdelka posebnih klobas.

Ludvik Kramberger

Pomembna pridobitev

V krajevni skupnosti Turopolje v Murski Soboti so asfaltirali ulice Borisa Zihlerla, Generala Maistra, in Kajuhovo ulico. Te ceste so bile potrebne, da so jih ob soudeležbi krajanov posodobili. Občani so se tega delovnega uspeha zelo razveselili in seveda so proslavili. Zvečer so se zbrali na ulicah, kjer so zapeli in zaplesali. Pravkar pa v teh ulicah urejajo ulično razsvetljavo.

Tako je mesto Murska Sobota spet pridobilo še nekaj asfaltiranih ulic. D. C.

Imgradovci uspešni

V ljubotemski delovni organizaciji Imgrad je delo v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih živahno. Z uspehi se lahko pohvalijo tudi člani OO ZSMS. Mladina je prejela posebno priznanje kot najboljša mladinska organizacija v ljubotemskem združenem delu, mladinec Drago Vozlič pa je bil proglašen za najboljšega mladega delavca-samoupravljalca.

V okviru mladinske organizacije uspešno delujejo številne komisije in uredniški odbor. Izdali so že dve številki Mladega imgradovca in tako položili temelje obveščanju v podjetju. Uspešno sodelujejo tudi z graničarji karavle Čepinci; njihovo osnovno organizacijo so proglasili za častno članico OO ZSMS Imgrad, vodniku Jožetu Galacu pa so izročili posebno priznanje za krepitev bratstva in enotnosti. Mladi uspešno sodelujejo z OO ZSMS tovarne Toko Žižki, izvedli pa so tudi več delovnih akcij. Mnogo skrbi posvečajo tudi idejnopolitičnemu delu.

V teh poletnih mesecih se mladi imgradovci množično vključujejo v vse bolj uveljavljen šport — jadrnanje na deski. Gaševsko jezero ne bo več pusto. Ob njem urejajo primerno skladišče za jadrnalne deske, ki jih bodo tudi posojali. STRU

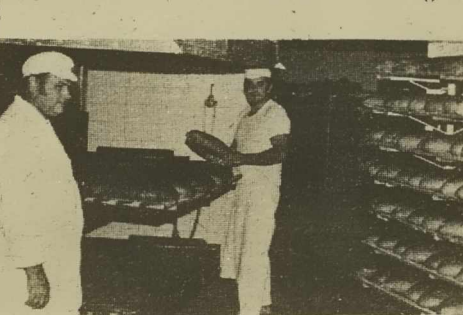

Ko smo med kolektivnim dopustom s kamero obiskali Elrad, smo na delu našli skupine vzdrževalcev, ki so pripravljali vse potrebno za redno proizvodnjo antenskih delov. Vzdrževalcem so pomagali tudi praktikanti. L. K.

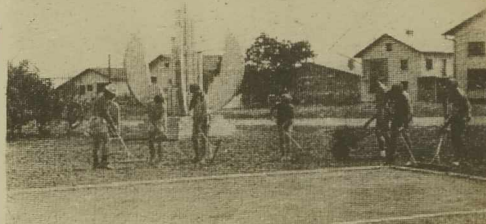
Za peke ni počitnic

Tako bi lahko dejali za radgonske peke pekarnice Mura, ki deluje kot samostojna temeljna organizacija delovne organizacije Intes Maribor. Ko smo jih obiskali, so praznili „šaržo“ kruha in ga nalagali na posebne vozičke.

Vodja pekarnice Janko Fras je povedal, da je povpraševanje po kruhu, kljub dopustom, vedno enako. V zadnjem času pa prodajo tudi več peciva, ki so ga pričeli peči pred dobrim letom. Ljudje so se nanj navadili in naročil je vedno več. Ludvik Kramberger

Da v naših vodah ni velikih rib, ne bi mogel nihče trditi, saj se je pred dnevi ribiška sreča nasmehnila Janku Jelenu iz Veržaja, ki je v gramoznici pri Križevcih ujel krapa, težkega 13 kg. Kot je zatrdil, je to njegova prva tako „težka“ trofeja, čeprav je ulovil že veliko rib. J. F.

Z delom zmanjšujejo stroške

K samoupravnemu sporazumu o razvijanju prostovoljnega mladinskega dela je pristopila tudi KS Veržej. Mladi v tej krajevni skupnosti kaj radi primejo za lopate in krampe. Pred dnevi so na Grlavi pomagali pri beljenju kulturne dvorane, v Bunčanih so urejali okolico vaškega doma, v Veržaju pa so se pred dnevi zbrali srednješolci in študentje višjih šol iz vasi ter uredili okolico in zasejali travo v parku Bratstva in enotnosti. J. F.

Ob jubileju

V Vanča vasi so zadnje tedne hiteli pri dograjevanju in razširjanju vaškega gasilskega doma, v tem času pa se od mladih do starejših temeljito pripravljajo na nedeljsko proslavo 50-letnice gasilstva v vasi. V petek bodo odprli razstavo, ki bo nazorno prikazala razvoj gasilstva, v nedeljo pa bodo na osrednji slovesnosti, za katero mladi — precej jih je že v gasilskih vrstah — pripravljajo kulturni program. V kroniki zagotovo ne bodo pozabili štirih veteranov.

Ob jubileju — nova delovna zmag, več prostorov za redno delo organizacij in društev v tem kraju.

V Bönningheimu v ZR Nemčiji se Pomurci včasih počutijo kot doma. Ustanovili so slovensko kulturno društvo »Mura«, poskrbeli za kulturo in sprostitev, najbolj nečakani pa so, ko jim v tuji kuhinji pripravljajo domače jedi. Brigita Hozjan

V
ŠOLO
Z

vesno

ČAS ZA NABAVO ŠOLSKIH POTREBŠČIN JE TUI

- šolske torbe
- zvezki
- svinčniki in barvice
- ravnila, pribor za risanje
- in vse ostale potrebščine, ki jih vaš otrok potrebuje za šolo.

Vesna vas vabi na ogled in nakup v
BLAGOVNICI LJUTOMER,
BLAGOVNICI MARKET KRIŽEVCI
in NARCISA VERŽEJ.

Vesna vas vabi na ogled in nakup v

Blagovnici Ljutomer,
Blagovnici Market Križevci
in Narcisa Veržej.

trgovsko podjetje LJUTOMER

vesna

Kaj gradijo v lendavski občini?

Problematika investicij se je v lendavski občini močno zapletla že takrat, ko je odpadla največja načrtovana investicija INA-Nafte-rafinerija. Na to investicijo je bilo vezanih več drugih, ki pa žal ne morejo biti realizirane. Na osnovi analize uresničevanja resolucije o družbeno-ekonomski politiki v letošnjem letu pa je jasno, da investicijska dejavnost močno upada. V občini so v teku naslednje investicije: melioracije v Lendavi in Lakošu, ta investicija je v sklepnih fazah. Gorenje-Varstroj gradi skladišče za sanitarne kabine, ta investicija je že končana. Agromerur TOZD Tovarna močnih krmil gradi nakladalno postajo, to je v sklepnih fazah, gradijo prizidek pri ŠKC za potrebe usmerjenega izobraževanja in kulturni dom v Dobrovniku, ta investicija je prav tako v sklepnih fazah. Gradnja čistilne naprave v Veliki Polani je preložena. Vse navedene investicije so, razen melioracij, manjšega obsega in niso

podvržene preverjanju ustreznosti z vidika kriterijev investiranja, prispevajo pa k povečanju učinkovitosti poslovanja. Nadaljujejo tudi investicijo v nov hotel, da bi na jesen s to naložbo lahko končali in da bi lahko postala funkcionalna. Iz doslej napisanega lahko sklepamo, da je investicij v lendavski občini sorazmerno malo, to pa seveda močno vpliva tudi na zaposlovanje, saj je vse manj možnosti dobiti delovno mesto. Nekatere investicije so sicer prijavljene za drugo polletje, med njimi modernizacija opreme v Primatu, v Gorenje-Varstroju, toda nobena od teh ne bo dala večje možnosti za zaposlitev. Ko je bila ukinjena naložba v novo rafinerijo, je bilo rečeno, da se bodo našli novi dodatni programi. Teh kljub obljubam še do danes ni, to pa lahko negativno vpliva na razvoj lendavskega gospodarstva v tem in prihodnjih letih.

Jani D.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Spodbudni polletni rezultati MURE

Po kolektivnem dopustu v juliju so v največji pomurski delovni organizaciji, tovarni oblačil in perila Mura iz Murske Sobotice, ocenili rezultate polletnega poslovanja. Pokazatelj poslovanja so se najprej lotili na zbirnih delavcih, potem pa tudi v ostalih samoupravnih strukturah in družbenopolitičnih organizacijah. Ugotovili so, da so rezultati poslovanja v letošnjem prvem polletju dokaj ugodni, saj so v glavnem vsi količinski in vrednostni pokazatelji nad planskimi predvidevanji in da so marsikje celobistveno presegli zastavljene planske naloge. Ob tem je spodbudno tudi dejstvo, da so v vseh šestih mesecih leta 1981 zagotavljali kontinuiteto proizvodnje, pri čemer

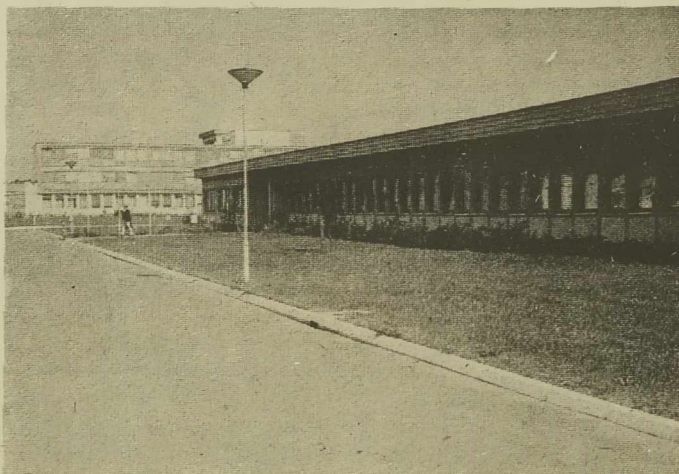
niso imeli izpada zaradi pomanjkanja surovin. Slednje so pravočasno dobivali, kar je plod samoupravnega sporazumevanja z njihovimi velikimi dobavitelji in odstopanja deviz le-tim, ki so jih pridobili z ogromnimi izvoznimi posli.

IZJEMEN DVIG STORILNOSTI IN IZVOZA

Med najpomembnejše rezultate poslovanja v letošnjem prvem polletju sodi brez dvoma doseganje storilnosti dela, ki se je v povprečju gibala okrog 104,1 odstotka, kar je približno za 1,5 do 2 indeksi točki več kot v enakem obdobju lanskega leta. Tudi doseženi fond časa kaže 3-odstotno preseganje plana, s čimer so v de-

lovni organizaciji Mura še posebej zadovoljni. To je omogočilo, da so popolnoma realizirali do konca junija 1981 presegli kar za 17 odstotkov. V primerjavi z lanskim enakim obdobjem znaša indeks 153, pri čemer je indeks na domačem trgu 141; to pomeni, da je plan presežen za 10 odstotkov.

konvertibilno tržišče imeli možnost manjšega ustvarjanja dohodka, kar je povzročilo, da so med kršitelji družbenega dogovora o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Vzroki za takšno stanje se kažejo v veliki neplačani realizaciji zaradi ogromnega izvoza, nadalje v tem, da so stimulacijo izplačali v mese-

Del zunanosti proizvodnih prostorov tovarne oblačil in perila Mura iz Murske Sobotice. Foto: M. Jerše.

KAKŠNA JE VLOGA SVETOV POTROŠNIKOV?

Brez dvoma je vloga samoupravno organiziranih potrošnikov v izgrajevanju sistema samoupravne socialistične demokracije ogromnega pomena, česar se v praksi žal še marsikaj premalo zavedamo. Vsekakor je treba v procesu doslednega uresničevanja določil zakona o združenem delu dati večjo vlogo svetov potrošnikov, ki omogočajo samoupravno dogovarjanje z delavci v organizacijah združenega dela, odpravljanje raznih konfliktnih situacij, ki se pojavljajo v reprodukciji verigi, in podobno. Zato je ravno samoupravno dogovarjanje in družbeno sporazumevanje bistvenega pomena.

Na to problematiko je v svojem znanem delu »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja« opozoril tudi tovariš Edvard Kardelj, ko je zapisal: »V krajevni skupnosti delovni ljudje in občani — v sodelovanju in povezanosti z delovnimi ljudmi, organiziranimi v drugih temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih — odločajo o uresničevanju svojih skupnih interesov in o solidarnostnem zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb na stanovanjskem področju, na področju komunalnih dejavnosti, otroškega in socialnega skrbstva, izobraževanja, kulture, varstva potrošnikov...« In še nekaj poglavij dalje: »Socialistična zveza kot združenje vseh organiziranih socialističnih sil družbe ni nekakšna vrhovna organizacija, ampak oblika demokratičnega organiziranja pobud, sporazumevanj, dogovarjanj in široke družbene akcije. V njej naj se izražajo vsa socialistična in demokratično usmerjena mnenja in hotenja v naši družbi, ki se neposredno izražajo v samoupravnih organizacijah in skupnostih, kakor tudi v družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacijah, da bi se na tej podlagi gradila socialistična demokratična skupnost in našle praktične rešitve za razne družbene probleme.«

Izkušnje iz murskosoboške občine, kjer svetov potrošnikov še zmeraj niso ustanovili v vseh krajevnih skupnostih, ampak le v dobri polovici, nas prepričajo, da se sveti potrošnikov velikokrat srečujejo s težavami pri poenotenju vprašanj, ko gre za različne interese, ki jih je treba usklajevati kot širše družbene interese. Glas potrošnikov se bo moral očitno bolj slišati kot doslej, da ne bodo omenjeni sveti zgolj nekakšni razsodniki brez natančno opredeljene vsebine dela. V 25 krajevnih skupnostih, kjer imajo ustanovljene svete potrošnikov — v murskosoboški občini pa je skupno 41 krajevnih skupnosti — je bilo doslej še premalo izrečenih pobud občanov, pa tudi glede usklajevanja interesov potrošnikov in delavcev v združenem delu bi se dalo marsikaj narediti. Da ne govorimo posebej o nujnosti tesnejšega povezovanja z inšpekcijskimi organi. Kot kaže, pa bo treba v prihodnje v večji meri vključiti poleg organov socialistične zveze tudi sindikalno organizacijo, če želimo, da bodo sveti potrošnikov dejansko bolj zaživel.

Ni dovolj, da se sveti potrošnikov kot organi posamezne krajevske skupnosti ukvarjajo samo s preskrbo, storitvenimi dejavnostmi in še čem, kajti potrebno je čim širše podružbljanje potrošniške sfere. Tako se bomo lahko v mnogih primerih izognili t. im. potrošniški »mrzlici«, ki je bila velikokrat neutemeljena, povzročala pa je umetno pomanjkanje določenih izdelkov, zlasti osnovnih življenjskih potrebščin. Večje angažiranje subjektivnih sil je na tem področju še dalo mnoge pozitivne rezultate, če omenimo nekatere novoustanovljene krajevne skupnosti v mestu Murska Sobotica, krajevno skupnost Krog in druge, kjer so se potrošniški sveti že dokaj uveljavili. Pobude o odpiranju servisnih delavnic in odpiralnem času trgovskih lokalov so namreč naletele na plodna tla. Tako pa je tudi pri marsikaterih drugih stvareh, ki zadevajo neposredni interes občana.

Vse to pa je še vedno premalo, saj večina potrošniških svetov doslej v murskosoboški občini ni bila dovolj aktivna. Več pozornosti bi morali namenjati tudi ostalim dejavnostim, ne pa zgolj servisnim, obrtnim storitvam, ki so skoncentrirane v Murski Soboti in njeni bližnji okolici. Res pa je, da ob omejenih finančnih sredstvih niso mogli uresničiti vseh zastavljenih ciljev. Teh pa v sedanjih situaciji nikakor ne primanjkuje. Zato je zelo pomembna vzgoja potrošnikov, s čimer je povezana tudi nadaljnja aktivnost svetov potrošnikov, ki se ne bodo sestajali le takrat, ko prihaja do kakih problemov, ampak tudi ob dobrih primerih iz družbene prakse.

Milan Jerše

Izjemne rezultate pa so zabeležili na izvoznem področju, in sicer predvsem na konvertibilnem tržišču, kamor usmerjajo večino svojih proizvodov. Tu so plan presegli celo za 32 odstotkov, indeks pa znaša 177. Temu se ne moremo čuditi, saj je znano, da je v tovarni oblačil in perila Mura že vrsto let izvoz glavna sestavina njihovih dosežanih uspehov. Spodbudne rezultate dokazuje podatek, da so v lanskem prvem polletju izvozili za 270 milijonov dinarjev blaga, v letošnjem letu pa že 470 milijonov dinarjev vrednosti konfekcijskih izdelkov. Ugodno je tudi to, da bodo uspeli uvoziti tudi opremo, ki je v trenutni gospodarski situaciji nujno potrebna za večji prodor Mure na zunanja tržišča. Na ta način si obetajo, da bodo v drugem polletju omenjeni trend obdržali in s tem povečali izvoz na konvertibilna področja.

Letos pa so sprejeli še dodatno obveznost v dogovoru z republiko samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino, po kateri bodo ustvarili za okrog sto milijonov dinarjev dodatnega izvoza. To je seveda povezano z možnostjo dodatnega uvoza, za kar so v Muri znatno zainteresirani. Grenak pa je priokus, da so ob izjemno povečanem izvozu na

cu juniju, lansko leto pa septembra, odpadle pa so tudi lanske letošnje olajšave velikim izvoznikom pri delitvi osebnih dohodkov. Na te probleme je 4500-članski kolektiv murskosoboške Mure opozoril tudi republiški izvršni svet, zato upajo, da se bodo stvari uredile v tretjem četrtletju letošnjega leta.

ŠE NADALJE IZVOZNA USMERJENOST

Ob vsem tem pa v Muri niso preveliki optimisti, saj pričakujejo težjo situacijo zlasti na domačem tržišču. Menijo namreč, da bodo stabilizacijski ukrepi in padec kupne moči prebivalstva v znatni meri vplivali na zmanjšanje nakup konfekcije. Zato je osnovna usmeritev predvsem v tem, kako bi čimbolj povečali izvoz na konvertibilno področje na račun domačega tržišča. Prizadevali si bodo dosledno izpolnjevanje vse planske naloge, k čemur bi naj prispevalo tudi racionalno trošenje materialov in vseh vrst stroškov, ki nastajajo v proizvodnem in poslovnem procesu. Hkrati pa bodo zagotavljali kontinuiteto proizvodnje glede izvoznih poslov in racionalno razpolaganje s surovinami.

Milan Jerše

„ELMA“ TOVARNA GOSPODINJSKIH APARATOV
LJUBLJANA
TOZD ELEKTROMATERIAL PROIZVODNJA
ELEKTROMATERIALA LENDA

PONOVO OBJAVLJA

JAVNO LICITACIJO

za prodajo tovrnega avtomobila TAM 5500
— nosilnost 5 ton
— letnik izdelave 1970
— izklicna cena 50.000 din

Tovorno vozilo je vozno in registrirano.

Javna licitacija bo dne 20. 08. 1981 ob 12. uri v prostorih TOZD v Lendavi, Kolodvorska 8.

Vsi zainteresirani so dolžni 15 minut pred pričetkom javne licitacije vplačati v blagajni TOZD 10 % izklicne cene. Ogled vozila je možen vsak delovni dan med 6. in 14. uro.

p sezonska razprodaja

OD 15. AVGUSTA, DO 15. SEPTEMBRA

V VSEH POSLOVALNICAH S TEKSTILOM

V Blagovnici, Salonu mode, Novosti, Modi, Samoizbiri in Maji, v Galanteriji, Otroški blagovnici, v Izbiri v Gornji Radgoni, na Cankovi, pri Jurju, v blagovnici Ravenki v Beltincih ter vseh ostalih prodajalnah s tekstilom na podeželju.

V RAZPRODAJO SO ZAJETE SLEDEČE VRSTE BLAGA:

OTROŠKA, ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

PLETENINE IN PERILO

TER OSTANKI METRSKEGA BLAGA

PO
CENAH
ZNIŽANIH
do 40 %

TOZD IZBIRA
IN TOZD PRESRBA

Potrošnik

murska sobota

POMURSKA MOŠTVA V VIŠJIH TEKMOVALNIH RAZREDIH

V naši družbi si že nekaj časa prizadevamo, da bi pocenili tekmovalne sisteme. Nekaj poskusov, je že bilo, vendar pa kljub temu ugotavljamo, da je še vedno preveč dragih tekmovalcev. Tudi odločitve posameznih klubov za višje tekmovalne sisteme niso vselej na mestu. To, da nima smisla za vsako ceno v višje tekmovalne sisteme, so pokazale tudi minule tekmovalne sezone, čeprav so si moštva to priborila. Samo volja je premalo, če za to ni pogojev, ki jih zahtevajo taka tekmovalna mesta. V mislimo predvsem na pomanjkanje finančnih sredstev, kvalitetnih igralcev in strokovnega kadra. Tudi organizacijsko nismo vselej dovolj pripravljeni za tako zahtevna tekmovalna mesta in ob začetnih neuspehih tudi dokaj hitro zmanjka volje do dela.

In kje bodo pomurska moštva nastopala v novi tekmovalni sezoni? Ali so bile vse odločitve na mestu in ali jih ne bo doletela usoda košarkaric Pomurja in rokometarjev Poleta v drugi zvezni ligi? To bomo lahko ugotavljali po končani sezoni. V prvi zvezni namiznoteniški ligi bo nastopala četrt selekcija Sobote, druga ekipa Sobote pa v prvi A republiški ligi. Rokometaši Poleta bodo tekmovali v enotni slovenski ligi, prav tako pa tudi rokometarje Polane. V slovenski ligi bodo nastopali tudi mladinci Poleta rokometarji Kropa in Bakovec ter rokometarje Radgone in Beltinke pa v drugi slovenski ligi. Ženska košarkarska ekipa Pomurja bo nastopala v enotni slovenski, košarkarji Pomurja pa v drugi slovenski ligi. Nogometaši Mure in Nafta igrajo v enotni slovenski ligi, Ljutomer pa kot novinec v območni ligi. V območni slovenski ligi bodo nastopala tudi mladinska moštva Mure, Nafta, Ljutomer, Lendava in Radgone. Rokoborci soboškega Partizana namenjajo sodelovati v medrepubliški ligi. Prav tako pa tudi hokejisti Pomurja in Lipovec. V slovenski ligi vzhod bodo nastopali tudi judoisti soboškega Partizana. Poleg vseh teh moštev pa bo Pomurje imelo svojega predstavnika tudi v višjem tekmovalstvu v odbojki in morda še v kateri panogi, kajti tekmovalni sistemi v vseh panogah še niso dogovorjeni.

KOLESARSTVO — DRŽAVNO PRVENSTVO

BORUT KAPUN OSMI

V organizaciji kolesarskega kluba Sloga Varaždin je bilo državno cestno kolesarsko prvenstvo, na katerem je sodelovalo nad 280 tekmovalcev iz celotne države. Na prvenstvu so sodelovali tudi kolesarji Pomurja iz Beltincev in Partizana iz Veržaja.

Na dirki je bil najuspešnejši Borut Kapun iz Veržaja, ki je v konkurenci starejših mladincev med 68 tekmovalcev osvojil osmo mesto. Uspeh je toliko večji, ker je precej proge vozil sam ter se s tako postrtovalno vožnjo priključil vodilni skupini, ki je imela šest minut prednosti pred glavnino. Na žalost mu je na koncu zmanjkalo moči za boljšo uvrstitev. V kategoriji mlajših mladincev so sodelovali Tomislav Sreš, Dalivoj Titan, Andrej Berden in Dušan Kalamar. Na cilj so pripeljali v glavni skupini v času zmagovalca, razvrščeni pa so bili: Sreš in Kalamar od 15 do 31 ter Titan in Berden na 41 in 45 mesto.

Mlajši mladinci Pomurja: Sreš, Titan, Berden in Kalamar so sodelovali tudi na ekipnem državnem prvenstvu in zasedli solidno deveto mesto. Za tretjevršeno ekipo so zaostali le 41 sekund. Uspeh Pomurcev bi lahko bil večji, če Kalamar ne bi odstopil. Kljub veliki borbenosti ostali trije tekmovalci niso mogli prevoziti preostalih 15 kilometrov v takem času kot bi ga vsi štirje.

SNL

Mura s Triglavom, Slovan z Nafto

Prvenstvo v slovenski nogometni ligi se bo začelo 23. avgusta. Tako so se dogovorili predstavniki slovenskih nogometnih klubov na posvetovanju v Ljubljani. V prvem kolu bo Mura igrala doma s Triglavom iz Kranja, medtem ko mora Nafta k Slovanu v Ljubljano. Odslej bodo namreč nogometaši iz Lendave ponovno nosili ime Nafta in ne Lendava. Dogovorili so se tudi, da bo odslej lahko za vsako moštvo igralo po 5 igralcev, starejših od 24 let, med tekmo pa lahko zamenjajo pet igralcev.

Delegati so se tudi zedinili, da naj bi v enotni republiški mladinski ligi nastopalo 12 moštev, obenem pa bi mladinci tekmovali še v štirih območnih ligah. Tekmovalje v območnih in mladinski ligi se bo začelo teden dni kasneje kot v slovenski članski ligi. V območni ligi tokrat nastopa tudi moštvo Ljutomer. V prvem kolu gostuje Ljutomer pri Elbroju.

NOGOMETNI TURNIR

ZMAGALA MLADOST

V organizaciji Olimpije iz Dolge vasi je bil nogometni turnir na katerem je sodelovalo 6 moštev. Zmagala je Mladost iz Čentiba pred Mostjem in Panonijo iz Gaberja.

Mladi nogometaši Beltinke iz Beltincev — prvaki druge selekcije.

ZMAGAL KANAL

NK Park iz M. Sobote je organiziral turnir v malem nogometu. V borbi za prvo mesto je moštvo Kanala premagalo Kerenčičevo z rezultatom 2:1 in si upravičeno zaslužil lep pokal.

B. B.

NOGOMET

Nedelica in Črenšovci

Končane so bile kvalifikacije za vstop v prvo občinsko nogometno ligo Lendava. V kvalifikacijah sta sodelovali zadnji dve moštvi iz prve občinske lige: Renkovci in Kapca ter tretje in četrtovršeni moštvi v drugi občinski ligi Lendava: Črenšovci in Nedelica. Uspešnejša sta bila „drugoligaša“ Črenšovci in Nedelica, ki bosta tako v novi sezoni nastopala med najboljšimi moštvi občine Lendava. V povratnem srečanju so Črenšovci z visokim rezultatom 5:1 premagali Renkovce (prvo srečanje se je končalo z 2:1 za Renkovce). Kapca, ki je v prvem srečanju bila poražena kar z 0:4, je tokrat igrala v Nedelici neodločeno 4:4.

Prijateljski nogomet

V okviru priprav na skorajšnji začetek v slovenski nogometni ligi sta pomurska ligaša odigrala prijateljski tekmi. Mura je gostovala v Brežicah in zmagala z visokim rezultatom 7:0. Najučinkovitejši strelac je bil Vršič, ki je dosegel pet golov. Lendavska Nafta pa je gostovala v Hotizi in zmagala s 5:0. Gole sta dosegla Banotai 3 in Žižek 2.

DOBROVNIK DEBELI: SUHI 4:3

LETOŠNJI JUBILEJ

Štirideset let nogometa v Turnišču

V Turnišču letos praznujejo 40-letnico nogometa, športne panoge, ki danes v tem kraju uživa velik ugled. Začetki nogometa segajo v leto 1934, ko je takratni učitelj Babič prinesel prvo nogometno žogo. Bilo je to pravo čudo za takratne razmere. Aktivneje pa so se dijaki in študentje začeli ukvarjati z nogometom v letih 1938 in 1939 ter pritegnili tudi kmečko mladino. Že takrat so v svojih vrstah imeli talentirane nogometaše, ki so, kot na primer Jože Zadravec, ki je bil tudi eden glavnih organizatorjev nogometa v Turnišču, nastopali za soboško Muro. Za nogomet je v Turnišču vladalo vedno večje zanimanje in leta 1941 so ustanovili nogometni klub. Med ustanovitvi so bili danes že pokojni Jože Zadravec, Jože Čeh in Stefan Raj ter še živeti Franc Skledar in Stefan Horvat — legenda turniškega nogometa, ki je bil tudi prvi kmečki fant, ki so ga pritegnili dijaki in študentje. Žal je okupacija prekinila njihove načrte, čeprav nogometna dejavnost ni zamrla. Okupacijske oblasti so sicer podpirale nogomet, vendar ga tudi izrabljale v svoje namene. Zavedni Slovenci — mladi fantje so se temu primerno tudi organizirali in vključili v narodno-osvobodilno gibanje, nekateri kot simpatizerji, drugi kot aktivni borci narodno-osvobodilnega boja v Pomurju in tudi žrtvovali svoja življenja. Prav zato današnja generacija organizatorjev nogometa v Turnišču zelo ceni junaška dejanja svojih predhodnikov, ki so ne le odigrali pomembno vlogo pri pionirskem delu razvoja nogometne igre, temveč se aktivno vključili tudi v junaški boj proti okupatorju. Zaradi vključitve v narodno-osvobodilno gibanje je najnaprednejši domačinov je leta 1944 nogometno življenje zamrlo in je ponovno zaživel jeseni leta 1945 v svobodni Jugoslaviji. Od takrat pa do danes igrajo no-

JADRALNO LETENJE

PFEIFER PETNAJSTI

V Ptujju je bilo državno prvenstvo v jadrlnem letenju, na katerem sta sodelovala tudi člana aero kluba Murska Sobota Pfeifer in Petrovič. Uspešnejši je bil Pfeifer, ki je s 4940,33 točkami zasedel petnajsto mesto. Petrovič pa je z 2940,06 točkami pristal na enaintridesetem mestu. Zmagal je Ptujčan Kolarič, ki je dosegel 6301,21 točk.

KAJAKAŠTVO

ANDREJ TITAN PRVI

V Banjaluki je bilo kajakaško tekmovalje, katerega so se udeležili tudi nekateri člani broderskega društva Mura iz Kroga in dosegli lep uspeh. Najuspešnejši med njimi je bil Andrej Titan, ki je v mladinski konkurenci v disciplini K-1 osvojil prvo mesto. Meolic je bil tretji. V tekmovalju članov pa je Franc Titan v disciplini K-1 zasedel drugo mesto.

ŠAH — DRŽAVNO PRVENSTVO

CIGAN DVANAJSTI

V Bosanski Krupi je bilo državno mladinsko prvenstvo v šahu. Na tekmovalju je sodeloval tudi slovenski mladinski prvak Štefan Cigan, član šahovskega društva Radenska iz Murske Sobote. Cigan je zbral 5,5 točke in pristal na dvanajstem mestu.

PLAVANJE

AKCIJA NAUČIMO SE PLAVATI

V soboški občini tudi letos nadaljujejo z akcijo »Naučimo se plavati«, ki jo vodi poseben strokovni štab pri Zvezi telesnokulturnih organizacij Murska Sobota. Osnovni cilj akcije je, da se čimprej odpravi plavalna nepismenost oziroma preverja plavalna sposobnost.

V okviru letošnje akcije »Naučimo se plavati« bo predvidoma v soboški občini sodelovalo okrog 2.000 občanov, žal v veliki večini najmlajših. V akcijo so se uspešno vključile nekatere šole, ki imajo plavalne tečaje na letnem kopališču v Murski Soboti in v okviru šole v naravi v otroškem letovišču Baška na otoku Krku. V soboški občini so doslej organizirali tri desetdnevne plavalne tečaje, ki so vključili okrog 300 otrok. Plavalne tečaje in preverjanje plavalne sposobnosti pa organizirata tudi društvo Partizan Bakovci in športno društvo Mura iz Murske Sobote. Izvedeno je bilo tudi preverjanje plavalne sposobnosti s podelitvijo delfinčkov v nekaterih drugih okoljih.

V tem poletnem času pa je predvidenih še nekaj plavalnih tečajev in preverjanj plavalnih sposobnosti. Tako pripravljata športno društvo Mura in Zveza telesnokulturnih organizacij Murska Sobota v četrtek in petek, dne 13. in 14. avgusta, na letnem kopališču v Murski Soboti od 10 do 16. ure trim akcijo plavanja. Vsak udeleženec, ki bo uspešno preplaval določeno dolžino glede na starost, bo prejel značko in nalepko. Udeleženci trim akcije plavanja bodo dobili startne kartone pri blagajni kopališča.

F. Maučec

TENIS

Odprto prvenstvo Radgone

Teniška sekcija Partizana iz Gornje Radgone je razpisala odprto teniško prvenstvo Radgone za člane posamezno in dvojice. Tekmovalje bo 29. in 30. avgusta 1981 s pričetkom ob 8.00 uri v športnem centru bratstva in enotnosti na Tratah v Gornji Radgoni. Igrali bodo turnirski način na izpadanje. V prvih dveh krogih se igra podaljšani set na deset gemov, v vseh ostalih krogih pa na dva dobljena niza. Prijave sprejema Ivan Drozdek, Mercator—Sloga Gornja Radgona pisмено ali po telefonu 74-074. Zrebanje bo v četrtek, dne 27. avgusta, ob 18.00 uri v posebni sobi hotela Grozd v Gornji Radgoni. Prijavnina za člane teniške sekcije je 50, za nečlane pa 100 dinarjev.

Štefan Zver — predsednik nogometnega kluba Turnišče.

soboške Mure in lendavske Nafta je bilo Turnišče tretji nosilec razvoja nogometa v pomurski pokrajini, hkrati pa so tudi dosegali vidne rezultate. Ne glede na to, v kakšni ligi so nastopali, so vselej igrali vidno vlogo ter nižje uvrstitve od prvega ali drugega mesta skoraj ne poznajo. Za svoj največji uspeh pa vsekakor štejejo naslov prvaka v enotni pomurski ligi, kjer so takrat nastopala moštva kot so Nafta, Beltinci, Bakovci in Dokležovje, ki so prej sodelovala v slovenski ali članski ligi. Po reorganizaciji nogometa v Pomurju, z ustanovitvijo občinske nogometne zveze Lendava, ko je bila razformirana enotna pomurska liga, nogometaši Turnišča nastopajo v prvi občinski ligi Lendava. Ves čas, razen lansko leto, je Turnišče osvajalo naslov občinskega prvaka. Najvišji občinski naslov pa so osvojili tudi v pretekli tekmovalni sezoni, hkrati pa letos že četrtič zapored postali občinski pokalni prvaki. Torej izredno lepi uspehi, s kate-

rimi se lahko pohvalijo redko kateri nogometni kolektivi.

In kakšne načrte imajo pri nogometnem klubu Turnišče za prihodnost? Po besedah predsednika kluba Štefana Zvera nimajo velikih ambicij, temveč so se prilagodile strokovnim sposobnostim in materialnim možnostim. Zavedajo se, da so nogometna tekmovalja dokaj draga in ker pretežni del sredstev zbirajo sami, si ne morejo privoščiti dragih potovanj. Njihova velika želja je le, da bi ponovno ustanovili enotno pomursko ligo. Menijo, da tekmovalje v tej konkurenci ne bi bilo dražje kot je sedaj v občinski ligi, bilo pa bi kvalitetnejše. To tembolj, ker je v zadnjih letih nogomet v Pomurju dosegel precejšnjo množičnost, medtem ko kvaliteta pada. Pri nogometnem klubu Turnišče posvečajo posebno skrb tudi pionirjem in mladini, kjer so doslej že dosegli vidne rezultate, na razpolago pa imajo tudi precej lastnega strokovnega kadra. Menijo, da sedanji sistem mladinskega tekmovalja ni zadovoljiv, zato so na zadnji konferenci občinske nogometne zveze Lendava tudi predlagali spremembe. Ker selekcijski sistem po šolah ne daje pričakovanih rezultatov, ker se premalo strokovno dela, se zavzemajo zato, da bi naj mladinsko tekmovalje organizirali po sistemu članskih ekip. Prav tako bi morali organizirati pionirsko tekmovalje, če želimo doseči hitrejši kvaliteten napredek.

V Turnišču so si leta 1951—52 zgradili novo nogometno igrišče pri krajevnem uradu, medtem ko so od ustanovitve pa do tega leta igrali na igrišču ob sedanjem sejmišču. Nogometno igrišče so leta 1976 preuredili in ga dobro vzdržujejo. Želijo ga le še nekoliko razširiti. Pred dvema letoma pa so si ob igrišču tudi postavili klubske prostore, tako da imajo vse pogoje za

klub Turnišče ima ves čas delovanja veliko podporo pri krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah, pri njihovem delu pa jim ves čas pomaga tudi tovarna čevljev Planika iz Turnišča.

Štirideset let delovanja nogometa v Turnišču je jubilej, ki ga bodo dostojno proslavili. V ta namen so imenovali posebej pripravljani odbor, ki ga vodi Jože Pucko, predsednik sveta krajevnih skupnosti Turnišče, v njem pa so poleg telesnovzgojnih delavcev tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Že na letni skupščini so sprejeli okvirni program praznovanja, ki poteka skozi vse leto. Tako so že ustvarili cilj, ki si ga zadali na letni skupščini, da v tem jubilejnem letu postanejo prvaki prve občinske lige in pokalni prvaki občine Lendava. V načrtu so imeli dve srečanjih s slovenskima zveznima ligašema. Srečanje s prvotegašim Olimpijo iz Ljubljane so že realizirali, medtem ko je zaradi afere ostalo srečanje z drugoligašem Mariborom še nerealizirano. V soboto in nedeljo, 15. in 16. avgusta, pa bodo v okviru jubileja organizirali nogometni turnir z najmočnejšimi nogometnimi klubi Pomurja. Ker pa je slovenski ligaš Lendava odpovedal sodelovanje, bodo na turnirju sodelovali: slovenski ligaš soboška Mura, prvaki medobčinske nogometne lige Murska Sobota Beltinka iz Beltincev, prvaki prve občinske nogometne lige Lendava Turnišče in drugouvrščeni Dobrovnik. Letošnje praznovanje 40-letnice delovanja nogometnega kluba Turnišče pa bodo sklenili jeseni s slavnostnim zborom, na katerega bodo poleg članov kluba povabili tudi predstavnike krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in zaslužne bi-vše člane kluba.

Feri Maučec

POŽAR NA TURISTIČNI KMETIJI

Vsak, kdor je kdaj obiskal kmetijo Mihaela Tremlo v Bokračih, je lahko občudoval izredno voljo gospodarja in njegove žene. Ne le, da sta lepo prenovila svoje stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ampak sta tudi zaorala ledino v novi dejavnosti na naših kmetijah — na področju kmečkega turizma. Uspehi niso izostali in marsikdo se je odločil, da bo sledil podjetnima TREMLOMA! Toda, je že tako, da vedno ne gre vse gladko. Tako smo nedavno tega pisali, da ne pridi prav obiskal Tremlov vinograd in izpulil večjo količino trt, s čimer je tej turistični kmetiji, ki si prizadeva, da bi gostom nudila doma pridelano hrano in pijačo, seveda prizadejal veliko škodo. No, tista pa je v primerjavi z zdajšnjo, ki jo je povzročil požar, pravzaprav mala. V soboto, 8. avgusta, ob 18. uri se je namreč pojavil ogenj na gumnu Tremlove kmetije, od tod se je hitro razširil proti hlevu in zajel ostrežje gospodarskega dela poslopja. Da gre resnično za hitro širjenje požara pričajo protipožarne stene: kar tri so ognjeni zubli prebili. Reševalci so uspeli rešiti živino, bili pa so nemočni v borbi z ognjenimi zubli, ko so se lotili ostrežja. Le-to je zgorelo v dolžini več kot 20 metrov. Gasilec je hudo primanjkovalo vode, saj je Tremlova domačija na večji vzpetini. Skupna škoda po prvih ocenah znaša 500 tisoč dinarjev. Na upravi za notranje zadeve v Murski Soboti so nam v ponedeljek povedali, da je povzročitelj požara osumljen 30-letni Evgen Cener iz Doline na Goričkem. On je namreč ta dan pri Tremlovih pomagal pri delu, zvečer pa je še pripravljati krmo za živino. S prižgano cigareto, poleg tega pa še vinjen, je odšel napodstrežehlevo, da bi na gumno nametal krmo. Med delom mu je odpadel ogorek od cigarete in potem se je zgodilo to, o čemer ste pravkar prebrali. Gre torej za veliko malomarnost, zato bodo zoper storilca podali kazensko ovadbo.

Preden bomo v nadaljevanju opisali nekatere večje prometne nesreče, ki so se zgodile v prejšnjem tednu, še poročilo o tatvini. Na postaji milice v Ljutomeru je 6. avgusta Stanko Kolbi iz Vučje vasi prijavil, da je nekdo v času med 26. julijem in 4. avgu-

stom obiskal gradbišče njegove hiše v Bučji vasi in si protipravno prisvojil omarico za električne instrumente, odnesel pa je tudi trifazni električni števec, varnostno stikalo, električno uro, 30 varovalk, dve vtičnici... Lastnika je tako oškodoval za najmanj 20 tisočakov. Za storilcem poizvedujejo.

Prometne nesreče. V zadnjem obdobju jih je bilo spet veliko, zlasti pa ob koncu tedna. Vzroki so tradicionalni: vinjenost, nepriprava, izsiljevanje prednosti...

3. avgusta ob 14. uri se je Viljem Hari iz Motvarjevca peljal s tovornim avtom po regionalni cesti Turnišče-Crenšovci. Pri odcepu ceste za Trnje je začel zavijati na levo v hipu, ko ga je že pričel prehitevati voznik osebnega avta Stefan Černi iz Turnišča. Prišlo je do trčenja in materialne škode, ki znaša na osebnem avtu 80 tisoč dinarjev, na tovornjaku pa 30 tisočakov. Černi se je lažje poškodoval.

Viktor Žitek, voznik osebnega avta iz Drobincev, se je 4. avgusta ob 14.30 uri peljal iz Žepovca proti Apačam. Pred to vasio ga je med vožnjo v levem ovinku začelo zanašati, trčil je v betonski steber mostne ograje in se lažje poškodoval. Huje pa je za avtom, saj bo popravilo stalo kakih 60 tisočakov, nekaj škode pa je tudi na mostu. Za kakih 2 tisoč dinarjev.

Iz Črncev proti Grabam se je 5. avgusta peljala z osebnim avtom Ljudmila Moličnik iz Grab. V blagem ovinku v Žepovcih je prečkal cesto otrok F. G. iz Žepovca, ki ga je voznica zadela, in ga huje telesno poškodovala.

Nekaj časa ni bilo slišati o prometnih nesrečah voznikov koles z motorjem, zdaj pa smo prejeli poročilo iz Kobilja. 5. avgusta ob 16.45 se je Avgust Kocet iz Kobilja peljal po vasi s traktorjem, h kateremu je imel pripet obračalnik za seno. Pri domačiji številka 95 je traktorista dohitel Koloman Trajber iz Kobilja in trčil v levo stran obračalnika, nato pa padel in se hudo poškodoval. Nastala je tudi manjša gmotna škoda na kolesu z motorjem.

Sedaj pa pogledimo vzrok in posledice prometne nesreče, ki se je zgodila 6. avgusta pri Radgoni! Ob 7. uri je voznik avto vlačilca z

avstrijsko registracijo Franc Wurfinger peljal polno prikolico lubenic. V blagem levem ovinku je zapeljal na bankino, nakar je tovor zletel s prikolice. Škodo so ocenili na 100 tisoč dinarjev. Žal ob tej nesreči ne moremo prezreti obnašanja nekaterih občanov, ki so se v tem trenutku „znašli“ na kraju dogodka: ne da bi jim kdo dovolil, so odnašali lubenice.

Naslednja prometna nesreča se je zgodila prav tako 6. avgusta, in sicer ob 17.30 uri v Ljutomeru. Voznik kolesa z motorjem Ciril Černjavič iz Ižakovec se je nameraval zapeljati iz Ljutomera proti Cvenu. Še preden je odpeljal iz mesta, je v križišču Kolodvorske in Soboške ulice padel in se hudo poškodoval. Prepeljali so ga v bolnico.

V Večeslavcih je 7. avgusta ob 19. uri Marjan Hajdinjak iz Gornjih Slaveč z osebnim avtom zapeljal s ceste na travnik, kjer se je vozilo dvakrat prevrnilo. Voznik se je lahko poškodoval, hudo pa je bil ranjen sopotnik Franc Škodnik iz Gornjih Slaveč. Škode na vozilu je za 40 tisoč dinarjev.

8. avgusta ob 13.30 uri se je voznik osebnega avta Anton Preksavec iz Podturna peljal iz Lendave proti Murskemu Središču. V odcepu ceste za Trimline je neprevidno pripeljal kolesar Franc Bagar iz Peklenice in je tako prišlo do trčenja, v katerem se je kolesar hudo

poškodoval. Zdravijo ga v čakovski bolnici.

Prav tako 8. avgusta se je zgodila prometna nesreča pred Ljutomerom. Ob 23.15 uri se je iz Ormoža pripeljal s tovornim avtom — vlačilec avstrijski državljani Herbert Kois iz Celovca. Med vožnjo je odpadlo rezervno kolo, ki je bilo slabo pritrjeno na vlačilcu, in zašlo med vozna kolesa. To je povzročilo, da se je vozilo prevrnilo na bok, zaradi česar je nastala tudi ogromna gmotna škoda. Ocenili so jo kar na 400 tisočakov. Ko je avto zapeljal v jarek, so iz kabine izpadli voznik in dva sopotnika, vendar se je poškodoval le eden — Anka Šot iz Nemčije.

V nedeljo ob 15.50 uri se je voznik kombija Stefan Samarija iz Nedeljske pri Čakovcu peljal po lokalni cesti iz Petišovca proti Murskemu Središču. Ko je pripeljal v križišče z magistralno cesto v Trimlini, ni upošteval prometnega znaka stop in je zapeljal na prednostno cesto. To pa je bilo usodno, kajti prav v tem času mu je z leve strani po prednostni magistralni cesti pripeljal z osebnim avtom Branko Bratkovič iz Lendave. Prišlo je do trčenja. Škode na osebnem avtu je za kakih 100 tisočakov, na kombiju pa za 15 tisoč dinarjev. Telesno so se poškodovali: voznik Samarija in njegovi dve sopotnici ter Bratkovičeva sopotnica.

Š. S.

ZADNJA VEST

Spet smrt traktorista

Traktor, stroj, ki je prinesel v kmetijsko korenito spremembo, saj omogoča umnejše kmetovanje, traktor, stroj, ki je zadržal marsikoga na kmetiji... ubijal v Sloveniji se je letos s kmetijskim traktorjem smrtno ponesrečilo več kot 30 voznikov. Nemalo smrtnih primerov je tudi v Pomurju, zlasti pa na pobočjih Goričkega. Spet je ugasnilo življenje! 5. avgusta popoldne je 60-letni Aleksander Čelec iz Sotne s traktorjem znamke Ursus, h kateremu je imel pripet priklopnik, dovažal na tako imenovani Ledenov hrib betonsko opeko, ki sta jo traktoristov sin Franc in zet Anton Špilak rabila pri gradnji zbiralnika za vodo. Okrog 18.45 ure, ko je spet pripeljal opeko in jo odložil, se je Čelec odpeljal po vzpetini navzdol. Med vožnjo je priklopnik pousnil traktor naprej, voznik je zavrl, da bi tako preprečil drsenje... Žal pa so kolesa traktorja pripeljala na travnato površino, ki je bila mokra, zato je traktor, kljub zaviranju, drsel v dolino. Med drsenjem sta se traktor in priklopnik prevrnila in obstala s kolesi obrnjena navzgor. Voznik, ki je med prevračanjem padel s traktorja, se je smrtno ponesrečil.

Š. S.

KRVODAJALCI

MURA MURSKA SOBOTA — Marjeta Rajnar (1), Gizela Kočar (6), Marjan Zelko (8), Janez Lutar (3), Justina Gomboc (14), Vilma Lubeje (21), Marija Tratnjek (11), Olga Lukač (2), Anica Zaplatič (7), Olga Plej (5), Irena Horvat (5), Vera Arvaj (3), Ana Petek (2), Helena Bencak (4), Ida Serec (1), Olga Prkič (4), Marta Fartelj (5), Danica Zemljčič (13), Jožica Luthar (13), Marija Lukač (6), Viktorija Buzeti (5), Anastazija Vinko (4), Majda Bagari (2), Emilija Gotar (11), Gizela Raduha (5), Anica Gostanj (9), Marija Žitek (14), Zorjana Nemec (3), Štefka Koščak (2), Terezija Perkič (12), Marija Voreš (13), Danica Horvat (9), Milena Dajč (1), Lidija Lebar (3), Vera Omar (2), Ludvik Geček (5), Milan Flisar (2), Ana Kreslin (7), Marija Horvat (5), Ludvik Gomboš (4), Marija Debelak (11), Vera Bagari (3), Jožica Benčak (2), Martina Škraban (8), Viktorija Ferko (6), Alojz Ivanič (2), Kristina Tratnjek (9), Anica Šebjanič (4), Vinko Trplan (8), Marija Smodiš (2), Anica Celec (10), Silva Benko (3), Rozalija Mugerle (5), Vera Smej (2), Šarika Železen (4), Milka Forjan (5), Gizela Dominko (3), Danica Kovačič (1), Anica Strupar (3), Slava Hajdinjak (2), Viktor Žizek (1), Zvonko Reberšak (1).

MDA GORIČKO 81 — Vinko Pavič (1), Borka Radišič (1), Mlade Vidovič (1), Janko Čepič (1), Jože Fagenel (1), Veronika Vilfan (1), Bojan Mesar (1), Tomaž Jurca (1), Milan Nikič (1), Anton Krnjič (1), Igor Rojč (1), Slavko Ratkovič (1), Marko Gorenc (1), Stane Tomec (1), Rado Obid (1), Rajko Zdravkovič (1), Emil Erjavec (1).

KROVDAJALCI OD DRUGOD — Janez Miholič (27), Panonija; Franc Špilak (2), Varstoj; Marija Sedonja (5), Zvezda; Slavko Kolmanič (6), Drago Horvat (5), oba KIK Pomurka; Milan Flisar (2), Brezovci; Marija Žiško (18), Salovci.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

PRISPEVKI ZA KIRURGIJO

GORENJE-ELRAD G. Radgona — delavci prodajnega sektorja (namesto venca na grob pok. mame sodelavke Manzure Showdhry) 2.800 dinarjev;

Osn. org. sindikata DKD M. Sobota (namesto venca na grob pok. moža sodelavke Geder Jožice) 500 dinarjev;

Osn. org. sindikata SDK M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta sodelavke Bertalanč Marije) 90 dinarjev;

Osn. org. sindikata SDK M. Sobota (namesto venca na grob pok. očeta sodelavke Radosavljevič Jolanke) 500 dinarjev;

Osn. org. sindikata »Mura — TOZD ženska oblačila« (namesto venca na grob pok. moža sodelavke Červek Helene) 800 dinarjev;

Zavod za soc. medicino in higieno M. Sobota, (namesto venca na grob pok. mame sodelavke Dodlek Marije) 500 dinarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala!

Prispevke nakazuje: 51900-679-65849 Pomursko društvo za boj proti raku M. Sobota.

POROKE

Franc ŽEMLIČ, avtoelektrikar, Petanjci 119/a in Darinka KUZMA, kmetijska tehnica, Borejci 44; Marjan BAČ, strojni ključavničar, Černelavci 22 in Sonja HORVAT, operaterka avtomatske obdelave podatkov, M. Sobota, Arh. Novaka 19.

IN MEMORIAM Jože Pihler

Dragi naš soborec Pihler! — Pisano je, da je Jože Pihler, sin prleškega kmetovalca Franca Pihlerja in njegove žene Terezije, 24. januarja 1926 uzrl luč sveta v naselju Kamenščak pri Ljutomeru, po dolgi in hudi bolezni pa je dočrpel v Mariborski bolnišnici 26. junija 1981.

Prehitro si zapustil vrste še živčih borcev, in odšel v krajine, od koder potnika ni več nazaj. Odšel si z zavestjo, da si v svojem življenju častno izpolnil svojo domovinsko in družinsko dolžnost. Odhajaš iz občestva živih in se pridružuješ mrtvim borcem revolucije. Ne, nisi umrl, le oči trudne si zaprl... In neke so v marmor zapisali: — Svi putovi su sada otvoreni, mrtvaca nema i život caruje! — Odhajaš k svojim predragim staršem, ki so te vzgajali in vzgojili v svobodoljubnega in socialno čutečega Slovenca, ki je v najtežjih časih naše zgodovine v dejanjih izpričal svojo zvestobo do trpeče in zaslužene očetnjave. Vemo, da si bil upravičeno ponosen na svojo mater in očeta, ki sta leta 1969 drug za drugim legla v smrtno spanje, oba udeležena NOB, oba odlikovana za zasluge med NOB in povojnih letih. Med zadnjo vojno jima je bila namenjena Kalvarija življenja, vendar nista nikdar klonila, pač pa sta kot hrast v viharju kljubovala krvavemu vojnemu viharju. In vsi Pihlerjevi s Kamenščaka so bili aktivni borci proti nemškemu osvajalcu in zaslužnevalcu našega upornega naroda.

Spoštovani sobojevnik Jože! — Ko si dolge mesece bojeval boj brez upa zmage, ker je bila smrt močnejša od tebe, in ko si s poetom želel: prijazna smrti predolgo se ne mudi... si gotovo v duhu zrl na tisti zmagoslavni boj za narodnostno in socialno osvoboditev.

Da, takrat si pripadal peti Prekomorski brigadi in udeležil si se mnogih bojev za osvoboditev domovine, ki jih je vodila ta bojna enota. In še med bojem so ti spričo izpričane hrabrosti pripeli na prsi Red hrabrosti, v letih po osvoboditvi pa si prejel še več odlikovanj in priznanj za zasluge v ljudski revoluciji in povojni socialistični izgradnji.

Svoje moči pa si posvečal tudi organizaciji zveze borcev in drugim organizacijam naše socialistične samoupravne skupnosti. In za vse tvoje dolgoletno nesebično delovanje v NOB in povojnih letih se ti srčno zahvaljujemo.

Bil si srčno bogat človek, in s tem bogastvom nikoli nisi skoparil, pač pa si ga razdal na vse strani. In sedaj ko si uspešno izpolnil svoje življenjsko poslanstvo, odhajaš k svojim sobojevnikom, ki so se med vojno in po njej žrtvovali za svetle ideale naše socialistične domovine.

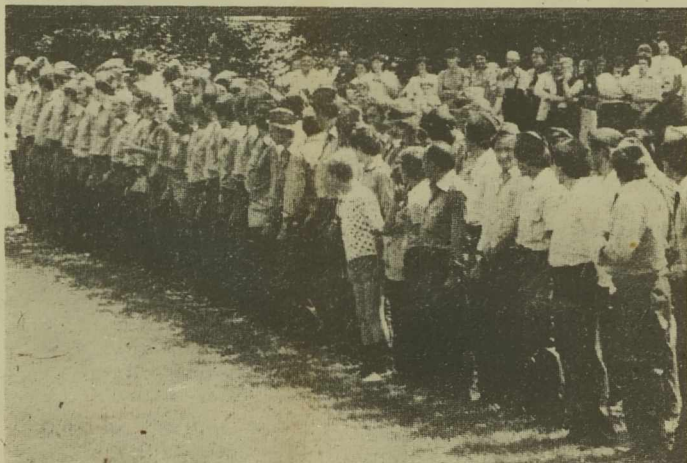
Jože Janež

FOTOKRONIKA • FOTOKRONIKA • FOTOKRONIKA

V okviru tradicionalnih srečanj in izmenjav obiskov mladih iz Pomurja in prijateljskega mesta Ingolstadta je letos 20 srednješolcev z vodiči preživel 12 dni počitnic v z Mursko Soboto spoprijateljenem mestu Ingolstadt, kjer so si ogledali kulturno-zgodovinske znamenitosti, pomerili pa so se tudi na športnih srečanjih s tamkajšnjo mladino. V času bivanja v ZRN so si ogledali več delovnih organizacij, v katerih so začasno zaposleni rojaki iz Pomurja. V zamenjavo pa je enako število mladih iz Ingolstadta 12 dni preživel v letovišču v Baški na otoku Krku. Na fotografiji: pomurski srednješolci pred gradom v Ingolstadtu.

Boris H.

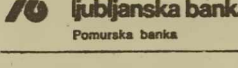
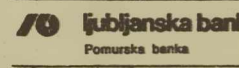
Požarov je v Pomurju sorazmerno malo. Gasilci so izredno prizadevni in v svoje vrste pritegujejo tudi mladi rod. Preizkušnje na sektorskih vajah so stroge, tako je bilo tudi v Pečarovcih, kjer so mladi in starejši iz mačkovskega sektorja pokazali, kaj vedo in znajo.

Š. Š

ROZALIJA ŠADL IZ ROPOČE — Ženica na sliki je letos proslavila 90-letnico, vendar kljub visokemu življenjskemu jubileju je prav zagreto kvačica in plete okrasne blazine pa tudi druge raznovrstne pletene izdelke. Pri tem pa se živo spominja zanimivih trenutkov iz svojega dolgega življenja in jih včasih tudi obelodani tistim, ki ji prislunhejo. bb Foto: A. Kous

Radijski in televizijski spored od 14. avgusta do 20. avgusta

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Prenos sporeda Radia Ljubljana.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Prijetno soboto vam želim (Naš nasvet, sobotna reportaža), 16.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 18.00 — Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V NEDELJO POPOLNE, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi. DEŽURSTVO: 9.00—13.00, telefon 21-232.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Spored slovenske narodnozabavne glasbe, 16.30 Športna oddaja, 16.40 — Najbolj iskane plošče preteklega tedna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — POTA MLADIH, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Prijetni glasbeni utrinki, 19.00 — Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Nekaj minut z..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Prenos sporeda RLJ.	RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — DNEVNIK, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Kultura in mi — mi in kultura, 17.00 — Prenos sporeda RLJ.
TV LJUBLJANA 17.25 Poročila, 17.30 Domači ansambli: Dobri znanci, 18.00 Obzornik, 18.10 Marx in Engels — Postaje njenega življenja, 19.00 Ne prezrite, 19.15 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Vitez v modrem, ameriška nadaljevanka, 20.50 Štiridesetletniki, poljska humoristična serija, 21.30 V znamenju, 21.45 Nočni kino: Najostrejša sezona, ameriški film	TV LJUBLJANA 15.10 Poročila, 15.15 Divji deček, kanadski mladinski film, 15.55 Zagreb: atletika za evropski pokal, prenos, 18.35 Robinovo gnezdo, angleška humoristična oddaja, 19.00 Naš kraj, 19.15 Zlata ptica, 19.20 Risanka, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Za šest dobiš omeleto (del naslov), ameriški film, 21.30 Dober večer, Mišo Kovač, zabavnoglasbena oddaja TV Zagreb, 22.20 TV kašpot, 22.40 Poročila	TV LJUBLJANA 9.15 Poročila, 9.20 Sezamova ulica, ameriška otroška serija, 10.20 G. Mihič: Šoferja, nadaljevanka TV Beograd, 11.10 TV kašpot, 11.30 Narodna glasba, 12.00 Kmetijska oddaja (do 13.00), 14.40 Poročila, 14.45 Velika Niagara, ameriški film, 15.55 Zagreb: Atletika — finale za evropski pikal prenos ZG, 18.45 Dokumentarna oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 M. Vučetić: Bilo je pa je minilo, nanizanka TV N. Sad Naše zgodbe, nanizanka TV Beograd, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Dokumentarna reportaža, 21.35 V znamenju, 21.50 Športni pregled	TV LJUBLJANA 17.40 Poročila, 17.45 Vrtec na obisku: Zmajev ples, 18.00 Mozaik kratkega filma: Bridget Riley, angleški film 18.30 Mozaik, 18.35 Obzornik, 18.45 Kontra ritem, mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Z. Dirnbach — V. Kljaković: Hudičovo seme, 1. del drame TV Zagreb 21.10 Kulturne diagonale, 21.50 V znamenju.	TV LJUBLJANA 17.55 Poročila, 18.00 Beli delfin, francoska risana serija, 18.15 Čez tri gore: Obirski ženski oktet — 2. del, 18.35 Obzornik, 18.45 Mostovi — Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost, 19.00 Knjiga, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Aktualno: Raketa tema 20.55 Colette: CLAUDE-NE, francoska nadaljevanka, 22.25 V znamenju.	TV LJUBLJANA 17.45 Poročila, 17.50 Rdeča zora, mladinska nadaljevanka TV Beograd, 18.20 Okrogli svet, 18.35 Obzornik, 18.50 Mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Ženevi, 1. del, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Zürich: Mednarodni atletski miting, prenos, 22.00 V znamenju.	TV LJUBLJANA 18.05 Poročila, 18.10 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd, 18.35 Obzornik, 18.45 Edino življenje človeka: Mihajlo Ruso Dju-rovič, dokumentarna reportaža TV Titograd, 19.15 Risanka, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Ples v dežju, slovenski film, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Miniature: Kristalni rubin, 21.50 V znamenju.
 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.05 Test, 17.20 Vaterpolo Jugoslavija: ZDA, prenos, 18.15 Plavica, otroška oddaja, 18.45 Pesem, ki traja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Teveteke — P. I. Čajkovski: Pikova dama, opera, 20.45 Poročila, 20.55 Zeleni kabaret — narodna glasba, 21.25 Predstavljamo vam... (do 23.55)	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.40 Nogomet Partizan: Rijeka, prenos (slov. kom) v odmoru..., 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nesmisel Apartheida, dokumentarni film, 20.50 Poročila, 21.00 Tržaški mozaik, dokumentarna oddaja TV Ljubljana, 1. del, 21.50 Športna sobota, 22.10 Glasbena oddaja (do 22.55)	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 16.00 Nedeljsko popoldne, 17.30 Bumerang, ameriški film, 19.00 Dokumentarna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 20.45 Poročila, 20.55 Maščevanje človeka ribe, ameriški film (do 22.15)	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.40 TV dnevnik v madžarsčini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zabava vas Shirley Baasey, 20.50 Legende danes, dokumentarna serija, 21.20 Poročila, 21.30 Cortesovo morje, mehiški dokumentarni film (do 22.00).	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.40 TV dnevnik v madžarsčini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Sezamova ulica, otroška serija, 18.45 Amaterski studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Gledališka predstava, 21.45 Poročila, 21.50 G. Mihič: Šoferja, ponovitev nadaljevanke, 22.40 Življenje knjige (do 23.10)	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.40 TV dnevnik v madžarsčini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Sezamova ulica, otroška serija, 18.45 Amaterski studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Gledališka predstava, 21.45 Poročila, 21.50 G. Mihič: Šoferja, ponovitev nadaljevanke, 22.40 Življenje knjige (do 23.10)	 ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 17.40 TV dnevnik v madžarsčini, 18.00 TV dnevnik, 18.15 Babič vnuč, otroška serija, 18.45 Zabava vas dave Allen, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Poletni filmski večer: Zgodba brez besed, italijanski TV film Napad na policijsko postajo Št. 13, ameriški film, 23.00 Poročila (do 23.05)
TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.00 Pregled sporeda, 17.05 Poročila, 17.10 TV koledar, 17.20 Vaterpolo: Jugoslavija — ZDA, 18.15 Otroška oddaja, 18.45 Zabavno-glasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Blišč irskih zvezd — zabavno-glasbena oddaja, 20.55 Blackovih sedem — ser. film, 22.25 Dnevnik, 22.40 Zabavna glasba.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 15.25 Pregled sporeda, 15.40 Poročila, 15.45 TV koledar, 15.55 Prenos finala atletskega tekmovanja za pokal Evrope, 18.55 Cisto osebnost, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 20.00 Stranpota (film), 21.40 EPP, 21.45 Dnevnik, 22.00 Za konec tedna, 23.30 Pregled sporeda.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 9.45 Pregled sporeda, 9.50 Poročila, 10.00 Filmska matineja, 11.30 Dnevi in pesmi, 11.58 EPP, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.30 Ali imate radi TV?, 15.00 Bitka za Billyjevo jezero (film), 15.55 Finale atletskega tekmovanja, 19.00 Risanka, 19.20 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Naša krajevna skupnost (nadaljevanka), 20.40 Mali koncert, 20.55 EPP, 21.00 Potopisi: Norveška, 21.30 Dnevnik, 21.50 Športni pregled, 22.20 Pregled sporeda.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Zgodbe iz lutkarjevega kolesja, 18.40 Risanka, 18.45 Kontra ritem, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Žalost in Zid smrti (drami A. P. Čehova), 21.00 EPP, 21.05 Izbrani trenutek, 21.10 Življenje filma, 21.55 Dnevnik, 22.10 En avtor, en film, 22.25 Pregled sporeda za torek.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ulica Sezam, 18.45 Amaterski studio, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Odprti ekran, 20.55 EPP, 21.00 Jesenski maraton (film), 22.35 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Ulica Sezam, 18.45 Amaterski studio, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Mednarodni atletski miting (Zuerich — prenos), 22.00 Dnevnik, 22.15 Pamni valjak — glasbena oddaja.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.55 Pregled sporeda, 18.00 Poročila, 18.05 TV koledar, 18.15 Babič vnuč, 18.45 Zabava vas Dave Allen, 19.15 Risanka, 19.21 EPP, 19.27 Nocoj, 19.30 Dnevnik, 19.55 EPP, 20.00 Zunanjepolitična oddaja, 20.50 Vse se je pričelo z žitom, 21.45 Dnevnik, 22.00 Sv. Štefan — Budva: Dnevi glasbe (prenos).
TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 9.00 Angleščina, 9.30 Kmečko življenje (film), 11.10 Pozor — medved, 11.20 Klub seniorjev, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Dopustniški program, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Tom Sawyer, 16.55 Spanček zaspanček, 17.00 Panoptikum, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 17.54 Reklame, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Derrick, 20.15 Reklame, 20.20 Srečanja, 21.20 Reklame in šport, 21.30 Nočni studio, 22.30 Poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.30 Svečana prisega (film), 11.10 Religiozne igre, 14.05 Njena velika zmaga (film), 15.35 Super majice (film), 16.30 Moj stric — kapitan, 17.00 Dva x sedem, 17.30 Mladinski Salzburg, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Sport, 19.15 Magi so med nami, 20.45 Sport, 23.00 Poročila. DRUGI PROGRAM 15.05 Pojmo skupaj, 15.35 Meier Helmbrecht (drama), 17.00 Dva x sedem, 17.30 Nogomet, 18.00 Trailer, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Religija, 19.15 Pikova dama (opera), 21.50 Religija, 21.55 Cosa Nostra — sovražnik FBI (film), 23.30 Poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 10.00 Tiskovna konferenca, 13.00 Prenos Formula 1 Oesterreich — Ring, 16.00 Hans na vlatku, 16.10 Don in Peter, 16.15 Popotovanje z Odisejem, 16.45 Klub seniorjev, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Narodna glasba, 18.00 Avstrija v sliki, 18.25 Religija, 18.30 Čas v sliki, 18.50 Sport, 19.15 Mir, buaaa (drama), 20.55 Sport, 22.45 Poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 TV kuhinja, 9.00 Angleščina, 9.30 To je bil divji zahod (film), 11.55 Minutni avtomobili, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Dopustniški program, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Lasie, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Fauna Iberica, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Sport v ponedeljek in reklame, 20.05 Lisjaki, 20.55 Večerni šport, 21.25 Poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Latinsčina, 9.00 Angleščina, 9.30 Njena velika zmaga (film), 10.55 Zabavna oddaja, 11.15 Vse življenje je kemija, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Počitniški program, 16.00 Eci, peci, pec, 16.25 Oddaja z mislo, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Hidroplan 121 SP, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Logika strahu, 20.00 Videoteka, 20.45 Trobenta (film), 21.30 Poročila. DRUGI PROGRAM 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Usmeritve, 17.30 Luč pravičnih, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Avstrijski kviz, 20.00 Reklame, 20.03 Preprosta revija, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Oddaja z mislo, 8.25 Latinsčina, 9.05 Angleščina, 9.35 Opozorilo pred ljubeznijo (film), 10.55 Potovanje po Indiji, 11.15 Logika strahu, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Počitniški program, 16.00 Sotor (lutke), 16.30 Wickie in silaki, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 Smeh na recept, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Indiskretno, 20.55 Sport, 22.35 Poročila. DRUGI PROGRAM 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Dežela in ljudje, 17.30 Luč pravičnih, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Kavarna Central, 20.05 Religije sveta, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Dva mala bogova (film), 22.35 Poročila.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 8.00 Jutranja poročila, 8.05 Eci, peci, pec, 8.30 Dežela in ljudje, 9.00 Angleščina, 9.30 Indiskretno (film), 11.05 Vesele zabave, 11.15 Waltonovi, 12.00 Opoldanska redakcija, 14.00 Počitniški program, 16.00 Eci, peci, pec, 16.30 Marco, 16.55 Spanček Zaspanček, 17.00 TV kuhinja, 17.25 Pregled sporeda, 17.30 Mi, 18.00 Avstrija v sliki, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dvojno življenje, 20.55 Večerni šport, 21.45 Poročila. DRUGI PROGRAM 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Popotovanje po Avstriji, 17.30 Luč pravičnih, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 E de la U, 20.45 Reklame, 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Klub 2 in poročila.
TV MADŽARSKA 15.25 Kradejo moški in ženske, ital. film, 17.05 Poštni predal 250, 17.20 Iz Evrope v Azijo, 17.55 5 minut meteorologije, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Delta, znanstveni magazin, 19.25 Filozof, veseloigra po Besenyeiju, 20.25 Še pol ne drži, kviz, 20.55 Spartakiada prijateljskih armad, posnetek, 21.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 7.35 Za otroke, 9.05 Banda črne mačke, pon. 10.20 Skrivnosti morja, 14.10 Živalski svet Madžarske, muflon, 14.20 Pufi, 16.35 Rodolfove čarovnije, 16.50 Družinski magazin, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Zabavna in pop glasba, festival madžarske TV, 20.20 Risanka, 20.30 Žena, francoski TV film, 21.50 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 Spored za otroke, 9.40 Ulzana, indijski film, 13.20 Zaton Indijanec Cheyen, ameriški film iz serije John Ford, 15.45 Narodne; najboljše priredbe zadnjih 30 let, 17.05 Spored študija Szeged, 17.00 Priporočamo naše sporede, 18.00 Teden; aktualnosti, reportaže, 19.00 Uboj na 31. nadstropju, TV igra, 20.05 Pesnik G. Garai, portret, 20.55 Glasbeni film — TeleSport na II. programu.	TV MADŽARSKA 16.55 Pregled sporeda, 17.00 Vidiki, 17.30 Luč pravičnih, 18.23 Reklame, 18.30 Čas v sliki, 19.15 Dallas, 20.05 ti, ki v temi (dokumentarni film), 20.50 Deset pred deseto, 21.20 Naprej zastave (film), 23.10 Poročila.	TV MADŽARSKA 14.55 Naše telo; celice, 15.30 Ulica, 16.00 TV borza, 16.10 Zabavna in pop glasba, pon. 3. dela, 17.25 Iz za severnega polarnega kroga, kratak film, 17.40 Na omizju sveta: Pšenica, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Banda črne mačke, sovjetska kriminalka, 20.25 Komu gre bolje?, 6. del: Ponovno doma, 20.50 Madžarska kapelica v Vatikanu, 21.25 TV dnevnik, 21.35 TV ogledalo.	TV MADŽARSKA 8.05 Za otroke, 8.50 Bagdadski tatič, angl. film, 10.35 Balet, 15.20 Naše telo; Dihanje, 16.05 Sodba, češka nadaljevanka, 16.55 Obvestila službe za stik z javnostjo, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Gospod doktor, veseloigra po F. Molnarju, 21.00 Bartok: Leseni kraljevič, plesna igra, 21.35 Živeti za druge; Antal Uhl, portret župnika, 22.10 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 7.55 Za otroke, 8.55 Zaprisega novih oficirjev, 10.00 Parada na vodi in v zraku, 14.15 Kratki filmi, 14.25 Umetnostni film, 14.40 Sinice, moje podnaje, 14.55 Spartakiada, 16.35 Nedeljska glasba pon. 17.15 Zvezdooki, TV igra, 18.30 TV dnevnik, 19.00 Malo šale, malo muzike; zabavni program, 21.00 TV dnevnik, 21.10 Čez most, angleški film.

tedenski koledar

PETEK, 14. avgust — Anastazija
SOBOTA, 15. avgust — Marija
NEDELJA, 16. avgust — Rok
PONEDELJEK, 17. avgust — Radivoj
TOREK, 18. avgust — Helena
SREDA, 19. avgust — Marijan
ČETRTEK, 20. avgust — Bernard

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA
 14. avgusta ob 18. in 20. uri ter 16. avgusta ob 16., 18. in 20. uri za-hodno nemški barvni film: „ŽGEČKLJIVE ZGODBICE“. Ogled filma za mladino do 16. leta ni primeren.

17. in 18. avgusta ob 18. in 20. uri italijanski barvni vstavistijski film: „ROBIN HOOD, BLISK, MEČ IN KARATE“.

19. in 20. avgusta ob 18. in 20. uri ameriški barvni kinemaskopski film: „SKRIVNOST PROCA-NEOVH DOKUMENTOV“.

LJUTOMER

15. avgusta ob 20. uri ter 16. avgusta ob 17.45. in 20. uri italijanski film: „PAR NE PAR“.

19. in 20. avgusta ob 20. uri ang-leški film: „ŠPANSKA MUHA“.

GORNJA RADGONA

14. avgusta ob 19.30 uri ameriški film: „AMITYVILLE — HIŠA GROZE“.

15. avgusta ob 19.30. uri in 16. avgusta ob 9.30. uri ameriški film: „NE UKRADI MI OTROKA“ ter ob 19. uri ameriški film: „AMITYVILLE — HIŠA GROZE“. Ogled filma za otroke ni primeren.

19. avgusta ob 19.30. uri in 20. avgusta ob 17.30. uri francoski film: „V STRAHU SO HITRE NOGE“ ter ob 19.30. uri ameriški film: „APOKALIPSA DANES“.

ČRENŠOVCI

14. in 15. avgusta ob 20. uri ter 16. avgusta ob 15. uri ameriški barvni film: „ZLATI RANDE-RU“.

LEDAVA

15. avgusta ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „NOČ ČAROV-NIC“.

16. avgusta ob 17.30 in 20. uri hongkongski film: „ZMAJI UMIRAJO TEŽKO“.

20. avgusta ob 17.30. in 20. uri ameriški film: „TEMNA ZVEZDA“.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU

15. in 16. avgusta film: „NORMA RE“.

prodam

KOBILO z opremo ali brez prodam. Časar, Lucova 41. M—2617
 GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK PRODAM. Staneta Rozmana 6/1—8. M—2618
 ZASTAVO 750, letnik 1978, prodam. Naslov v upravi lista. M—2620

AVTO PRIKOLICO PRODAM. Nemčavci 18. M—2621
 POHIŠTVO DNEVNE SOBE, dobro ohranjeno, prodam. Ogled po 14. uri: Faflek, Razlagova 13, M. Sobota. M—2622

ŠKODO Š 100 prodam. Rac, Tito-va 1/A. M—2623

POHIŠTVO DNEVNE SOBE PRODAM. Ogled po 14. uri. Angela Kučan, Arh. Novaka 7, I. nadstropje. M—2624

MLADO KRAVO z drugim tele-tom brejo 8 mesecev, prodam. Fi-lóvci 76, p. Bogojina. M—2625

POHIŠTVO SPALNICE in dva ženska plašča (42—44), prodam. Naslov na upravi lista. M—2626

GRADBENO PARCELO v okolici Ljutomera, z gospodarskim poslopljem, primerno za gradnjo hi-še ali vikenda, po želji kupca pa še sadovnjak in njivo (do 1 ha), prodam. Naslov v upravi lista. M—2628

STAREJŠO HIŠO z gospodarskim poslopljem v Rakičanu, prodam. Marija Cer, Rakičan 131, telefon 23-956. M—2629

TAUNUS 12 M, dobro ohranjen, ugodno prodam. Milan Vrtnjak, Cven 87, p. Ljutomer. M—2630

VIKENDICO, zgrajeno do tretje faze, primerno tudi za stanovanj-sko hišo, v Ivanovcih 41/D z lepim razgledom na M. Soboto, prodam. Informacije dobite pri Francu Zve-ru, Cankarjeva 43, Murska Sobota. M—2631

ENOSTANOVANJSKO HIŠO z 6 arov vrta, v hiši vodovod, elektri-ka, na lepem, mirnem kraju, primerno predvsem za upokojenca, prodam. Naslov na upravi lista. M—2633

DIANO 6, registrirano do aprila 1982, v voznem stanju, prodam. Cena 25.000,00 din. Motovilci 51, p. Grad. M—2634

MOPED s tremi prestavami prodam. Trstenjakova 9. M—2635

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK, dobro ohranjen, prodam. Kofjač, Gregorčičeva 55, Murska Sobota. M—2635

KRAVO, staro tri leta s 6 tednov staro teličko in kravo, staro 8 let, 6 mesecev brejo, prodam. Štefan Szabo, Kapca 98. M—2639

MALE PUJSKE PRODAM. Franc Meolic, Krog 133. M—2641

KOSILNICO BCS ACME, 12 KS, prodam. Odranci 69. M—2642

AUSTIN 1300 — po delih prodam. Branko Kuhar, Puconci 89, telefon 72-522. M—2643

MLADO KRAVO z drugim tele-tom brejo prodam ali menjam za vozno. Vinko Perkič, Bakovci, Soboška 47. M—2644

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO s sedežno garnituro in pohištvu spalnice ugodno prodam. In-formacije popoldne: telefon 22-358. M—2645

ŠEST OKEN in štiri balkonska vrata, nova, zelo ugodno prodam. Vzamem tudi ček. Naslov na upravi lista. M—2647

POHIŠTVO SPALNICE UGOD-NO PRODAM. Cankarjeva 53, Murska Sobota. M—2648

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Naslov v upravi lista. M—2645

DVA GUMI VOZA, srednje veli-ka, prodam. Strukovci 54. M—2649

VELIKI KAVČ in plinski štedilnik brez jeklenke, ugodno prodam. Ogled pri Jošar, Rakičan 145/A (jezera). M—2650

ŠKODO Š 100, registrirano, prodam za 10.000 din. Litrop, Ren-kovci 64, p. Turnišče. M—2651

MLADO KRAVO, staro 5 let, s te-letom, prodam. Bakovci, Kroška 9. M—2652

AMI 8 BREAK, v voznem stanju, prodam. Naslov v upravi lista. M—2653

MOTORNO KOLO TOMOS 15 SLC PRODAM. Informacije po 15. uri. Franc Kaučič, Radoslavci 46, 69243 Bučkovci. In-276

HIŠO z gospodarskim poslopljem in pohištvu v Gaberju št. 114/A prodam. Interesenti se naj oglasijo v Gaberju št. 100. Le-276

MOPED APN 4 PRODAM. Janez Kerin, Frana Kovačiča 20, Ljuto-mer. In-275

HIŠO na deželi, v dobrem stanju, vseljiva po dogovoru, z vinogra-dom (zlahtna trta) ali posebej, primerno tudi za vikend, prodam. Naslov na upravi lista pod šifro „NA DEŽELI“. In-274

OPEL REKORD — tudi po delih, prodam. Ropoča 53, p. Rogašovci. M—2654

VOZNO KRAVO, staro 8 let, 7 mesecev brejo, prodam. Odranci 314. M—2657

GRADBENO PARCELO v bližini Murske Sobotne z lokacijskim dovoljenjem, prodam. Vprašati pri Jožetu Vargu, Partizanska 26. M—2659

DESKE (5 in 8 cm) PRODAM. Vučja gomila 24. M—2660

HIŠO z vrtom na Janževem vrhu, pri asfaltni cesti, po ugodni ceni prodam. Alojz Hvalič, Janžev vrh 65, p. Radenci. M—2661

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 135. M—2662

TELICO, brejo 8 mesecev in dva bika, stara po 8 mesecev, ugodno prodam. Mala Polana 94. M—2663

BREJO TELICO PRODAM. Krog 79. M—2665

MALE PUJSKE PRODAM. Krog 78. M—2666

TELEVIZOR ATLAS črno-beli, električni štedilnik Gorenje in radioaparar SOČA, naprodaj. Černetič, Prežihova 4, M. Sobota. M—2667

TRAVO z 1 ha površine, globok otroški voziček in stajico, prodam. Naslov v upravi lista. M—2616

HIŠO z 28 arov zemlje — ugodno prodam. Ludvik Istenič, Lutverci 36, p. Apače. M—2668

PRIKOLICO za tovorni avtomobil, nosilnost 5 t, registrirano, v dobrem stanju, prodam. Telefon popoldne (069) 72-512. M—2669

KOBILO PRODAM. Rakičan 46. M—2671

MOPED, TIP T—13, prodam. Emil Škerlak, Černelavci n. h. M—2672

SILOKOMBAJN SIP, skoraj nov, prodam. Žižki 95/A. M—2673

CITROEN GS, prevoženih 49.000 km, prodam. Lipovci 103. M—2674

RENAULT 4 TLS, letnik 1977, prodam. Sočič, Noršinci 47, pri M. Sobota. Ogled popoldne. M—2675

KOŠNJO OTAVE v Puževcih prodam. Ida Kučan, Kupšinci 18. M—2676

ZASTEKLENA OKNA z roletami, v dobrem stanju ter osebnne avtomobile BMW 1602, letnik 1975, opel rekord, letnik 1955 in DKW MUNK jeep ter moped moto guzzi, prodam. Tomšičeva 6, Mur-ska Sobota. M—2678

NOVEJŠO HIŠO, centralno ogreva-no, na prometnem kraju, prodam. Naslov na upravi lista. M—2679

MALE PUJSKE PRODAM. Borejci 25, p. Tišina. M—2681

KRAVE — po izbiri, breje, prodam. Rankovci 23. M—2682

OSEBNI AVTOMOBIL ŠKODA NAPRODAJ. Štefan Harkai, Puconci 90/E. M—2683

SLIVE in hruške prodam. Šandor Kerčmar, starejši, Vučja gomila 43. M—2684

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK in stajico prodam. Tišinska 9. M—2685

GUMI VOZ, ŽELEZNE KON-STRUKCIJE, obračalnik hagedorn

OBVESTILO

Obveščamo občane Pomurja, da bo zaradi izrednega popisa blaga — inventure — dne 21. 8. in 22. 8. 1981 do 14. ure lekarna Murska Sobota zaprta.

V tem času bodo bolniki dobili zdravila v lekarni Bel-tinci, ki bo opravljala tudi nočno dežurno službo za Pomurje.

POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER TOZD POMURSKE LEKARNE, MURSKA SOBOTA

— široki in motor za ford 12 M, ugodno prodam. Murski Petrovci 15, p. Tišina. M—2686

DIANO, letnik 1977, ugodno prodam. Telefon dopoldne 22-719, popoldne 73-313 ali Jože Hakl, Radenci 258. M—2687

TRDA DRVA (12 kub. m), prodam. Evgen Zakoč, Ivanovci 15, p. Fokovci. M—2688

MALE PUJSKE PRODAM. Sarahovci 12. M—2689

KRAVO, visoko brejo, prodam. Mačkoviči 20. M—2690

RENAULT 4 TL, letnik 1978, odlično ohranjen, ugodno prodam. Informacije in ogled: Cankarjevo naselje 49, Murska Sobota — od 13. do 20. avgusta. M—2691

TELICO, brejo 8 mesecev, prodam. Štefan Horvat, Vidonci 35, p. Grad. M—2692

TRI BREJE SVINJE PRODAM. Velika Polana 161, p. Črenšovci. M—2693

SKORAJ DOGRAJENO HIŠO z veliko parcelo v Hotizi, začasna številka 9, prodam. Glede ogleda hiše se oglasite pri Ignacu Horvatu, Hotiza 17, ostale informacije pa v pisarni odv. Danila Harija, Murska Sobota, Kidričevo 21. M—MM

AUSTIN 1300 in kitaro gibson TDN 340, poceni prodam. Zupančič, Ormoška 15/I, Ljuto-mer. In—280

RENAULT 15, letnik 1973 (udar-jen blatnik), ugodno prodam. Alojz Hanžekovič, Križevci 9 pri Ljutomeru. In—279

KARAMBOLIRANO ZASTAVO 101 C, letnik 1979, prevoženih 24.000 km, prodam. Zvonko Klemenčič, Stara cesta 77, p. Lju-tomer. In—278

ENOFAZNI ELEKTROMOTOR 2,2 KW in vezano električno omarico, prodam. Zvonko Ozmeč, Vuzmetinci 19, Miklavž pri Ormo-žu. In-277

SIMCOHORIZON GLS 1,5, letnik 79, prevoženih 29.000 km (vgrajen plin), prodam. Šeruga, telefon (062) 27-451 — do 14. ure. In-281

OPEL KADET KUPE, športno opremljen, prodam. Franc Grah, Černelavci n. h. telefon 23-109. M—2694

DVOSOBNO KONFORTNO STANOVANJE s pritliklinami v bloku na ulici Štefana Kovača 17, v Murski Soboti, sončna lega, prodam. Elizabeta Lepoša, Štefana Kovača 17, M. Sobota. M-OP

MALE PUJSKE PRODAM. Gori-ca 50. M—2695

TOMOS CROS JUNIOR z možnostjo registracije, prodam. Miha Buček, Noršinci 1, M. Sobota. M—2696

OPEL KADET OLIMPIA, karamboliran, naprodaj. Vajs, Radenci št. 42. (vas). M—2697

LESENO UTO UGODNO PRO-DAM. Naslov v upravi lista. M—2698

TERONOBO (2300 kg) prodam. Šinko, Moravci n. h., pri avtobus-ni postaji. M—2700

DOBRO, VOZNO KOBILO PRO-DAM. Moščanci 38. M—2701

MALE PUJSKE prodam. Vaneča 61. M—2702

kupim

STAREJŠO KMEČKO HIŠO z nekaj zemlje na Goričkem kupim. Telefon 23-203. M—2664

KOLINE!

Gostilna Sijarto, Puconci, vabi v soboto in nedeljo, 14. in 15. avgusta na

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO in pristno kapljico.

VABLJENI!

Dragima sinovoma Tončku Černju iz Nedelice za uspešno opravljeno diplomu in rojstni dan ter Gusteku za dvojni praznik iskreno čestitajo ter želijo še veliko sreč-nih, zdravih in zadovoljnih let — oče, mama in sestra Ljudmila.

sobe

DVE PRAZNI SOBI ugodno od-dam za pomoč staršem. Naslov v upravi lista. M—2616
 SOBO V LENDAVI iščem s 1. septembrom. Ljubo Kralj, V. Kukovca 7, Ljutomer. M—2637
 PRAZNO SOBO v Murski Soboti iščem. Dragutin Barbir, Žabnik 29, 42202 Trnovec. M—2677

zaposlitve

ŽENSKO za delo v gostinstvu iščem. Mladinska 5, M. Sobota. M—2699

ŽENSKO, po možnosti upokojen-ko, iščem za varstvo otroka — za daljši čas. Stanovanje in hrana v hiši, ostalo po dogovoru. Majda Koser, Kapelski vrh 19, p. Raden-ci. M—2619

razno

NAGRADA!

Pred štirimi tedni je ušel od doma pes — nemška doga. Sliši na ime Žutko. Kdor ve karkoli o njem ali kje se nahaja, naj javi proti visoki nagradi na naslov: Ivan Karlovčec, Veščica 9, 69240 Ljutomer, telefon (069) 83-213. M—2638

Mercator — Sloga

p. o.

GORNJA RADGONA

MERCATOR—SLOGA, p. o. Gornja Radgona vabi cenjene potrošnike, da v času kmetijsko-živilskega sejma **obiščete naše prodajalne v Gornji Radgoni:**

Trgovsko hišo, Tehnocenter, Železnino in obe samopostrežni trgovini, ki bodo ob tej priložnosti posebno dobro založene.

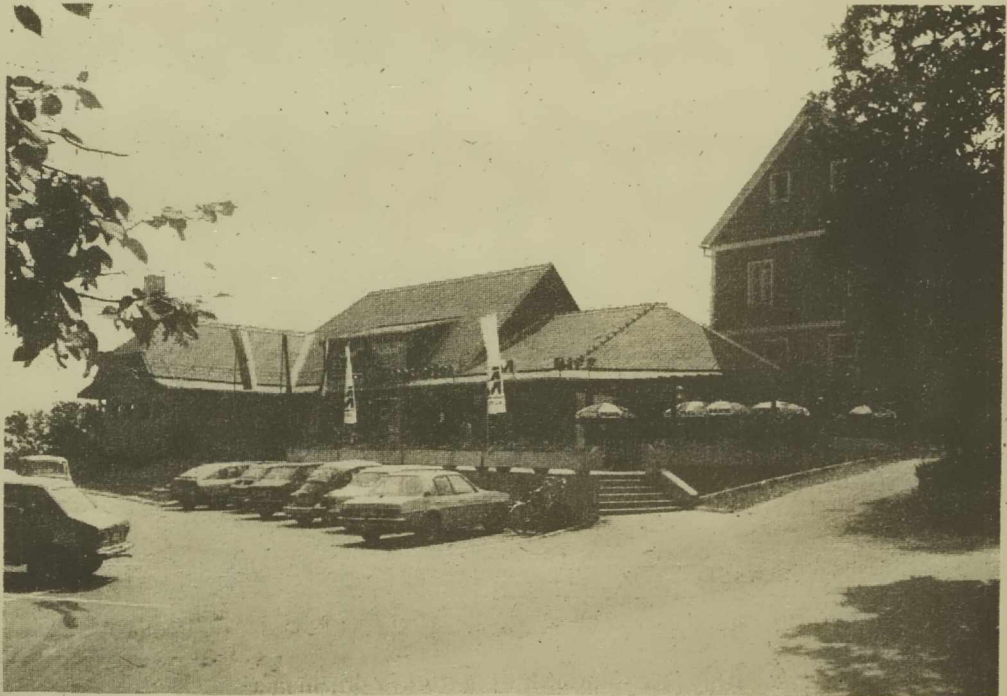
V času od 15. 8. do 15. 9. 1981 vam nudimo v Trgovski hiši nakup konfekcije in perila ter pohištva tudi do 40 odstotkov ceneje.

Pri nakupu odobravamo potrošniška posojila.

Obiščite naš bife na kmetijsko-živilskem sejmu, kjer boste postreženi z jedili in pijačami po ugodnih cenah.

Vsak dan bodo degustacije in razna presenečenja.

Pričakujemo vaš obisk in se priporočamo za nakup.

Novo posloplje Slogine samopostrežbe in bifeja v Negovi.

Komisija za razpis del in nalog osnovne šole Prežihov Voranc Bistrica

objavlja prosta dela in naloge:

— **snažilke,**

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo 3 mesece.

Nastop dela 1. septembra 1981.

— **učitelja biologije—kemije,**

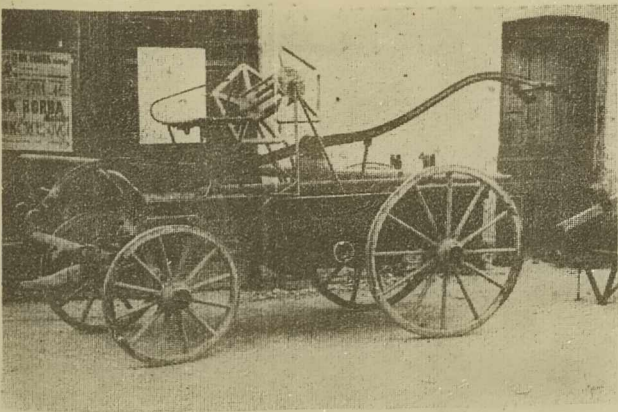
za določen čas od 1. 9. 1981 do 28. 2. 1982.

Sprejmemo tudi študenta PA.

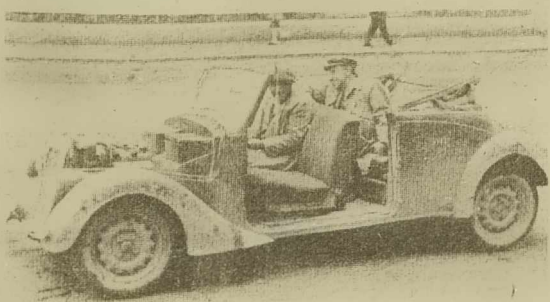
VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Janez Kurbus, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Štefan Sobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gönter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: Novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovor-ni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljuto-mer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celotetna naročnina 300,00 din, polletna 150,00, za jnozemstvo celoletna naročnina 700,00 din (330 Sch, 47 DM), za delovne organizaci-je 400,00. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-1-01176 — Cena posamezne številke 8 dinarjev. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK — Glasilo občinskih konferenc SZDL Mur-ska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer—Iz-daja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Kobiljsko gasilsko društvo je ponosno na svojo gasilsko brizgalno, kaj bi tudi ne bilo, saj je verjetno najstarejša pri nas. Izdelana je bila v Budimpešti leta 1889 in bo torej čez 8 let dočkala stoto obletnico. Veliko požarov je gasila, veliko gasilcev se je zvrstilo ob njej in prav zaradi tega jo skrbno čuvajo. Foto Jani D.

Lepi časi so bili, ko je po lendavskih cestah vozil edini osebni avtomobil, ki ga je imela takratna delovna organizacija Proizvodnja natte. Takrat še ni bilo energetskih skrbi, nafta je tekla iz vrtin, ni bilo problemov s parkiranjem, kot danes, ko je po podatkih sekretarijata za notranje zadeve v lendavski občini več kot 11 tisoč različnih motornih vozil. Poraba goriva je sededa temu primerna.

Jani D.

Žrebanje za Vestnikov izlet v Varaždin

V ponedeljek, 17. avgusta, bomo izžrebali 200 naročnikov, ki se bodo brezplačno udeležili Vestnikovega izleta v Varaždin.

Potnike bomo izžrebali med tistimi naročniki, ki bodo do 15. avgusta poravnali celoletno naročnino Vestnika. Če naročnine doslej še niste poravnali, lahko to storite še danes ali jutri. Morda boste prav vi eden izmed 200 izžrebancev.

NAROČILNICA ZA VESTNIK

Podpisani iz št.

pošta naročam Vestnik. Pošiljajti mi ga začnite od

..... 1981 dalje do preklica na zgornji naslov.

Vestnik naročam za iz

št. pošta Pošiljati ga začnite od 1981

dalje do preklica. Naročnino za tega naročnika plačam jaz.

V dne 1981

(podpis)

(Drugi del naročilnice izpolnite le, če naročate list komu drugemu in mu ga boste sami plačevali)

ZAHVALA

Ob izgubi naše ljube mame, babice in sestre

Marije Škrlec

iz Radenc 26

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem, sodelavcem TOZD KOMUNALA-RADENSKA, znancem in sorodnikom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali prelepo cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Iskrena hvala tudi gospodu župniku za opravljeni pogrebni obred in tople besede sočustvovanja, govorniku KS Radenci in pevcem za zadnje slovo.

VSI NJENI

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage

Olge Ošlaj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter predstavnikom organizacij, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala strokovnemu osebju Zdravstvenega doma v Lendavi ter infekcijskega in internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za skrbno zdravstveno nego, kakor tudi kolektivu in predstavnikom IZDIP za poslovilne besede.

Lendava, 10. avgust 1981

mož Tine ter sinova Miloš in Borut z družinama.

ZAHVALA

Po premagani težki bolezni, ob dobrem počutju, nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 61. letu starosti za vedno zapustil najin preljubi mož in oče

Franc Tömö

Iz Lendave

Iskrena hvala za vso pomoč sorodnikom, posebej še sestri Anici in nečaku Tončku iz Slovenske Bistrice, sestri Regini in njenemu možu Jožetu, svaku Vaneku, sosedom, posebno Felsőjevim in Horvatovim ter vsem prijateljem. Topla hvala vsem za vse darovane vence in cvetje, za izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevkam za odpete žalostinke.
Lendava, 8. avgust 1981

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marika in vso sorodstvo

Odšla si, draga mama, ostali smo sami in z nami bolečina...

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage žene, mame, babice, hčerke in sestre

Marije Ošlaj

iz Filovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala predstavniku KS za poslovilne besede, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem iz Bogojine in Kobilja ter predstavnikom kolektivov Zavarovalna skupnost Triglav, ŌZD Mura in Komunalno podjetje M. Sobota ter ŌŠ Bogojina. Filovci, 30. julija 1981

Žalujoči: mož Štefan, hčerka Vida, sinovi Jože, Slavko z družino, Štefan z Mileno, tašča Terezija, mama in oče ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

6. avgusta je minilo eno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Jože Horvat

iz Tišine

Dragi mož in oče! Teško je spoznanje, da te ni več in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. toda naše misli so vedno pri tebi in spomin na tebe ne bo nikoli zbledel. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Žalujoči: VSI, KI TE IMAMO RADI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, tasta in dedka

Viktorja Treppo

iz Križevac

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali in nam izrekli sožalje. mu darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala zdravniku in osebju internega oddelka za nego v času njegove dolgotrajne bolezni. Iskrena hvala g. duhovnikoma za pogrebni obred, govornikom za besede slovesa in pevcem. Vsem še enkrat — naša zahvala!

Žalujoči: žena Helena, hčerki Dragica in Breda z družinama

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica in prababica

Jožefa Gomboc

roj. Ficko

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in znancem ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke cvetja ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Lepa zahvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS Cankova za poslovilne besede in kolektivu delovne enote pijač GP ZVEZDA.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Gerlinci, 31. julij 1981

Žalujoči: sinovi in hčerki z družinami, vnuki in pravnuki

MOZAIK PROSTOVOLJNIH DEJAVNOSTI

Mladinske delovne akcije, za katere menimo, da so velike kovačnice bratstva in enotnosti, šole samoupravljanja oziroma preizkušnja mladosti, ne oblikujejo osebnosti mladega človeka le z delom na trasi, ampak v prostovoljnih dejavnostih. Teh pa mladim brigadirjem, ki s ponosom pokažejo tudi žuljave dlani, ne manjka. Tokrat sem mlade brigadirje iz Radovljice, Logatca, Ribnice in Ilirske Bistrice (med njimi pa tudi dvanajst mladih iz murskosoboške občine), ki so v drugi izmeni delali na cestnem odseku Gornji Petrovci—Križevci, obiskal z namenom, da zvem še več

delovali na delovni akciji. Na dvodnevem obisku pa je veliko naredilo tudi dvainšedemdeset brigadirjev MDB Bratstvo — enotnost, ki zdaj sodelujejo na MDA Sava 81.

Živžav, ki se je kljub doneči zabavni glasbi, razlegal po hodniku, je naznanjal čas kosila, saj je „makaron flajš“ lačnim brigadirskim želodcem že izvajal sline. Po počitku, ki se po dobrem kosilu priče slehernemu brigadirju, pa je treba začeti z delom v različnih tečajih ali krožkih. Mladi si izpopolnjujejo znanje na tečaju prve pomoči, cestno-prometnih predpisov,

Gospodarski, družbenoekonomski položaj v SFRJ in SRS, Mednarodni odnosi, Aktualne naloge ZSMS.

Mladi pa pripravljajo tudi obrambne dneve ter streljajo z malokalibrsko puško. Brigadirji pa v svojih brigadah tudi sami pripravljajo predavanja, samoiniciativno rešujejo probleme, kar so tudi pokazatelj dobrega idejnopolitičnega dela, ki se mora prepletati v vseh brigadah.

Tudi s programi kulturnih dejavnosti so zadovoljni, posebej takrat, ko uspešno pripravijo brigadirske večere, se povesejo in izmenjajo izkušnje ob tabornem ognju ter zaplešejo ob disko glasbi ali gostovanju vokalno-instrumentalne skupine. Prav tako pa ne manjka športnih aktivnosti, ki se pričnejo že z jutranjo telovadbo in končajo s športnimi srečanji med samimi brigadami, domačini, pripadniki JLA ali teritorialne obrambe. Uspešni so tudi pri organiziranju iger brez meja, ki so postale že sestavni del akcije, ter turnirja v malem nogometu, kjer je doslej sodelovalo kar dvanajst ekip.

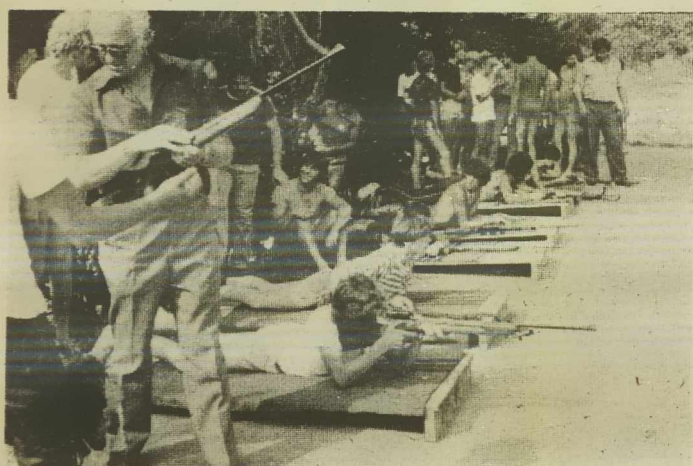
Med prelistavanjem različnih biltenov, ki jih izdajajo brigade, pa človek nehoti pomisliti, da imajo dobro razvito tudi informativno dejavnost. Trije bilteni, kopica foto in stenskih časopisov ter radijske oddaje, ki jih pripravljajo brigadirji, pa dokazujejo, da mladi kritično pristopajo k obravnavi brigadirskih problem(č)ov, medsebojnih odnosov in na satirični način zabeležijo svoje vtise, občutke...

Kljub zaposlenosti v prostovoljnih dejavnostih, pa ostane nekaj časa za pogovor. Pridružil sem se skupini brigadirjev MDB Stane Žagar, kjer so mi Slavko, Drago, Nejc in najzgovornejši Rado začeli pripovedovati: „Če zvezno akcijo primerjam s to na Goričkem,“ pravi Rado, „sem lahko razočaran zaradi nepopolnih brigad, kajti pri manjšem številu brigadirjev je vzdušje bolj mlačno, sicer pa bomo z akcije odšli s prijetnimi vtisi,“ ga dopolnjujejo ostali. Povedali so namreč, da se odlično razumejo z vaščani; s pestro paleto prostovoljnih dejavnosti pa skušajo odpraviti tudi mrtvilo. Edina predstavnica nežnega spola, ki je sedela pri mladih iz Radovljice, je bila Jadranka iz pobratene občine Svilojnc (SR Srbija): „Od enainštiridesetih brigadirjev nas je osem članov zveze komunistov, ki bi morali biti s svojim delom vzorniki na delovišču in v naselju, vendar do zdaj še nismo popolnoma uspešni,“ samokritično ugotavlja in še pove, da so na Goričkem preveč „gospodski“ pogoji za brigadirsko življenje, ki postane posebej zanimivo in bratsko ob slabših delovnih in življenjskih pogojih. Svoje mnenje o brigadirskem življenju na tej akciji pa imata tudi brigadirki iz murskosoboške občine, ki sta prišli pomagat maloštevilnim brigadirjem. Olivija Slivnjak, ki je bila že na delovni akciji v Istri in na Savi, misli, da trenutno primanjkuje pristnega vzdušja. Čeprav se izteka izmena, pa je Marjana Tivadar povedala, da so se njihovi brigadirji dobro vključili v malo politično šolo, prizadevajo pa si, da bi izdali bilten, ki ne sme biti narejen po kalupih.

Med prijaznimi brigadirji minevajo ure kot minute. Med posiljanjem pa sem ujel še besede Mladena Vidoviča iz MDB Stane Žagar, ki na delovno akcijo prihaja iz združenega dela. „Žrtvoval sem svoj dopust, samo da dokazem, da na delovno akcijo prihajam z voljo in veseljem do dela na delovišču in v prostovoljnih dejavnostih.“

Te preproste, iz srca izrečene besede, so mi še dolgo zvenele v ušesih in prav bo, ko bo imel sleherni udeleženec mladinskih delovnih akcij podobno mnenje (katero verjetno tudi ima) tudi vsi tisti, ki se bodo še udeleževali prostovoljnega dela, z željo, da bi pomagali krajano na manj razvitem območju, mozaik prostovoljnih dejavnosti pa bo hkrati dograjeval njihovo osebnost.

Tekst in fotografije: MILAN SKLEDAR

Za slehernega udeleženca akcije je zanimivo tudi streljanje.

o njihovem popoldanskem delu. Tega zapolnjujejo z idejnopolitičnim delom, kulturnimi ter športnimi dejavnostmi in z aktivnostmi na področju informiranja.

V pričakovanju brigadirjev, ki se po trinajsti uri vračajo z delovišča, sem v sekretariatu akcije pokaral namestnika za interesne dejavnosti Emila Erjavca, ki je po srečanju s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, ti so se zanimali za svoje brigadirje, začel zaskrbljujoče pripovedovati: „Le brigada Stane Žagar iz Radovljice, ki šteje enainštirideset brigadirjev, je popolna, kajti iz Logatca je na akcijo prišlo dvajset, iz Ribnice in Ilirske Bistrice pa le po devetnajst brigadirjev, pričakovali pa smo nad stošdeset mladih. V teh okoljih je očitna velika neodgovornost vodstev, kot tudi organizacijska nesposobnost, splašljivo pa je tudi delo centrov za MDA pri občinskih konferencah, katere na delovno akcijo pošljejo nepopolne brigade. Seveda pa pomanjkanje brigadirjev ne sme okrniti aktivnosti in dejavnosti prisotnih brigadirjev, katerim je potrebna še večja pozornost in pomoč pri izvajanju nalog. Vodstva občinskih konferenc, ki želijo pridobiti zaupanje, pa so sredi izmene poslala še sedemnajst mladih iz Ribnice in šest mladih iz Logatca. Prav tako je velikega pomena solidarna pomoč stodvajsetih vojakov iz soboškega garnizona in sosednjih karavlov, prejšnji teden pa so že prispeli mladi Celjani, ki bodo z MDB Veljko Vlahovič v tretji izmeni so-

Namestnik za interesne dejavnosti na MDA Goričko 81, Emil Erjavec pravi, da je v nekaterih okoljih očitna velika neodgovornost vodstev, kot tudi organizacijska nesposobnost, kajti sicer na Goričkem ne bi bile nepopolne brigade.

kjer dobijo potrdila, s katerimi se lahko prijavijo za opravljanje določenih izpitov, na tečaju za nogometne sodnike, v foto krožku in radioamaterstvu. V tej izmeni sta zaradi pomanjkanja brigadirjev izpadla novinarski krožek ter tečaj za izrazni ples. Mladi pa z zanimanjem prisluhnejo tudi predavanjem v mali politični šoli Edvard Kardelj, ki obsega štiri teme: Povojni družbenopolitični položaj v SFRJ,

BRIGADIRJI VETERANI

vabimo vas na enodnevno delovno akcijo in srečanje brigadirjev veteranov na Mladinski delovni akciji GORIČKO, ki bo v soboto, 22. 8. 1981. Odhod iz M. Sobote je z dvorišča Skupščine občine M. Sobota ob 6.30 uri.

Predsedstvo Občinske konference ZSMS Murska Sobota

KONČANA DRUGA IZMENA MDA GORIČKO 81

Nepopolne brigade presegle načrte

V soboto dopoldne je bila v brigadirskem naselju v Gornjih Petrovcih krajša slovesnost ob koncu druge izmene letošnje republiške mladinske delovne akcije Goričko 81. Od brigadirjev iz občine Logatec, Ilirska Bistrica, Radovljica in Ribnica, ki so navzlic nepopolnim brigadam izpolnili norme na deloviščih, se je v imenu vodstva akcije poslovil komandant Stanko Kerčmar, za dosežene uspehe na trasi pa se jim je zahvalil tudi predsednik sveta krajevne skupnosti Križevci na Goričkem Jože Kuronja.

Vse štiri mladinske delovne brigade so namreč prejele vsa možna priznanja, kakor tudi pohvale za udarništva v obeh udarniških dnevih, ki so jih v popoldanskem času opravili v manj razvitih in obmejnih predelih murskosoboške občine. Tako je bila v drugi dekadi povprečna norma 143,9 odstotka, kar kaže na veliko prizadevnost mladih brigadirjev, saj je treba vedeti, da je v drugi izmeni republiške mladinske delo-

vne akcije Goričko 81 sodelovalo le sto brigadirjev in brigadirjev namesto načrtovanih 160. Pri tem so jim bili v veliko pomoč tudi pripadniki JLA, mladinski brigadi 17. oktobra in Stefan Kovač-Marko, ki sta se vrnila z akcij na Kobanskem in Kozjanskem, pobratena brigada Bratstvo-enotnost občin Murska Sobota in Parčin, kakor tudi člani MDB Veljko Vlahovič iz Celja, ki so prišli na Goričko že teden dni pred zadnjo izmeno.

Povprečna norma za posamezne brigade druge izmene je naslednja: MDB Logaški bataljon iz Logatca 139,6 odstotka, MDB Fran Levstik iz Ribnice 148 odstotkov, MDB 3. prekomorska udarna iz Ilirske Bistrice 131,7 odstotka in MDB Stane Žagar iz Radovljice 130,1 odstotka. Zlasti pa so se mladi brigadirji izkazali na udarniških dnevih, saj so Logatčani dosegli kar 179,5 odstotka, Ribničani 170,6 odstotka, Radovljčani 168,1 odstotka, Bistričani pa 165 odstotkov postavljene norme. Zaradi pomanjkanja brigadirjev pa seveda niso mogli doseči planiranih učinkovitih in normnih ur, zaostajali pa so tudi na področju interesnih dejavnosti.

Milan Jerše

AMD GORENJE VARSTROJ LENDAVAL prireja dne 16. avgusta 1981 ob 14. uri na rekreacijskem centru v Petišovcih

VELIKO TRADICIONALNO

TOMBOLO

GLAVNI DOBITKI:

1. Zastava 125 P	11. Pralni stroj
2. Diana 6	12. Črnobeli televizor
3. Diana 6	13. Varex 160/180 MT
4. Zastava 750	14. Varex 135/145 MT
5. Zastava 750	15. Varex 110 MT
6. Muta traktor	16. Set anten Gorenje Elrad
7. Barvni televizor	17. Moško kolo
8. Varis kabina	18. Žensko kolo
9. Varex 260 MT	19. 50 l „Lendavčana“
10. Zamrzovalnik	20. Set Lotos Metalplast

in ostali dobitki v vrednosti 300.000 dinarjev.

Nudimo vam domače specialitete, vola na raznju ter pristno lendavsko kapljico. Izkoristite konec tedna za prijetno razvedrilo. Tombola bo ob vsakem vremenu!

MDA GORIČKO 81

153 brigadirjev v zadnji izmeni

V nedeljo je prispela v brigadirsko naselje v Gornjih Petrovcih še zadnja izmena brigadirjev, ki bodo nadaljevali obsežna dela na cestnih odsekih med Gornjimi Petrovci in Križevci ter med Salovci in Markovci. 153 brigadirjev iz raznih predelov SR Slovenije, ki se jim je tokrat prvič pridružila tudi mladinska delovna brigada sekretariata za notranje zadeve, bo skušalo prihodnje tri tedne narediti kar največ pri obnovi cestnih povezav na manj razvitem in obmejnem območju murskosoboške občine.

Prišle so naslednje mladinske delovne brigade: »Veljko Vlahovič« iz Celja z 40 brigadirji, MDB »6 plamenic« sekretariata za notranje zadeve z 41 brigadirji, MDB »Janko Brodarič« iz Metlike z 22 brigadirji in MDB »Janez Mrak« iz Novega mesta z 50 brigadirji.

M. J.